

Scan

**ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง กับคุณภาพชีวิต
ของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด**

นางกนกวรรณ กรรษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2550

**Relationship between Self-Sufficient Economy Living and Quality of Life of
People in Kokkung Sub-District, Mueang Suang District, Roi-Et Province**

Mrs.Kanokwan Kansa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2007

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิต
ของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

ชื่อและนามสกุล นางกนกวรรณ กรรมา

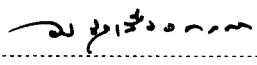
แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ

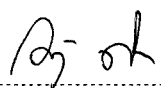
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ
2. อาจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง

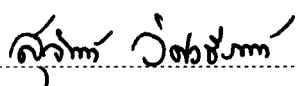
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์สมศักดิ์ ภูริศรีศักดิ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
บริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

วันที่ 13 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิต

ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัย นางกนกวรรณ กรรษา **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ (2) อาจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง
ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด (2) ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชน 11 หมู่บ้าน ในเขตตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 284 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์การจัดกลุ่มพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (1) มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงระดับสูง (ร้อยละ 69.0) ระดับสูงที่สุด (ร้อยละ 24.3) และระดับปานกลาง (ร้อยละ 6.3) ตามลำดับ (2) มีคุณภาพชีวิต ระดับสูง (ร้อยละ 67.6) ระดับสูงที่สุด (ร้อยละ 23.2) และระดับปานกลาง (ร้อยละ 9.2) ตามลำดับ (3) ปัจจัยด้านการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้และมีคุณธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด และสามารถอธิบายคุณภาพชีวิตได้ ร้อยละ 59 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัจจัยด้านคุณธรรมสามารถอธิบายความแปรปรวนคุณภาพชีวิตได้ดีกว่าปัจจัยด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านมีความรู้ ด้านความพอประมาณ และด้านความมีเหตุผล

คำสำคัญ เศรษฐกิจพอเพียง คุณภาพชีวิต อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

Thesis title: Relationship between Self-Sufficient Economy Living and Quality of Life of People in Kokkung Sub-District, Mueang Suang District, Roi-Et Province

Researcher: Mrs.Kanokwan Kansa; **Degree:** Muster of Public Administration;

Thesis advisors: (1) Dr.Waraporn Rungraungkolkith, Associate Professor;
(2) Dr.Wunlapa Sabaiying; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

The objectives of this research were to (1) study the level of self-sufficient economy of people in Kokkung sub-district, Mueang Suang district, Roi-Et province; (2) study quality level of life people in Kokkung sub-district, Mueang Suang district, Roi-Et province; (3) study the relationship between self-sufficient economy living and the quality of life of people in Kokkung sub-district, Mueang Suang district, Roi-Et province.

The sample consisted of 284 people in Kokkung sub-district, Mueang Suang district, Roi-Et province were selected by simple random sampling. The data were collected by questionnaire . Statistical techniques of percentage, frequency, mean, standard deviation and Multiple Classification Analysis were used to analyze the obtained data.

Results revealed the percentages of samples as (1) self- sufficient economy living at high, highest and normal levels were 69.0, 24.3 and 6.3 respectively (2) quality of life at high, highest and normal levels were 67.6, 23.2 and 9.2 respectively. (3) self- sufficient economy living factors there is manner relation adds with the quality of life of people in Kokkung sub-district, Mueang Suang district, Roi-Et province. The Morality factor could explain the variation of quality of life better than the other factors of self-immunity, knowledge, moderation and reasonableness. All factors could predict the quality of life of people in Kokkung sub-district, Mueang Suang district, Roi-Et province 59 percentage at .05 level of statistical significance.

Keywords: Self-Sufficient Economy, Quality of Life, Mueang Suang District, Roi-Et Province

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.วัลภา สบายยิ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด รวมทั้งได้กรุณาตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์จนถูกต้องสมบูรณ์ รวมถึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ สมศักดิ์ ภูริศรีศักดิ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้กรุณาให้เกียรติเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาวิทยาการจัดการ แขนงวิชาการรัฐกิจทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความรู้ รวมทั้งให้กำลังใจมาโดยตลอดระยะเวลาการศึกษา ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อุดม พิริยสิงห์ นายสมยศ รักษากุลวิทยา นายอำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด และนายสมพงศ์ บำรุงรส พัฒนาการอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไขคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกกกุง และประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถามการวิจัย อันส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

กนกวรรณ กรรษา

สิงหาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	8
กรอบแนวคิดการวิจัย	8
สมมติฐานการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	12
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต	20
ข้อมูลพื้นฐานตำบลกกกุง	27
สถานะทางด้านคุณภาพชีวิตของตำบลกกกุง	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
การแปลผลข้อมูล	49
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง	54
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิต	60
ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิต แบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิต	67
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
สรุปการวิจัย	80
อภิปรายผล	83
ข้อเสนอแนะ	88
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก	97
ก แบบสอบถาม	98
ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	105
ค ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	108
ง ค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม	113
ประวัติผู้วิจัย	118

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	ข้อมูลประชากรแยกเป็นหมู่บ้าน 28
ตารางที่ 2.2	ผลการสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของครัวเรือน ประจำปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี 2550 แยกตามหมู่บ้าน 31
ตารางที่ 3.1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกตามหมู่บ้าน 46
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 51
ตารางที่ 4.2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมกรดำเนินชีวิต แบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ 54
ตารางที่ 4.3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมกรดำเนินชีวิต แบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล 55
ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมกรดำเนินชีวิต แบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 56
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมกรดำเนินชีวิต แบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านมีความรู้ 57
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมกรดำเนินชีวิต แบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านมีคุณธรรม 58
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมกรดำเนินชีวิต แบบเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม 59
ตารางที่ 4.8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการดำเนินชีวิต แบบเศรษฐกิจพอเพียง 5 ระดับ 59
ตารางที่ 4.9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคุณภาพชีวิต ด้านสุขภาพดี 60
ตารางที่ 4.10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคุณภาพชีวิต ด้านมีบ้านอาศัย 61
ตารางที่ 4.11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิต ด้านฝึกฝนการศึกษา 62
ตารางที่ 4.12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิต ด้านรายได้ก้าวหน้า 63
ตารางที่ 4.13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคุณภาพชีวิต ด้านปลูกฝัง ค่านิยมไทย 64
ตารางที่ 4.14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคุณภาพชีวิต ด้านร่วมใจพัฒนา 65

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคุณภาพชีวิตในภาพรวม ทั้ง 6 ด้าน	66
ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง	66
ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยต่างๆ	68
ตารางที่ 4.18 การวิเคราะห์จำแนกพหุคูณความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจ พอเพียงของปัจจัยทั้ง 5 ด้านกับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด (5 กลุ่ม)	69
ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์จำแนกพหุคูณความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจ พอเพียงของปัจจัยทั้ง 5 ด้านกับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด (3 กลุ่ม)	75

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	หน้า 8
-------------------------------------	--------

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ทุกเผ่าพันธุ์ในโลก เมื่อเกิดมาแล้วย่อมล้วนประสงค์การมีชีวิตที่เป็นสุข แต่การมีชีวิตที่เป็นสุขนั้นควรประกอบด้วยปัจจัยใดบ้าง หลายคนนึกถึงสิ่งหรือเหตุการณ์แวดล้อมใกล้ตัว และมีไม่น้อยที่นึกถึงสิ่งที่ไกลออกไปกว่านั้น หลายคนยังนึกไม่ถึงว่าแต่ละส่วนแต่ละสิ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างไรที่จะแยก คือคิดแยกส่วนมากกว่ารวมส่วน เพราะประสบการณ์ในชีวิตของแต่ละคนมักคุ้นเคยกับเหตุการณ์แต่ละอย่างไม่พร้อมกัน เมื่อคิดให้ลึกซึ้งแล้วก็จะเข้าใจได้ไม่ยากว่า ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตในโลกล้วนสัมพันธ์กันเป็นวัฏจักร และหมุนเวียนกันไปเช่นนั้นตลอดกาล แม้ชีวิตจะดับสิ้นไปแล้ว ธรรมชาติก็ยังคงหมุนเวียนอยู่เช่นนั้นและเป็นเช่นนั้นเสมอ ชีวิตที่เป็นสุขควรประกอบด้วยปัจจัยใดบ้าง คำตอบน่าจะมีหลากหลายและแน่นอนที่จะต้องผสมผสานกลมกลืนกันไป เช่น การมีสุขภาพจิตดี แจ่มใสเบิกบาน ระวังความอยาก ควบคุมอารมณ์ต่าง ๆ ได้ ไม่มีทุกข์ หรือมีแต่ก็ไม่มากจนเกินแก้ไข มีเพื่อนฝูง ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งผู้คนและธรรมชาติได้ตามสมควร มีรายได้ที่เลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้พอเพียงอย่างยั่งยืน ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเป็นสุข มีที่อยู่อาศัย มีที่ทำกิน มีอาชีพและรายได้ตามสมควร มีความเสมอภาค ได้รับโอกาสเท่าเทียมกัน มีเสรีภาพ มีการศึกษา มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีคุณธรรมและจริยธรรม อยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างเป็นสุข ฯลฯ (เทเวศร์ พิริยะพฤษ์และคนอื่นๆ , 2542)

“...ถ้าหากว่าประชาชนในประเทศใดมีความสุข มีความอยู่เย็นเป็นสุข คือ มีความเป็นอยู่ที่สบาย ก็หมายความว่าประเทศนั้นมีความมั่นคง ภูมิภาคไหนมีประเทศที่มีความมั่นคงดีอย่างนี้ เป็นภูมิภาคที่มีกำลังแข็งแรง...” พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2537 ที่อัญเชิญมานี้ อธิบายถึงคุณค่าของการมีความสุขได้ชัดเจน องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต (Quality of Life) จึงมีดังกล่าวนั้นมาแล้วหรืออาจกล่าวให้เข้าใจได้ง่ายว่า คุณภาพชีวิตคือการมีชีวิตที่มีความสุข นั่นเอง

เป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาประเทศคือ การดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้นและลดปัญหาความยากจนของประชาชนให้หมดสิ้นไป แนวคิดการพัฒนาในอดีตเชื่อว่าการพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญเติบโตและประชาชนมีรายได้สูงขึ้นจะทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น รวมทั้ง

ความยากจนหมดสิ้นไปด้วย อย่างไรก็ตามบทเรียนของการพัฒนาประเทศในระยะที่ผ่านมา
ชี้ให้เห็นชัดเจนว่าถึงแม้เศรษฐกิจจะดีขึ้นแต่คุณภาพชีวิตและปัญหาความยากจนของประชาชน
ไม่ได้ดีขึ้นทุกคนตามไปด้วย (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550 :11)
อาจกล่าวได้ว่าปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศคือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ถ้าทรัพยากร
มนุษย์มีคุณภาพต่ำ เป็นอุปสรรคอย่างใหญ่หลวงต่อการพัฒนา (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2545 : 13)

การสรุปผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน พ.ศ. 2550 ในภาพรวมของประเทศ
และจังหวัดร้อยเอ็ดของคณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน พบว่า
คุณภาพชีวิตของประชาชนยังต่ำกว่าเกณฑ์ ไม่บรรลุเป้าหมาย ดังนี้

ระดับประเทศ ไม่บรรลุเป้าหมาย 25 ตัวชี้วัด คือ

ตัวชี้วัดที่ 1 หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลก่อนคลอดและฉีดวัคซีนครบตามเกณฑ์
บริการ ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.13

ตัวชี้วัดที่ 2 แม่ที่คลอดลูกได้รับการทำคลอดและดูแลหลังคลอดไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 0.15

ตัวชี้วัดที่ 3 เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักไม่ต่ำกว่า 2,500 กรัม ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.25

ตัวชี้วัดที่ 4 เด็กแรกเกิดถึง 1 ปีเต็มได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันครบตามตาราง
สร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.10

ตัวชี้วัดที่ 6 เด็กแรกเกิดถึง 5 ปีเจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน ไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 0.09

ตัวชี้วัดที่ 7 เด็กอายุ 6-15 ปีเจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน ไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 0.52

ตัวชี้วัดที่ 8 เด็กอายุ 6-12 ปี ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคครบตามตาราง
สร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.08

ตัวชี้วัดที่ 9 ทุกคนในครัวเรือนกินอาหารถูกสุขลักษณะปลอดภัยและได้มาตรฐาน
ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 5.15

ตัวชี้วัดที่ 10 ทุกคนในครัวเรือนมีความรู้ในการใช้ยาที่ถูกต้องและเหมาะสม
ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 2.32

ตัวชี้วัดที่ 14 ครัวเรือนมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและบ้านมีสภาพคงทนถาวร
ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.66

ตัวชี้วัดที่ 18 ครัวเรือนไม่ถูกรบกวนจากมลพิษ ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 2.49

- ตัวชี้วัดที่ 19 ครรวัเรียนมีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี ไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 0.69
- ตัวชี้วัดที่ 20 ครรวัเรียนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 0.79
- ตัวชี้วัดที่ 21 ครอบครัวมีความอบอุ่น ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.41
- ตัวชี้วัดที่ 24 เด็กอายุ 6-15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 0.18
- ตัวชี้วัดที่ 26 เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี แต่ไม่ได้เรียนต่อมัธยมศึกษา
ตอนปลายหรือเทียบเท่า และยังไม่มียานทำได้รับการฝึกอบรมอาชีพ ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 33.89
- ตัวชี้วัดที่ 27 คนอายุ 15-60 ปีเต็ม อ่านเขียนภาษาไทย และคิดเลขอย่างง่ายได้
ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.63
- ตัวชี้วัดที่ 28 คนในครรวัเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างน้อย
สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.94
- ตัวชี้วัดที่ 29 คนอายุ 15-60 ปีเต็ม มีการประกอบอาชีพและมีรายได้ ไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 6.30
- ตัวชี้วัดที่ 32 คนในครรวัเรียนไม่ติดสุรา ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 1.03
- ตัวชี้วัดที่ 35 คนอายุ 6 ปีขึ้นไปทุกคนปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างน้อย
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 2.04
- ตัวชี้วัดที่ 36 คนสูงอายุได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในครรวัเรียน ไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 0.04
- ตัวชี้วัดที่ 37 คนพิการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในครรวัเรียน ไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 0.65
- ตัวชี้วัดที่ 38 คนในครรวัเรียนเป็นสมาชิกกลุ่มที่ตั้งขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน ตำบล
ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 5.11 และ
- ตัวชี้วัดที่ 41 คนในครรวัเรียนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน/ชุมชน
ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 4.73 (กรมการพัฒนาชุมชน, 2550 : 139)
- จังหวัดร้อยเอ็ด** ไม่บรรลุเป้าหมายรวม 12 ตัวชี้วัด คือ
- ตัวชี้วัดที่ 3 เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักไม่ต่ำกว่า 2,500 กรัม ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.04
- ตัวชี้วัดที่ 6 เด็กแรกเกิดถึง 5 ปีเจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน ไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 0.01

ตัวชี้วัดที่ 10 ทุกคนในครัวเรือนมีความรู้ในการใช้ยาที่ถูกต้องและเหมาะสม
ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.25

ตัวชี้วัดที่ 14 ครัวเรือนมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและบ้านมีสภาพคงทนถาวร
ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.08

ตัวชี้วัดที่ 18 ครัวเรือนไม่ถูกรบกวนจากมลพิษ ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.28

ตัวชี้วัดที่ 19 ครัวเรือนมีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี ไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 0.02

ตัวชี้วัดที่ 20 ครัวเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 0.18

ตัวชี้วัดที่ 21 ครอบครัวมีความอบอุ่น ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.06

ตัวชี้วัดที่ 24 เด็กอายุ 6-15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 0.02

ตัวชี้วัดที่ 27 คนอายุ 15-60 ปีเต็ม อ่านเขียนภาษาไทย และคิดเลขอย่างง่ายได้
ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.02

ตัวชี้วัดที่ 32 คนในครัวเรือนไม่ติดสุรา ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.34 และ

ตัวชี้วัดที่ 35 คนอายุ 6 ปีขึ้นไปทุกคนปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างน้อย
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.01 (กรมการพัฒนาชุมชน, 2550 : 196)

อำเภอเมืองสงวน จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่บรรลุเป้าหมายรวม 9 ตัวชี้วัด คือ

ตัวชี้วัดที่ 6 เด็กแรกเกิดถึง 5 ปีเจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน ไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 0.01

ตัวชี้วัดที่ 10 ทุกคนในครัวเรือนมีความรู้ในการใช้ยาที่ถูกต้องและเหมาะสม
ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 1.1

ตัวชี้วัดที่ 14 ครัวเรือนมีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.1

ตัวชี้วัดที่ 19 ครัวเรือนมีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.1

ตัวชี้วัดที่ 20 ครัวเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 0.1

ตัวชี้วัดที่ 21 ครอบครัวมีความอบอุ่น ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.1

ตัวชี้วัดที่ 24 เด็กอายุ 6-15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 0.3

ตัวชี้วัดที่ 27 คนอายุ 15-60 ปีเต็ม อ่านเขียนภาษาไทย และคิดเลขอย่างง่ายได้
ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.1 และ

ตัวชี้วัดที่ 32 คนในครัวเรือนไม่ติดสุรา ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.3 (สำนักงาน
พัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด, 2550)

จากรายงานผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ของประชาชนในเขตตำบล
กกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าประชาชนยังมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ
ผลการสำรวจระดับครัวเรือน (จปฐ.1) ปี พ.ศ. 2550 ปรากฏว่า

ตัวชี้วัดที่ 9 ทุกคนในครัวเรือนกินอาหารถูกสุขลักษณะปลอดภัยและได้มาตรฐาน
ไม่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 0.6

ตัวชี้วัดที่ 12 คนอายุ 6 ปีขึ้นไปออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน วันละ
30 นาที ไม่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 0.1

ตัวชี้วัดที่ 15 ครัวเรือนมีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปี
ไม่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 0.6

ตัวชี้วัดที่ 20 ครัวเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 0.1

ตัวชี้วัดที่ 22 เด็กที่อายุต่ำกว่า 3 ปีเต็ม ได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้จากการทำ
กิจกรรมร่วมกับผู้ใหญ่ในบ้าน ไม่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 3.2

ตัวชี้วัดที่ 25 เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ได้เรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย
หรือเทียบเท่า ไม่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 1.4

ตัวชี้วัดที่ 29 คนอายุ 15-60 ปีเต็ม มีการประกอบอาชีพและมีรายได้ ไม่ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 1.5

ตัวชี้วัดที่ 31 ครัวเรือนมีการเก็บออมเงิน ไม่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 0.2

ตัวชี้วัดที่ 33 คนในครัวเรือนไม่สูบบุหรี่ ไม่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 4.7

ตัวชี้วัดที่ 38 คนในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มที่ตั้งขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน ตำบล
ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 1.0

ตัวชี้วัดที่ 39 คนในครัวเรือน มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของ
ชุมชนหรือท้องถิ่น ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 0.7 และ

ตัวชี้วัดที่ 42 คนอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิ์เลือกตั้งไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งในชุมชน
ของตน ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 1.0

รวมทั้งหมด 12 ตัวชีวิตที่ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 100 ทั้งนี้ตัวชีวิตที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 100 อาจไม่ผ่านเกณฑ์ได้เนื่องจากการปิดทศนิยม (องค์การบริหารส่วนตำบลกกกุง, 2550)

เมื่อเปรียบเทียบรายงานผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของประชาชน ปรากฏว่า ตัวชีวิตที่ไม่ผ่านเกณฑ์ของตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดเหมือนระดับประเทศ จำนวน 4 ตัวชีวิต คือ ตัวชีวิตที่ 9,20,29 และ ตัวชีวิตที่ 38 เหมือนระดับจังหวัดจำนวน 1 ตัวชีวิต คือ ตัวชีวิตที่ 20 และเหมือนระดับอำเภอจำนวน 1 ตัวชีวิต คือ ตัวชีวิตที่ 20 จากการที่ผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่เหมือนหรือ สอดคล้องกับระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับประเทศ รวม 8 ตัวชีวิต คือ ตัวชีวิตที่ 12,15,22,25, 31,33,39 และตัวชีวิตที่ 42 ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลกกกุง ได้ยึดผลการจัดเก็บข้อมูล ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของประชาชนตำบลกกกุงจากการจัดเก็บข้อมูลครั้งแรกไม่มีการปรับปรุง ข้อมูล ซึ่งนำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลให้ดีขึ้นและ สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการต่อไป และจากการศึกษาวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลกกกุง เรื่อง เครื่องมือการบริหารการวางแผน อบต. การเพิ่ม ชีตความสามารถในการจัดการงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของ อบต.อย่างยั่งยืน : การวางแผน ของ อบต. ปรากฏว่ามี จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และปัญหาอุปสรรค (SWOT Analysis) ในการพัฒนา (องค์การบริหารส่วนตำบลกกกุง, 2550) ดังนี้

จุดแข็ง ตำบลกกกุงมีสภาพพื้นที่เหมาะสมกับการปลูกข้าวและเลี้ยงสัตว์ ประกอบกับ ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา เลี้ยงโค-กระบือ และมีอาชีพเสริมหลังฤดูเก็บเกี่ยว คือ การทอผ้าไหม เย็บเสื้อผ้า เพาะเห็ดฟาง เพาะเห็ดนางฟ้า เพาะเห็ดนางรม การปลูกผักปลอดสารพิษ การเลี้ยง จิ้งหรีด การปลูกไม้เศรษฐกิจ เช่น ยูคาลิปตัส เป็นต้น และมีพื้นที่ดินเค็มบางส่วนที่สามารถนำมา ผลิตเกลือสินเธาว์ได้ นอกจากนี้แล้วเขตพื้นที่ตำบลมีถนนหลวงสายร้อยเอ็ด-สุวรรณภูมิผ่าน ซึ่งเป็นถนนที่ใช้ในการเดินทางไปยังอำเภอและจังหวัดต่างๆ ได้ด้วย จากจุดแข็งดังกล่าวตำบลกกกุง สามารถที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิคุณภาพดี โดยการปลูกข้าวหอมมะลิปลอดสารพิษ ด้วยเกษตรอินทรีย์ ใช้ปุ๋ยคอก เพื่อที่จะเพิ่มมูลค่าผลผลิต ทำปุ๋ยคอกอัดเม็ดไว้ใช้ในครัวเรือน ช่วยลด ต้นทุนการผลิต หรือจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ได้อีกทางหนึ่งด้วย จัดตั้งตลาดนัด โค-กระบือ พัฒนา และส่งเสริมอาชีพเสริมของประชาชนให้ก้าวหน้าและเป็นที่ยอมรับของตลาดอย่างยั่งยืน และจัดให้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ได้

จุดอ่อน คือปัญหาหนี้สินของประชาชนที่กู้มาเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน ชื่อของฟุ่มเฟือย เป็นหนี้ที่ไม่ได้กู้มาเพื่อการลงทุนจึงเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ประกอบกับประชาชนขาดความ กระตือรือร้น ในการที่จะพัฒนาตนเองและอาชีพ และไม่พึ่งตนเองนิยมจ้างแรงงานในการทำนา

ไม่ใช่แรงงานในครัวเรือน ใช้ปุ๋ยเคมีราคาแพง ทำให้ผลผลิตไม่มีคุณภาพ ราคาตกต่ำ ต้นทุนการประกอบอาชีพสูงทำให้ขาดทุนไม่มีเงินใช้หนี้ ต้องกู้หนี้ยืมสินมาใช้หนี้ ทำให้มีหนี้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้แล้วบางหมู่บ้านไม่มีที่สาธารณะประโยชน์ที่จะทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้ขาดการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และปัญหาเรื่องน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ เนื่องจากขาดสระเก็บกักน้ำไว้ที่สูงเก็บน้ำได้น้อย การขุดเจาะน้ำบาดาลพื้นที่บางส่วนมีปัญหาน้ำเค็ม

โอกาส ยุทธศาสตร์จังหวัดร้อยเอ็ดได้ส่งเสริมการปลูกข้าวหอมมะลิปลอดสารพิษ ซึ่งสอดคล้องกับจุดแข็งที่ตำบลกกกุงมี ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องก็จะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาและเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าวหอมมะลิให้ได้มาตรฐานปลอดภัย ตั้งแต่กระบวนการผลิต เช่น การผลิตข้าวหอมมะลิใช้เกษตรอินทรีย์ มีการจัดตั้งโรงสีข้าวชุมชนรับซื้อข้าวและจัดตั้งสหกรณ์เพื่อรับซื้อข้าวจากสมาชิก เพื่อแปรรูปเป็นข้าวสาร ข้าวกล้องจำหน่ายเป็นรายได้ มีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ดี ไม่มีข้าวอื่นเจือปน มีระบบการเก็บรักษาที่ดีก็สามารถจำหน่ายได้ราคาสูงและเป็นที่ต้องการของตลาด นอกจากนี้จุดแข็งอื่นๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นยังสามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าเป็นแหล่งท่องเที่ยว และศึกษาดูงานในด้านการเกษตรแบบพอเพียงได้

ปัญหาและอุปสรรค คือ ภัยแล้ง ต้นทุนการผลิตสูง และประชาชนขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองและอาชีพ จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวทำให้การประกอบอาชีพของประชาชนไม่ประสบผลสำเร็จมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ การประกอบอาชีพต้องอาศัยน้ำฝน เนื่องจากไม่มีระบบชลประทาน และแหล่งน้ำที่เก็บน้ำได้เพียงพอตลอดปี ไม่ใช่แรงงานในครัวเรือน ไม่พึ่งตนเอง ใช้ปุ๋ยเคมีราคาแพงเพื่อเพิ่มผลผลิตแต่ทำให้ดินเสื่อม ไม่นำวัสดุคิบบที่มีอยู่ในครัวเรือนมาใช้ เช่น ปุ๋ยคอก และไม่มีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับของตลาด

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เห็นคุณภาพชีวิตและสังคมว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้นจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการแก้ไข ผู้วิจัยในฐานะที่มีภูมิลำเนาในเขตตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตามเกณฑ์ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ซึ่งประกอบด้วย การมีสุขภาพดี มีบ้านอาศัย ฝึกฝนการศึกษา รายได้ก้าวหน้า ปลูกฝังค่านิยมไทย ร่วมใจพัฒนาของประชาชนในเขตตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สามารถนำไปปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือรูปแบบการ

ดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับตนได้อย่างยั่งยืน และส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวมให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

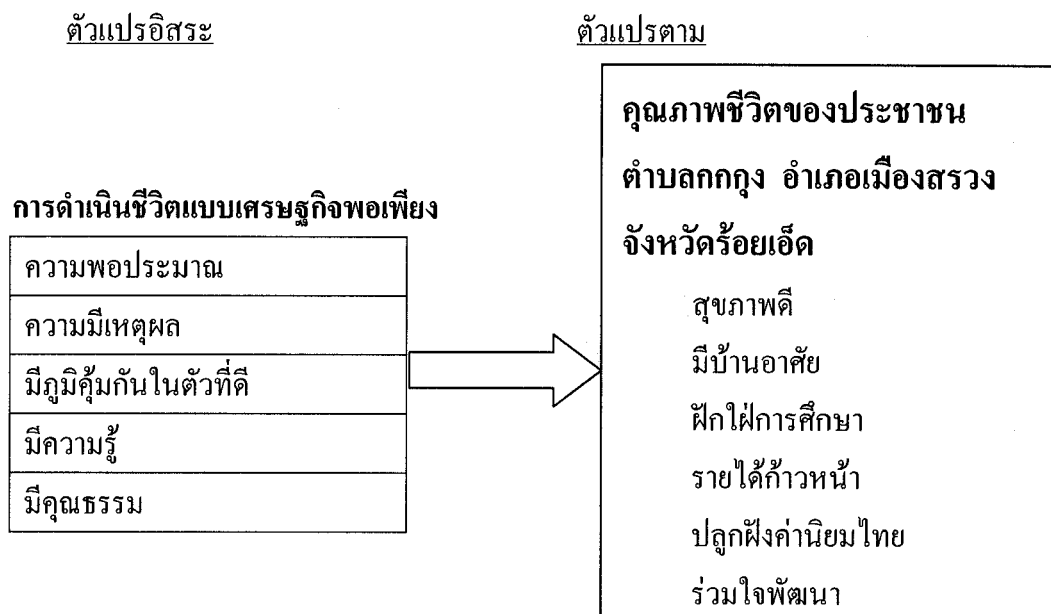
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง กับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความพอประมาณแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความมีเหตุผลแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความรู้แตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีคุณธรรมแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนที่บรรลุนิติภาวะ ใน 11 หมู่บ้าน จำนวน 973 ครัวเรือน ที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

5.2 ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการทำวิจัยเรื่องนี้ประมาณ 11 เดือน ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2550 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551

5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรในการศึกษาประกอบด้วย

5.3.1 *ตัวแปรอิสระ* คือ การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ มีคุณธรรม

5.3.2 *ตัวแปรตาม* คือ คุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย สุขภาพดี มีบ้านอาศัย ฝากไปการศึกษา รายได้ก้าวหน้า ปลูกฝังค่านิยมไทย ร่วมใจพัฒนา

5.4 ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการศึกษาวิจัยมุ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกก อำเภอมืองสว่าง จังหวัดร้อยเอ็ด

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้คำนิยามเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

6.1 เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้วยความรู้ และคุณธรรม

6.2 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

6.3 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

6.4 ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งใกล้และไกล

6.5 มีความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

6.6 มีคุณธรรม หมายถึง การมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

6.7 คุณภาพชีวิต หมายถึง การมีสุขภาพดี มีบ้านอาศัย ฝักใฝ่การศึกษา รายได้ก้าวหน้า ปลูกฝังค่านิยมไทย ร่วมใจพัฒนา จากการดำเนินชีวิตด้วยการมีความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ และมีคุณธรรม

6.8 สุขภาพดี หมายถึง การเจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน มีสิทธิเข้าถึงการบริการด้านสุขภาพที่จำเป็น กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัยได้มาตรฐาน ใช้จ่ายอย่างถูกต้องและเหมาะสมในการดูแลสุขภาพการเจ็บป่วยเล็กๆ น้อยๆ มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และมีการตรวจสุขภาพทั่วไปประจำปี

6.9 มีบ้านอาศัย หมายถึง มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย บ้านมีสภาพคงทนถาวร สะอาด จัดบ้านเป็นระเบียบเรียบร้อยถูกสุขลักษณะ มีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปี ไม่ถูกรบกวนจากมลพิษ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ใช้อุปกรณ์และพาหนะอย่างถูกวิธี และมีครอบครัวอบอุ่น

6.10 ฝักใฝ่การศึกษา หมายถึง การได้รับการศึกษาตามวัย และตามที่กฎหมายกำหนด อ่านเขียนภาษาไทยได้ ได้รับการฝึกอบรมอาชีพ และได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ

6.11 รายได้ก้าวหน้า หมายถึง มีการประกอบอาชีพและมีรายได้เฉลี่ย 23,000 บาท ต่อคนต่อปี มีการเก็บออมเงิน

6.12 ปลุกฝังค่านิยมไทย หมายถึง ไม่ติดสุรา เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ไม่สูบบุหรี่ ยามวน ยาเส้น ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีและมารยาทไทย เช่น การทำบุญตักบาตร การไหว้ การให้เกียรติและเคารพผู้อาวุโสกว่า เป็นต้น และดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุและผู้พิการ

6.13 ร่วมใจพัฒนา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมสาธารณะ แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นสมาชิกกลุ่มในหมู่บ้าน/ชุมชน และมีการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งในชุมชน

6.14 คุณภาพชีวิตของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนมีสุขภาพดี มีบ้านอาศัย ฝักใฝ่การศึกษา รายได้ก้าวหน้า ปลุกฝังค่านิยมไทย ร่วมใจพัฒนา จากการดำเนินชีวิตด้วยความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ และมีคุณธรรม

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ได้ทราบระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง และระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

7.2 ได้ทราบลักษณะความสัมพันธ์ของการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางให้กับประชาชนในตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การดำเนินชีวิตเพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

7.3 เพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยงาน องค์กร ทั้งภาครัฐ และเอกชนในการดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด และชุมชนอื่นๆ ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยแบ่งเนื้อหาประกอบด้วย 5 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต
3. ข้อมูลพื้นฐานของตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด
4. สภาวะคุณภาพชีวิตของตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาประเทศบรรลุผลเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพและมั่นคงมากขึ้น ขณะที่การพัฒนาสังคมมีทั้งประสบผลสำเร็จและเกิดปัญหาต่างๆ ขึ้นมากมายขณะเดียวกันประเทศไทยต้องเผชิญกับแรงกดดันที่มาจากภายนอกประเทศในทุกด้าน ซึ่งสร้างผล กระทบทั้งทางบวกและทางลบ (สุวรรณดี คำมัน, 2547: 1) หรืออาจกล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในประเทศไทยหลายทศวรรษที่ผ่านมาเกิดจากปัจจัยสำคัญหลายประการ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครองและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยมีความ ได้ เปรียบเชิงเปรียบเทียบในฐานะทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างเหลือเฟือ และมีแรงงานค่าจ้างต่ำจำนวนมาก แต่ปัจจุบันสถานการณ์ได้เปลี่ยนไปทรัพยากรธรรมชาติลดน้อยถอยลงอย่างต่อเนื่อง บางอย่างเสื่อมโทรมฟื้นฟูกลับคืนมาไม่ได้และสร้างมลภาวะเป็นพิษให้กับคนในประเทศอีกด้วย ขณะที่แรงงานราคาถูกมีแนวโน้มลดลง ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีมีผลทำให้กระบวนการผลิตปรับเปลี่ยนรูปแบบและความต้องการกำลังแรงงานไปเป็นการเน้นแรงงานที่มีทักษะฝีมือมากขึ้น ประเทศต่างๆ ก็มีการแข่งขันสูงขึ้น แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาต่าง ๆ ขึ้นในสังคมไทยก็ตาม แต่นั่นเป็นสัญญาณเตือนให้คนไทย

เฝ้าระวัง ตระหนักและเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ได้อย่างรู้ทัน และมีแนวคิดหรือหลักการที่เหมาะสมกับภูมิสังคมของประเทศไทยที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ที่จะช่วยให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ นั้น ก็คือ การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ (กระทรวงมหาดไทย, 2550)

1.1 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานคำจำกัดความของคำว่าเศรษฐกิจพอเพียงว่าหมายถึง การดำเนินชีวิต การมีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน สามารถเลี้ยงดูตนเองได้โดยให้มีความเหมาะสม เพียงพอกับความต้องการของตนเองได้ ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า ทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหาร ถักทอเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายด้วยตนเอง แต่หมายถึง ในหมู่บ้านจะต้องมีความพอเพียงในระดับหนึ่ง ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริม สร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

สุทิน ลีปิยะชาติ และคนอื่นๆ (2550: 82-83) ได้ให้ความหมายความพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ว่าประกอบด้วยหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอเหมาะ พอดีต่อความจำเป็น พอดีกับตนเองตามอัตราภาพ ไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป และที่สำคัญต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเรื่องใด ๆ จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยคิดถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล และสร้างภูมิคุ้มกันทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวัตถุ ด้วยการออมเงิน มีหลักประกันความเสี่ยง ด้านสังคม ด้วยการรู้จัก สามัคคี ด้านสิ่งแวดล้อม ด้วยการใส่ใจรักษา รู้คุณค่า ใช้อย่างประหยัด และด้านวัฒนธรรม ด้วยการเชิดชู ภาษาและวัฒนธรรมไทย เรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมต่างถิ่น

เงื่อนไขสำคัญเพื่อให้เกิดความพอเพียง การตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้ในวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบและความระมัดระวังในการนำวิชาการและเทคโนโลยีเหล่านั้นมาใช้ในการวางแผน และลงมือปฏิบัติ รวมทั้งต้องไม่หลงเชื่ออะไรง่ายๆ

เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ขยัน อดทน มีความเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต รู้รัก สามัคคี ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ และมีการแบ่งปันให้แก่ผู้อื่น

ประเวศ วะสี (2550 : 4-6) ให้ความเห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ได้แปลว่า ไม่เกี่ยวข้องกับใคร ไม่ค้าขาย ไม่ส่งออก ไม่ผลิตเพื่อคนอื่น ไม่ทำเศรษฐกิจมหภาค แต่หมายถึง พอเพียงในอย่างน้อย 7 ประการด้วยกัน คือ

1. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกคนรอบรู้ ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
2. จิตใจพอเพียง ทำให้รักและเอื้ออาทรคนอื่นได้ คนที่ไม่พอจะรักคนอื่นไม่เป็น และทำลายมาก
3. สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้ยังชีพและทำมาหากินได้ เช่น การทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งได้ทั้งอาหาร ได้ทั้งสิ่งแวดล้อม และได้ทั้งเงิน
4. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง คือ การรวมตัวกันเป็นชุมชนที่เข้มแข็งจะทำให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน หรือปัญหาสิ่งแวดล้อม
5. ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ และปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง
6. อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของกลุ่มชนที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้น เศรษฐกิจจึงควรสัมพันธ์และเติบโตขึ้นจากพื้นฐานทางวัฒนธรรม
7. มีความมั่นคงพอเพียง ไม่ใช่รู้วาบวับ เดี่ยวจนเดี่ยวรวยแบบกะทันหัน เดี่ยวดกงานไม่มีกินไม่มีใช้ ซึ่งเมื่อทุกอย่างเกิดความพอเพียงก็จะเกิดความสมดุล ความสมดุล คือ ความเป็นปกติและยั่งยืน ซึ่งอาจจะเรียกในชื่ออื่นๆ ได้ เช่น เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจสมดุล เศรษฐกิจ

ศีลธรรมหรือเศรษฐกิจบูรณาการ เป็นต้น

เกษม วัฒนชัย (2550:2-7) ได้ให้ความหมาย เศรษฐกิจพอเพียง ว่าหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

ความพอเพียงประกอบด้วย

1. พอประมาณ คือ พอดีพอเหมาะต่อความจำเป็น พอประมาณตามอัตภาพ ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป

2. ความมีเหตุผล คือ ทำตามหลักวิชา ตามหลักกฎหมาย ตามหลักศีลธรรม ตามกฎเกณฑ์สังคม ประเพณี วัฒนธรรม ตามความจำเป็นในการดำเนินชีวิต

3. ระบบภูมิคุ้มกันตัว 4 ด้าน

3.1 ด้านวัตถุ ภูมิคุ้มกันเข้มแข็ง คือ มีเงินออม มีการประกันความเสี่ยงในอนาคต มีการลงทุนเพื่อพัฒนา และมีการวางแผนระยะยาว

3.2 ด้านสังคม ภูมิคุ้มกันเข้มแข็ง คือ รู้รักสามัคคี ร่วมมือร่วมใจกัน มีคุณธรรมใฝ่ศาสนาธรรม สังคมสีขาว อยู่เย็นเป็นสุขและทุนทางสังคมสูง

3.3 ด้านสิ่งแวดล้อม ภูมิคุ้มกันเข้มแข็ง คือ มีความรู้สำนึกและห่วงแหนในสิ่งแวดล้อม สร้างสุขนิสัย สะอาดเป็นระเบียบ และอยู่กับธรรมชาติ

3.4 ด้านวัฒนธรรม ภูมิคุ้มกันเข้มแข็ง คือ มั่นคงในวัฒนธรรมไทย และเชิดชูในวัฒนธรรมท้องถิ่น เข้าใจและเป็นมิตรต่อวัฒนธรรมต่างถิ่นต่างชาติ

4. เงื่อนไขความพอเพียง

4.1 เงื่อนไขหลักวิชา ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำหลักวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินงานทุกขั้นตอน

4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี นักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต

4.3 เงื่อนไขการดำเนินชีวิต ให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ

คุณเดือน พันธมนาวิน (2549 :3-5) ได้กล่าวไว้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 ลักษณะ ได้แก่

1. ความพอประมาณ หมายถึง การไม่เบียดเบียนตนเอง และการไม่เบียดเบียนคนอื่น ซึ่งเป็นการคิด และการกระทำที่ไม่น้อยเกินไป หรือ “ตั้งเกินไป” และไม่มากเกินไป หรือ

“หย่อนเกินไป” ซึ่งสะท้อนให้เห็นความพอดี พอสำเร็จประโยชน์ ดังนั้น บุคคลที่รู้จักพอ จึงเป็นบุคคลที่รู้จักตนเองว่าตนเองต้องการอะไร และสิ่งที่กระทำอยู่หรือได้รับผลนั้นเพียงพอ หรือไม่กับสิ่งที่ตนเองคาดหวังหรือต้องการ

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การมีเหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับความพอเพียง จึงไม่เป็นผู้ถืออริ้น หรือเชื่อคนง่าย แต่เป็นผู้ “เปิดรับข้อมูล” จากรอบด้าน

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง ความสามารถที่จะปรับตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง พร้อมรับผลกระทบทั้งดีและไม่ดี ตลอดจนพร้อมรับเหตุการณ์ใหม่ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ในอนาคตทั้งในระยะใกล้และระยะยาวด้วย โดยมีความสามารถคาดการณ์ได้ทั้งสิ่งที่อาจเกิดและความสามารถในการคำนึงถึงความเป็นไปได้ของการเกิดสิ่งต่างๆ นั้น

ลักษณะสามประการข้างต้น จะเกิดขึ้นได้โดยมีสาเหตุที่สำคัญขั้นต้นในตัวบุคคล

3 ประการได้แก่

1. หลักวิชา-ความรู้ บุคคลที่รู้จักพอเพียง จะต้องเป็นคนที่มีเหตุผล และมีความสามารถในการคาดการณ์ต่างๆ เพื่อดำรงชีวิตในทางสายกลาง ดังนั้นบุคคลที่มีลักษณะเช่นนี้ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ หรือความฉลาด ที่จะทันต่อเหตุการณ์ เป็นผู้สดับตรับฟังข่าวสารความรู้รอบตัว ตลอดจนเป็นผู้ “ใฝ่เรียนใฝ่รู้” บนพื้นฐานความเป็นเหตุผลและเป็นวิทยาศาสตร์ แล้วนำสิ่งที่ตนเรียนรู้มาบูรณาการ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจอย่างรอบคอบและระมัดระวัง

2. คุณธรรม คุณธรรมเป็นสิ่งที่ดีงาม สมควรยึดถือปฏิบัติ คุณธรรมมักเป็นคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับหลักศาสนา เช่น สามัคคี กตัญญู เสียสละ เป็นต้น แต่คุณธรรมที่สำคัญที่ควรเป็นหลักในการดำรงชีวิต คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่นในส่วนตัวตนเองเกี่ยวข้องซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้เกิดความถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้ในการทำงาน หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ความไม่คดโกงนั่นเอง นอกจากนี้คุณธรรมที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ความยุติธรรม ดังนั้นการยึดคุณธรรมเป็นหลักในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติจะเป็นหลักประกันของความสงบสุขของสังคม

3. ความเพียร การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง นอกจากบุคคลจะต้องมีความรู้ในหลักวิชาและการมีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิตแล้ว บุคคลยังจะต้องมีความอดทน มีความมานะ เพียรพยายามในการใช้ความรู้ตามหลักวิชาและตั้งมั่นในคุณธรรมจริยธรรมในการทำงานให้สำเร็จ

เงื่อนไขทั้งสามประการ จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญให้บุคคลมีคุณลักษณะที่สำคัญของความพอเพียง 3 ประการข้างต้น ที่จะดำรงชีวิตและปฏิบัติตนในทางสายกลาง ด้วยความไม่ฟุ้งเพื่อเกินตัวหรือตระหนี่จนยากลำบาก และยังเป็นการดำรงชีวิตอย่างรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์

สุเมธ ดันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา (2548 :115-116) ความพอเพียง หมายถึง ทำพอประมาณ ด้วยเหตุผล การพัฒนาต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ต้องสร้างระบบ ภูมิคุ้มกันในตัว เพื่อสามารถเผชิญและอยู่รอดจากผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายใน และภายนอก ต้องมีความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการ ต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกๆ ขั้นตอน ต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคน ในประเทศให้สำนึกในคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม ต้องดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญาและความรอบคอบ สร้างความสมดุลและความพร้อมต่อการรองรับ การเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ

วิทยา อธิปอนันต์ (2542) ได้สรุปความหมายไว้ว่า ตามกระแสพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เป้าหมายหรือปรัชญาการดำเนินชีวิตหรือ วิธีชีวิตของคนไทยให้อยู่อย่างพอประมาณคน ทางสายกลาง มีความพอเพียงและพอดีโดยไม่ทำให้ ผู้อื่นเดือดร้อน สิ่งสำคัญต้องรู้จักพึ่งพาตนเองและทรัพยากรที่เรามีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ก่อน จะไปพึ่งพาคนอื่นหรือปัจจัยภายนอก หรือหมายถึง การที่ผู้มั่งคั่งตนเอง ได้มีความพอเพียงกับตัวเอง ครอบครั้ว และชุมชน

1.2 เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียงและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ เป็นแนวทางในการพัฒนาที่ นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเองในระดับต่างๆ อย่างเป็นขั้นตอน โดยลดความเสี่ยงเกี่ยวกับ ความผันแปรของธรรมชาติหรือการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่างๆ โดยอาศัยความพอประมาณและ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้ ความเพียรและความอดทน สติและปัญญา การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และความสามัคคี

เศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายกว้างกว่าทฤษฎีใหม่ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบ แนวคิดที่ชี้นำหลักการและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ ในขณะที่แนวพระราชดำริเกี่ยวกับ ทฤษฎีใหม่หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นแนวทางการพัฒนาภาคเกษตรอย่างเป็นขั้นตอนเป็นตัวอย่าง การใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรมเฉพาะในพื้นที่ที่เหมาะสม

ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ เปรียบเทียบกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบพื้นฐานกับแบบก้าวหน้า ได้ดังนี้

ความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว โดยเฉพาะการเกษตรเป็นเศรษฐกิจ พอเพียงแบบพื้นฐาน เทียบได้กับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ที่มุ่งแก้ปัญหาของเกษตรกรที่อยู่ห่างไกล แหล่งน้ำ ต้องพึ่งน้ำฝนและประสบความเสี่ยงจากการที่น้ำไม่พอเพียง ในทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 จำเป็นที่เกษตรกรจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ราชการ มูลนิธิและภาคเอกชน

ตามความเหมาะสม

ความพอเพียงในระดับชุมชนและระดับองค์กร เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 เป็นเรื่องของการสนับสนุนให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่ม หรือสหกรณ์ หรือการที่ธุรกิจต่างๆ รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจ กล่าวคือ เมื่อสมาชิกในแต่ละครอบครัวหรือองค์กรต่างๆ มีความพอเพียงขั้นพื้นฐานเป็นเบื้องต้นแล้วก็จะรวม กลุ่มกัน เพื่อร่วมมือกันสร้างประโยชน์ให้แก่กลุ่ม และส่วนรวมบนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามกำลังและความสามารถของตน

ความพอเพียงในระดับประเทศ เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ ขั้นที่ 3 ซึ่งส่งเสริมให้ชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจสร้างความร่วมมือกับ องค์กรอื่นๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร สถาบันวิจัย เป็นต้น การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือในลักษณะเช่นนี้จะเป็นประโยชน์ในการสืบทอดภูมิปัญญา แลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี และบทเรียนจากการพัฒนา หรือร่วมมือกันพัฒนา (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อน เศรษฐกิจพอเพียง, 2548:19-23)

1.3 พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

จากแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีแนวทางที่มุ่งให้คนไทย ดำรงตนโดยยึดหลักความสมถะ พึงพอใจสิ่งที่เป็นอยู่ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสังคม ไทยได้เป็นอย่างดีเหมาะสมกับภูมิสังคม โดยเฉพาะสังคมชนบท ซึ่งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ อัญญาญาไว้ในหนังสือ เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร อธิบายความหมายของความพอเพียงได้เป็นอย่างดี อันได้แก่

“เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกตอกรองรับบ้านเรือน ตัวอาคารไว้บนตัวเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็มและลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำ” พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2517

“ในการพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นตอน เริ่มด้วยการสร้างพื้นฐาน คือ ความมีกิน มีใช้ของประชาชนก่อนด้วยวิธีการที่ประหยัดและระมัดระวัง แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงพอควรแล้ว จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญขั้นที่สูงขึ้นตามลำดับต่อไป...การถือหลักที่จะส่งเสริมความเจริญ ให้ค่อยเป็นไปตามลำดับ ด้วยความรอบคอบระมัดระวังและประหยัดนั้นก็เพื่อป้องกันความผิดพลาดล้มเหลวและเพื่อให้บรรลุผล

สำเร็จได้แน่นอนบริบูรณ์” พระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อ 19 กรกฎาคม 2517

“...ฉันพูดเศรษฐกิจพอเพียง ความหมายคือ ทำอะไรที่เหมาะสมกับฐานะของตัวเอง คือทำจากรายได้ 200-300 บาท ขึ้นไป เป็น 2 หมื่น 3 หมื่นบาท คนชอบเอาคำพูดของฉัน เศรษฐกิจพอเพียง ไปพูดกันเลอะเทอะ เศรษฐกิจพอเพียง คือ ทำเป็น Self-Sufficiency of Economy เช่น ถ้าเขาต้องการดู TV ก็ควรให้เขาดู ไม่ใช่ไปจำกัดเขาไม่ให้ซื้อ TV ดู เขาต้องการดูเพื่อความสนุกสนานในหมู่บ้านไกลๆ ที่ฉันไป เขามี TV แต่ใช้แบตเตอรี่ เขาไม่มีไฟฟ้าแต่ถ้า Sufficiency นั้นมี TV เขาฟุ่มเฟือย เปรียบเหมือนคนไม่มีสตางค์ไปตัด Suit และยังใส่ Necktie Versace อันนี้ก็เกินไป...” พระราชทาน ณ ตำหนักเปี่ยมสุข 17 มกราคม 2544

“... คนเรากล้าพอในความต้องการ ก็มีควมโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิด อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจมีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมากคนเราก็อยู่เป็นสุข...”

พระราชดำรัส 4 ธันวาคม 2541

“...พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่เบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ พูดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง...”

พระราชดำรัสเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2541

“... ไฟดับถ้ามีความจำเป็น หากมีเศรษฐกิจพอเพียงแบบไม่เต็มที่เรามีเครื่องปั่นไฟก็ใช้ปั่นไฟ หรือถ้าขั้นโบราณว่า มีดก็จุดเทียน คือมีทางที่จะแก้ปัญหาเสมอ ฉะนั้นเศรษฐกิจพอเพียงก็มีเป็นขั้นๆ แต่จะบอกว่าเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ให้พอเพียงเฉพาะตัวเองร้อยเปอร์เซ็นต์นี่เป็นสิ่งที่ทำไม่ได้ จะต้องมีการแลกเปลี่ยน ต้องมีการช่วยกัน ถ้ามีการช่วยกันแลกเปลี่ยนกัน ก็ไม่ใช่พอเพียงแล้ว แต่ว่าพอเพียงในทฤษฎีในหลวงนี้ คือ ให้สามารถที่จะดำเนินงานได้...” พระราชดำรัส

เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 23 ธันวาคม 2542

จากการศึกษาแนวพระราชดำรัสและความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการพัฒนาและดำเนินชีวิตที่ตั้งอยู่บนฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบและคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ และในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาตามแนวพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ประกอบ ด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้เงื่อนไขของการมีความรู้และมีคุณธรรม

2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิตเป็นคำที่ใช้กันอยู่มากมายเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายด้านในการพัฒนาประเทศศักยภาพของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ การจะพัฒนาให้ประชากรมีคุณภาพที่ดีขึ้นอยู่กับปัจจัยสิ่งแวดล้อม สภาวะเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและเทคโนโลยี ประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญในหัวข้อนี้ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับแรก พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา มีเป้าหมายในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยพัฒนาทั้งด้านการศึกษา การสาธารณสุข สภาพแวดล้อมและอื่นๆ เพื่อยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรให้ดีขึ้น

คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (พชช.) ได้เริ่มดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามแนวคิดความจำเป็นพื้นฐาน : จปฐ. (Basic Minimum Need : BMN) มาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) โดยมุ่งหวังให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง และครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างน้อยผ่านเกณฑ์ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (กรมการพัฒนาชุมชน ,2550 : คำนำ)

ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นข้อมูลในระดับครัวเรือนที่จัดเก็บจากทุกครัวเรือนที่มีผู้อยู่อาศัยจริงในหมู่บ้าน ชุมชน ทั้งที่มีเลขบ้านและไม่มีเลขบ้านทุกปี เพื่อแสดงถึงสภาพความจำเป็นพื้นฐานของคนในครัวเรือนในด้านต่างๆ เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตที่ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเอาไว้ว่า คนควรมีคุณภาพชีวิตในแต่ละเรื่องอย่างไร ในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ

2.1 แนวคิดและความเป็นมาของข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)

ในประเทศไทย จปฐ. เริ่มถูกกล่าวถึงมาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) แนวคิดนี้เกิดจากการพิจารณาว่า ประเทศมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น แต่การกระจายรายได้กลับไม่เป็นธรรม คนส่วนใหญ่ของประเทศยังยากจน ควรจะมีการพัฒนาในแง่ของการสร้างคุณภาพชีวิตให้แก่คนในสังคม โดยเฉพาะกลุ่มคนที่ด้อยโอกาส เช่น เกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน ลูกจ้าง จึงได้นำการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวคิด จปฐ.มาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อตอบสนองการพัฒนาชนบทแนวใหม่ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ซึ่งเน้นการกระจายงบประมาณ ไปในเขตพื้นที่ยากจนเป้าหมาย โดยมุ่งให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเองเพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างน้อยผ่านเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (2550 : 2) และได้มีการปรับปรุงตัวชี้วัดและเกณฑ์ตัวชี้วัดทุก 5 ปี ให้เหมาะสมกับเป้าหมายในการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในช่วงเวลานั้นๆ และในปี 2549 ได้มีการศึกษาปรับปรุงเครื่องชี้วัด ข้อมูล จปฐ. เพื่อใช้จัดเก็บข้อมูลในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) โดยสรุป ตัวชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ที่จะนำมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) มีจำนวน 6 หมวด 42 ตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียดแต่ละตัวชี้วัด ดังนี้

หมวดที่ 1 สุขภาพดี มี 13 ตัวชี้วัด

1. หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลก่อนคลอด และฉีดวัคซีนครบตามเกณฑ์บริการ
2. แม่ที่คลอดลูกได้รับการทำคลอด และดูแลหลังคลอด
3. เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักไม่ต่ำกว่า 2,500 กรัม
4. เด็กแรกเกิดถึง 1 ปีเต็ม ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคครบตามตาราง สร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค
5. เด็กแรกเกิดได้กินนมแม่อย่างเดียวอย่างน้อย 4 เดือนแรกติดต่อกัน
6. เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี เจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน
7. เด็กอายุ 6-15 ปี เจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน
8. เด็กอายุ 6-12 ปี ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคครบตามตารางสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค
9. ทุกคนในครัวเรือนกินอาหารถูกสุขลักษณะปลอดภัยและได้มาตรฐาน
10. คนในครัวเรือนมีความรู้ในการใช้ยาที่ถูกต้องเหมาะสม
11. คนอายุ 35 ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี
12. คนอายุ 6 ปีขึ้นไป ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที
13. ผู้ที่มีสิทธิในระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า มีหลักประกันสุขภาพ

หมวดที่ 2 มีบ้านอาศัย มี 8 ตัวชี้วัด

14. ครัวเรือนมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและบ้านมีสภาพคงทนถาวร
15. ครัวเรือนมีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปี
16. ครัวเรือนมีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี
17. ครัวเรือนมีการจัดบ้านเรือนเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด และถูกสุขลักษณะ

18. ครั้วเรือนไม่ถูกรบกวนจากมลพิษ
19. ครั้วเรือนมีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี
20. ครั้วเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
21. ครอบครัวมีความอบอุ่น

หมวดที่ 3 ฝึกฝนการศึกษา มี 7 ตัวชี้วัด

22. เด็กที่อายุต่ำกว่า 3 ปีเต็ม ได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมร่วมกับผู้ใหญ่ในบ้าน
23. เด็กอายุ 3-5 ปีเต็ม ได้รับการเลี้ยงดูเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน
24. เด็กอายุ 6-15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี
25. เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ได้เรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
26. เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี แต่ไม่ได้เรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และยังไม่มียานทำได้รับการฝึกอบรมอาชีพ

27. คนอายุ 15-60 ปีเต็ม อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดเลขอย่างง่ายได้ทุกคน
28. คนในครัวเรือนรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 ครั้ง

หมวดที่ 4 รายได้ก้าวหน้า มี 3 ตัวชี้วัด

29. คนอายุ 15-60 ปีเต็ม มีการประกอบอาชีพและมีรายได้
30. คนในครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าคนละ 23,000 บาทต่อปี
31. ครั้วเรือนมีการเก็บออมเงิน

หมวดที่ 5 plugged ค่านิยมไทย มี 6 ตัวชี้วัด

32. คนในครัวเรือนไม่ติดสุรา
33. คนในครัวเรือนไม่สูบบุหรี่
34. คนในครัวเรือน ได้ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมและมารยาทไทย
35. คนอายุ 6 ปีขึ้นไปทุกคนได้ปฏิบัติกิจกรรมศาสนาอย่างน้อยสัปดาห์ละ

1 ครั้ง

36. คนสูงอายุได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในครัวเรือน
37. คนพิการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในครัวเรือน

หมวดที่ 6 ร่วมใจพัฒนา มี 5 ตัวชี้วัด

38. คนในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มที่ตั้งขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน ตำบล
39. คนในครัวเรือน มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชน

หรือท้องถิ่น

40. คนในครัวเรือน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น
41. คนในครัวเรือน มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน/ชุมชน
42. คนอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิ์เลือกตั้งไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งในชุมชนของตน

2.2 ความหมายของคุณภาพชีวิต

การมีคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นสิ่งทีมนุุษย์ทุกคนปรารถนา แต่การนิยามคำว่า “คุณภาพชีวิต” ให้ความหมายเป็นที่ยอมรับเป็นหนึ่งเดียวกันเป็นเรื่องยาก เพราะแต่ละคนจะมีมุมมองในเรื่องการมีชีวิตที่ดีต่างกัน บางคนมองคุณภาพชีวิตในมิติเดียว บางคนมองในหลายมิติ ซึ่งมิติที่มองเหล่านั้นมีบางอย่างที่อาจเหมือนหรือแตกต่างกันขึ้นอยู่กับ การรับรู้และประสบการณ์ตลอดจนทฤษฎีต่างๆ ทีแต่ละบุคคลยึดถือ (กรมการพัฒนาชุมชน, 2550 : 1) ซึ่งนักวิชาการด้านต่างๆ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน อาทิ นักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อม จะศึกษาคุณภาพชีวิตที่มุ่งเน้นสภาพการณ์สิ่งแวดล้อมทางด้านร่างกายและด้านชีวภาพ นักเศรษฐศาสตร์ จะศึกษาคุณภาพชีวิตที่ให้ความสำคัญทางความเจริญก้าวหน้าทางผลผลิตประชาชาติ (Gross National Product; GNP) นักจิตวิทยา มุ่งเน้นทางด้านการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ในด้านต่างๆ นักประชากรศาสตร์เห็นว่าคุณภาพชีวิตที่ดีต้องประกอบด้วยชีวิตที่ดี จิตใจที่ดี สังคมดี สภาพแวดล้อมดี และเป็นคนดี นักสังคมศาสตร์มีแนวคิดว่ามีคุณภาพชีวิตเป็นความพึงพอใจในชีวิต มีขวัญกำลังใจ มีความสุข และมีความสามารถในการปรับตัวในสังคมได้ ส่วนการแพทย์และสาธารณสุขให้ความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตในประเด็นที่ว่า คุณภาพชีวิตเกิดจากผลสำเร็จและทักษะในการยึดชีวิตมนุษย์ให้ยาวนาน ดังนั้นจะเห็นว่า คุณภาพชีวิตเป็นเรื่องที่ทุกคนปรารถนาและมุ่งหวังที่จะให้ชีวิตของตนมีคุณค่าตามแนวทางที่ตนต้องการ

เฟอร์เรลและคณะ (Ferrell et al, 1995 อ้างถึงใน ลาวัลย์ กิจรุ่งเรืองกุล, 2547) ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตว่า คุณภาพชีวิตเป็นการรับรู้ภาวะสุขสบายที่ไม่คงที่ของบุคคลจากประสบการณ์ชีวิต 4 ด้าน คือ ความผาสุกด้านร่างกายและอาการทางกาย ความผาสุกด้านจิตใจ ด้านสังคม และความผาสุกทางด้านวิญญาณ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2549) คุณภาพชีวิต คือ ความรู้สึกของบุคคลที่สามารถดำเนินชีวิตในสังคมโดยใช้ศักยภาพที่มีอยู่ของตนเองอย่างสูงสุดและความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม รวมทั้งสามารถที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมได้อย่างสมดุล โดยทั้งนี้สังคมต้องเป็นสังคมสำหรับทุกคน (Society for all) มีความเท่าเทียมหรือความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการและข้อมูลข่าวสารพื้นฐานต่างๆ คุณภาพชีวิตเป็นผลลัพธ์ของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง

มิติต่างๆ ของบุคคล อันได้แก่มิติทางสุขภาพกายและจิต ความเข้มแข็งของสุขภาพสังคม เศรษฐกิจ และมิติทางปัญญา/จิตวิญญาณ และการประสานเครือข่าย

ณรงค์ศักดิ์ ตะละกัญ (2544: 1) คุณภาพชีวิต หมายถึง การมีชีวิตที่พัฒนาทั้งร่างกาย และจิตใจไปเป็นผู้ใหญ่ที่พึ่งตนเองได้อย่างมีทิศทาง สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และทำให้ผู้อื่นมีความสุขด้วย

เทเวศร์ พิริยะพจนท์และคนอื่นๆ (2542) ได้ให้ความหมายของ คุณภาพชีวิต (Quality of Life = QOL) หมายถึง การดำรงชีวิตของมนุษย์ในระดับที่เหมาะสม ตามความจำเป็น พื้นฐานในสังคมหนึ่ง ๆ ในช่วงเวลาหนึ่ง

ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม ให้ความหมายของคุณภาพชีวิต โดยเน้นความสำคัญกับ ความสามารถในการพึ่งตนเอง โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้าน ส่วนเป้าหมายคุณภาพชีวิต คือ เกษตรกรต้องมีภาวะที่พึ่งตนเองได้ หมายถึง ความสามารถของคนที่ช่วยเหลือตนเองได้มากที่สุด โดยไม่เป็นภาระคนอื่นมากเกินไป มีความสมดุลความพอดีในชีวิต เป็นสภาวะทางการที่ สอดคล้องกับภาวะทางจิตที่เป็นอิสระ มีความพอใจในชีวิตที่เป็นอยู่ มีสิ่งจำเป็นอันเป็นปัจจัย 4 พอเพียง เป็นความพร้อมของชีวิตทั้งทางร่างกายและจิตใจ (อ้างถึงใน พนิษฐา พานิชชีวะกุล และ เพ็ญจันทร์ ประดับมุข, 2542)

พ่อคำเดื่อง ภาษี ซึ่งเป็นปราชญ์ในภาคอีสานให้ความหมายของคุณภาพชีวิต โดย เริ่มจากการมีคุณภาพชีวิตที่ดีว่า “สุขภาพที่ดี คือ ทุกคนต้องมีความอบอุ่น และมั่นใจ ทุกวันนี้ เกษตรกรไม่มีความมั่นใจพร้อมที่จะเป็นทุกอย่างที่ไม่ใช่เกษตรกร เกษตรกรจะมีความมั่นใจเมื่อ สะสมสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่มีความหมาย ทุกวันนี้เราพึ่งเทคโนโลยีโดยเฉพาะเรื่องการ รักษาคุณภาพชีวิตไม่ได้มองเป็นอันๆ แต่ต้องเป็นองค์รวม ไม่ได้แยกส่วน ครอบครัวอบอุ่นอยู่ได้ ร่วมกัน ครอบครัวสมบูรณ์ มีการไปมาหาสู่ วิ่งไปหาชาวบ้าน เราไม่ได้พึ่งเงินอย่างเดียว แต่ต้องพึ่ง ธรรมชาติด้วย ทาง ออกของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของเกษตรกร คือเกษตรกรต้องปลูกหลายอย่าง เพื่ออยู่เพื่อกิน ไม่เป็นปัญหาตลาด ทำได้หลายอย่างขายได้หลายอย่าง ไม่มีอะไรดีไปกว่าเกษตรกร กลับมาอยู่บ้าน ทำการ เกษตรให้ได้ดี” (อ้างถึงใน พนิษฐา พานิชชีวะกุล และ เพ็ญจันทร์ ประดับมุข, 2542)

ลาวัลย์ กิจรุ่งเรืองกุล (2547) คุณภาพชีวิตเป็นการรับรู้ความรู้สึกถึงสภาวะของตน ในเรื่องความพึงพอใจ หรือความรู้สึก เกี่ยวกับภาพลักษณ์ ภาวะสุขภาพ หน้าทีของร่างกาย ในการ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การมีสุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์ การประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตที่ประสบ ความสำเร็จตามที่ตนเองตั้งใจไว้ในทุกด้าน ซึ่งขึ้นอยู่กับ สิ่งแวดล้อม ภูมิหลัง ประเพณีวัฒนธรรม ในแต่ละสังคมที่บุคคลนั้นมีชีวิตอยู่ คุณภาพชีวิตจะเปลี่ยนตามกาลเวลาและสภาวะต่างๆ ด้วย

กุลระวี วิวัฒน์ชีวิน (2541: 32) กล่าวสรุปว่า คุณภาพชีวิตนอกจากหมายถึงการรับรู้ของบุคคลในด้านความสุขและความพึงพอใจแล้ว ยังรวมถึงการรับรู้ศักยภาพ หรือประสิทธิภาพของตนเองในการทำหน้าที่สำหรับการดำรงชีวิต ตลอดจนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นรวมทั้งความเจ็บป่วยต่างๆ ด้วย

เกษม จันทร์แก้ว (2540 : 565) คุณภาพชีวิต หมายถึง ความเป็นอยู่ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพภาพด้านการศึกษา อนามัย และเศรษฐกิจ ตามลักษณะสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ เชื้อชาติ และการเลี้ยงดู

จริยวัตร คมพักษณ์ (2537 : 14) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึง ความผาสุก คือ มีสุขภาพดี มีรายได้พอเพียง ไม่มีภาวะกดดันทางด้านจิตใจ และได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและเพื่อน

สวัสดิ์ มีแต่้ม (2548) คุณภาพชีวิต หมายถึง ระดับความเป็นอยู่ที่ดีในการดำรงชีวิตอยู่ของบุคคลในสังคมเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ และการดำเนินชีวิต เช่น อาหาร สุขภาพอนามัย รายได้ การศึกษา เป็นต้น

2.3 องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

จากความหมายที่หลากหลายของคุณภาพชีวิต ทำให้องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตมีความแตกต่างกันตามแนวคิดของแต่ละบุคคล ดังนี้

ซาน (Zhan, 1992 อ้างถึงใน ลาวัลย์ กิจรุ่งเรืองกุล, 2547) กล่าวว่าองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตว่ามีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ

1. ความพึงพอใจในชีวิตเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ทั่วไปและการดำเนินชีวิต
2. อัตมโนทัศน์ เป็นความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองในเรื่องของภาพลักษณ์ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

3. สุขภาพและการทำงานของร่างกายเกี่ยวกับความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ และภาวะสุขภาพ

4. เศรษฐกิจและสังคม เป็นการรับรู้เกี่ยวกับอาชีพ การศึกษาและรายได้ องค์การอนามัยโลก (WHOQOL group, 1996 อ้างถึงใน ลาวัลย์ กิจรุ่งเรืองกุล, 2547) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตว่าประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่

1. สุขภาพกาย เกี่ยวข้องกับความเจ็บป่วย ความไม่สุขสบาย พลังงาน ความอ่อนล้า และการนอนหลับพักผ่อน
2. จิตใจ เกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดี ความคิด การเรียนรู้ ความทรงจำ ความเชื่อมั่นในตนเอง บุคลิกลักษณะ และภาพลักษณ์

3. ระดับของการพึ่งพา เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหว การทำกิจวัตรประจำวัน การพึ่ง พารักษาทางการแพทย์และความสามารถในการทำงาน

4. ความสัมพันธ์กับสังคม เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ การสนับสนุนจากสังคม และกิจกรรมทางเพศ

5. สิ่งแวดล้อม เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของสุขภาพกาย สิ่งแวดล้อมของ ครอบครัว แหล่งการเงิน การดูแลด้านสุขภาพและสังคม

6. โอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและทักษะต่างๆ การพักผ่อนหย่อนใจ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพและการคมนาคม

คณะกรรมการวิชาศิลปการดำเนินชีวิต (2551: 131,167) ได้กล่าวไว้ว่า เป้าหมายของชีวิต คือชีวิตที่ดีงาม มีประโยชน์ และมีความสุข เป็นชีวิตที่น่าพึงปรารถนาสำหรับทุกคน การจะก้าวไปสู่เป้าหมายนี้ได้บุคคลจะต้องพัฒนาคุณสมบัติอย่างน้อย 6 ประการ คือ มีสุขภาพดี ความรู้ดี ความสามารถดี ความประพฤติดี จิตใจดี และมีสิ่งแวดล้อมดี และคุณภาพชีวิตของบุคคล วัดจากระดับความพึงพอใจในชีวิตอันเกิดจากการมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี บุคคลที่มีการคิดอย่างมีเหตุผล คิดอย่างสร้างสรรค์ การเข้าใจคนอื่น และการคิดอย่างมีคุณธรรม ผลที่ตามมา คือการพัฒนาสถานะแวดล้อมด้านเศรษฐกิจและสังคมของบุคคลในทางที่ดี ทำให้บุคคลเกิดการมีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี มีความพึงพอใจในชีวิต คุณภาพชีวิตของบุคคลจึงเกิดขึ้น

สุทธิพร บุญส่ง (2549 : 19) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์จะ เป็นไปอย่างผสมกลมกลืนทางด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ความคิด ความสามารถ คุณธรรมและ จริยธรรม ส่งผลให้คุณภาพชีวิตทั้งของตนเอง ครอบครัว และสังคมโดยรวมดีขึ้น ปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญยิ่งต่อการการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เกิด การสร้างสรรค์ สามารถช่วยสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ของสังคม

ณรงค์ศักดิ์ ตะละภัก (2544: 1) ชีวิตประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ประการ คือ ร่างกายและจิต ถ้ามีเพียงอย่างหนึ่งอย่างใดก็ไม่เรียกว่า “ชีวิต” ชีวิตจะมีคุณภาพขึ้นอยู่กับสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ผสมผสานกันอย่างสมดุล เพื่อการมีชีวิตอยู่กับคนอื่นได้อย่างสมดุล

ชัยวัฒน์ ปัญจพงศ์ (2526) ได้สรุปองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของบุคคล คือ สุขภาพ ที่อยู่อาศัย การบริการทางการแพทย์ และสาธารณสุข อนามัยแม่และเด็ก อาหาร บริการและ คุณภาพทางการศึกษา ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รายได้ สภาพจิตใจ

เทเวศร์ พิริยะพฤษ์และคนอื่นๆ (2542) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึง องค์ประกอบหลายประการ ดังต่อไปนี้

1. รายได้สูงขึ้น (Higher Income)
2. การศึกษาดีขึ้น (Better Education)
3. มาตรฐานความปลอดภัย สุขภาพ และ โภชนาการสูงขึ้น
4. ความยากจนลดลง (Less Poverty)
5. สภาพแวดล้อมที่สะอาด (Clean Environment)
6. ความเสมอภาคของโอกาสมากขึ้น (More Equality of Opportunity)
7. เสรีภาพส่วนบุคคลมีมากขึ้น (Greater Individual Freedom)
8. วัฒนธรรมแห่งชีวิตมีหลากหลาย (Richer Cultural Life)

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตข้างต้น สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิต คือ ความพึงพอใจของชีวิต (life satisfaction) ของบุคคลในช่วงเวลาของการดำรงชีวิต ซึ่งได้แก่ การมีสุขภาพสมบูรณ์ การประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ มีเศรษฐกิจพอเพียงมีการพัฒนาตน การมีส่วนร่วมในชุมชน ดำรงชีวิตในระดับที่เหมาะสมตามความจำเป็นพื้นฐานในสังคม

3. ข้อมูลพื้นฐานตำบลกกกุง

สภาพทั่วไป พื้นที่ห่างจากอำเภอเมืองสรวง 5 กิโลเมตร ในพื้นที่ของตำบลกกกุง มีทั้งหมด 11 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านกกกุง หมู่ที่ 1 บ้านสีสุก หมู่ที่ 2 บ้านเหล่าหัวภู หมู่ที่ 3 บ้านห้วยนา หมู่ที่ 4 บ้านหนองยาง หมู่ที่ 5 บ้านยางคำ หมู่ที่ 6 บ้านบัวสูง หมู่ที่ 7 บ้านบัวเงิน หมู่ที่ 8 บ้านดอนคู้ หมู่ที่ 9 บ้านสนามชัย หมู่ที่ 10 และบ้านกกกุง หมู่ที่ 11 มีครัวเรือนทั้งหมด 973 ครัวเรือน มีประชากร 4,153 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 96.58 คน/ตรม. ตำบลกกกุงห่างจาก จังหวัดร้อยเอ็ด ประมาณ 30 กิโลเมตร พื้นที่บางส่วนเป็นป่าไม้และที่สาธารณะ มีเนื้อที่ประมาณ 43 ตารางกิโลเมตร หรือ 26,875 ไร่ มีพื้นที่ติดต่อกับเทศบาลตำบลเมืองสรวง ตำบลหนองหิน ตำบลคูเมือง อำเภอเมืองสรวงและตำบลนาใหญ่ อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 2.1 ข้อมูลประชากรแยกเป็นหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร		รวม	จำนวนครัวเรือน (หลัง)
		ชาย	หญิง		
1	บ้านกกกุง	131	134	265	69
2	บ้านสีสุก	192	199	391	99
3	บ้านเหล่าหัวภู	98	122	220	52
4	บ้านห้วยนา	248	223	471	108
5	บ้านหนองยาง	256	256	512	116
6	บ้านยางคำ	231	248	479	109
7	บ้านบัวสูง	156	155	311	76
8	บ้านบัวเงิน	218	244	462	110
9	บ้านดอนคู้	194	195	389	87
10	บ้านสนามชัย	157	146	303	69
11	บ้านกกกุง	186	165	351	78
รวมทั้งตำบล		2,067	2,087	4,154	973

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลกกกุง, 2550

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา เกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ เช่น โค กระบือ สุกร เป็ด ไก่ ปลา กบ ปลูกผักสวนครัว เพื่อบริโภคในครัวเรือนและเหลือจากบริโภคก็จะขายเป็นรายได้เสริม ร้อยละ 99 ของจำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพทำนาและเกษตรกรรม ร้อยละ 1 ประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น อาชีพรับจ้างทั่วไป หลังจากฤดูทำนาแรงงานส่วนใหญ่อพยพออกนอกพื้นที่เนื่องจากไม่มีน้ำในการทำเกษตร ทำให้มีรายได้ไม่ต่อเนื่องจึงจำเป็นต้องไปขายแรงงานในกรุงเทพมหานครและจังหวัดที่มีความต้องการแรงงาน หน่วยธุรกิจ ในเขตตำบลกกกุง มีปั้มน้ำมัน 4 แห่ง โรงสี 38 แห่ง ร้านซ่อม 6 แห่ง ศูนย์สาธิตการตลาด 10 แห่ง ร้านค้า 30 แห่ง ฟาร์มหมู 3 แห่ง และฟาร์มไก่ 1 แห่ง

ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลกกกุงมีสภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ราบสูงโดยทั่วไป เป็นดินร่วนปนทราย ดินเค็มบางส่วน และเป็นพื้นที่ป่า

สภาพภูมิอากาศ ลักษณะภูมิอากาศทั่วไปของตำบลกกกุงมีอากาศร้อนจัดและแห้งแล้งในฤดูร้อนและมีอากาศหนาวเย็นในฤดูหนาว

การคมนาคม มีถนนจำนวน 48 สาย ระยะทางทั้งหมด 50.26 กิโลเมตร แยกเป็น ถนน คสล. 7.52 กิโลเมตร ถนนลาดยาง 0.9 กิโลเมตร ถนนหินลูกรัง 40.55 กิโลเมตร ถนนขร่องพูนดิน 1.290 กิโลเมตร

การประปา ในแต่ละหมู่บ้านมีน้ำประปาใช้ทุกครัวเรือน

ไฟฟ้า จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ 973 ครัวเรือน ไฟฟ้าสาธารณะ มีจำนวน 62 จุด

การสื่อสาร มีโทรศัพท์ส่วนบุคคลในพื้นที่ (043) มี 2 เลขหมาย โทรศัพท์ส่วนบุคคล (มือถือ) มี 514 เลขหมาย โทรศัพท์สาธารณะในพื้นที่มี 22 เลขหมาย ใช้เสียงตามสาย / หอกระจายข่าวในพื้นที่ให้บริการครอบคลุมร้อยละ 100

ลักษณะการใช้ที่ดิน ใช้เป็นพื้นที่พักอาศัย ตั้งหน่วยงานของรัฐ ทำเกษตรกรรม และพื้นที่ว่างเปล่า

ศาสนา ประชาชนในตำบลนับถือศาสนาพุทธ ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ เดือนตุลาคมของทุกปี มีประเพณีตักบาตรนมัสการ พระเจ้าใหญ่ ประเพณีตักบาตรข้าวกระยาสาทร และทอดเทียนรวม และประเพณีกวนข้าวทิพย์ เดือนเมษายนของทุกปี มีประเพณีสงธาตุ และประเพณีวันสงกรานต์และผู้สูงอายุ

การศึกษา มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 แห่ง จำนวนเด็กเล็ก 67 คน จำนวนครูผู้ดูแลเด็ก 3 คน สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกกกุง โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 3 แห่ง จำนวนนักเรียน 192 คน ครู 17 คน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 2 แห่ง จำนวนนักเรียน 400 คน ครู 33 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2

การสาธารณสุข มีศูนย์บริการสาธารณสุข (สถานีอนามัย) ในเขตพื้นที่ตำบลกกกุง จำนวน 2 แห่ง คือ สถานีอนามัยบ้านหนองยาง ตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด เขตบริการพื้นที่ หมู่ 2,5,6,7,8,9 และสถานีอนามัยบ้านหนองผือ ตำบลหนองผือ อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด เขตบริการพื้นที่ หมู่ 1,3,4,10,11

สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรป่าไม้ ที่สำคัญคือป่าชุมชน ป่าที่สาธารณะ เป็นแหล่งของอาหารป่าตามฤดูกาลที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเพื่อเป็นอาหารและจำหน่ายเพิ่มรายได้ อีกทางหนึ่งด้วย เช่น เห็ด, ไข่มดแดง เป็นต้น

ทรัพยากรน้ำ ในพื้นที่ตำบลกกกุง ไม่มีแม่น้ำไหลผ่าน ไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำที่สำคัญเป็นอ่างเก็บน้ำ ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ตลอดทั้งปี เนื่องจากดินเงิน ไม่มีระบบชลประทาน ทำให้ทำการเกษตรได้ปีละ 1 ครั้ง อาศัยน้ำฝนตามฤดูกาลเท่านั้น

แหล่งท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ตำบลกกกุง ไม่มีสถานที่แหล่งท่องเที่ยวมีแต่โบราณสถานที่ชาวบ้านนับถือกันมา สามารถปรับปรุงให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้ คือ ดอยหัวภู ตั้งอยู่บ้านสนามชัย หมู่ที่ 10 และโนนธาตุบ้านบัวเงิน ตั้งอยู่บ้านบัวเงิน หมู่ที่ 8

4. สถานะทางด้านคุณภาพชีวิตของตำบลกกกุง

คณะกรรมการอำนวยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (พชช.) มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามแนวคิดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) มาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) โดยมุ่งหวังให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา พัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างน้อยผ่านเกณฑ์ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้มีการปรับปรุงตัวชี้วัดและเกณฑ์ตัวชี้วัดทุก 5 ปี เพื่อให้เหมาะสมกับการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในช่วงระยะเวลานั้นๆ ในปี 2549 ได้มีการปรับปรุงตัวชี้วัดข้อมูล จปฐ. เพื่อใช้ในการจัดเก็บในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) มีจำนวน 6 หมวด 42 ตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียดแต่ละตัวชี้วัดตามที่ได้อ้างไว้ข้างต้นในแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

ดังนั้น การศึกษาสถานะคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดตามแบบประมวลผลและเทียบเป้าหมายข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของครัวเรือน ประจำปี พ.ศ. 2550 และในการสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของครัวเรือน ประจำปี พ.ศ. 2550 ของประชากรทั้งหมด 11 หมู่บ้าน ในเขตตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกเป็น 6 หมวดดังกล่าวข้างต้น ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลกกกุง ได้ทำการจัดเก็บข้อมูลทุกตัวชี้วัด ผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับตำบลในปี พ.ศ. 2549 ปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ 38 ตัวชี้วัด ไม่ผ่านเกณฑ์ 4 ตัวชี้วัด และปี 2550 ปรากฏว่าผ่านเกณฑ์จำนวน 30 ตัวชี้วัด ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 12 ตัวชี้วัด ซึ่งสามารถนำมาเปรียบเทียบโดยรวบรวมจัดแบ่งเป็น 2 กลุ่มตัวชี้วัดหลัก คือ ตัวชี้วัดที่บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ไม่บรรลุเป้าหมาย ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะรายงานผลการสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของครัวเรือนในส่วนของตัวชี้วัดที่ไม่บรรลุเป้าหมายหรือไม่บรรลุตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้โดยแยกเป็นรายหมู่บ้านแสดงได้ตามตารางที่ 2.2 ดังนี้

ตารางที่ 2.2 ผลการสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของครัวเรือน ประจำปี พ.ศ. 2549
เปรียบเทียบปี 2550 แยกตามหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	หมู่ที่	ผลการสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของครัวเรือน			
		ตัวชี้วัดที่ไม่บรรลุเป้าหมาย		จำนวนตัวชี้วัดที่บรรลุเป้าหมาย(100%)	
		ปี 2549	ปี 2550	ปี 2549	ปี 2550
กกุง	1	-	33,42	42	40
สีสุก	2	-	33	42	41
เหล่าหัวภู	3	26	16	41	41
หัวนา	4	-	39	42	41
หนองยาง	5	29,37	9,16,29,31,33	40	37
ยางคำ	6	37	15,16,29,33	41	38
บัวสูง	7	27	33	41	41
บัวเงิน	8	27,29	9,33,42	40	39
คอนคู	9	27,29,37	12,22,25,29,33,39	39	36
สนามชัย	10	-	9,33	42	40
กกกุง	11	-	9,20,33	42	40

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลกกกุง (2550) แผนยุทธศาสตร์ พ.ศ.2551-2553 งานวิเคราะห์
นโยบายและแผน ร้อยเอ็ด

4.1 สภาพปัญหาและแนวโน้มความต้องการในการพัฒนาของตำบลกกกุง

ด้านเศรษฐกิจ

1. ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วอาชีพหลักของประชาชน คือ การทำนาข้าว มีอาชีพเสริมหลังฤดูเก็บเกี่ยว เช่น เย็บผ้า ปลูกพริก ปลูกเห็ด เป็นต้น การผลิตมีการใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมี และในขั้นตอนการผลิตค่าจ้างแรงงานมีราคาแพง ไม่ทำเองภายในครัวเรือน ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง และในขณะเดียวกันคุณภาพของผลผลิตที่ได้มาไม่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาดทำให้ขายผลผลิตได้ราคาต่ำ ไม่คุ้มค่ากับการลงทุนอีกทั้งมีอุปสรรคด้าน ภัยธรรมชาติฤดูร้อนก็แล้งจัด ฤดูฝนน้ำก็ท่วมจึงทำให้ได้ผลผลิตน้อย

แนวโน้มความต้องการในการพัฒนา ควรพัฒนาและส่งเสริมให้ราษฎรมีรายได้ โดยการส่งเสริมด้านอาชีพ ให้ประชาชนมีงานทำหลังฤดูเก็บเกี่ยวและไม่ต้องเดินทางไปทำงานต่างจังหวัด และให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมศูนย์การเรียนรู้ชุมชน(ปราชญ์ชาวบ้าน)โดยจัดศึกษาดูงานเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางส่งเสริม การทำนาข้าวหอมมะลิอินทรีย์ จัดหาข้าวหอมมะลิพันธุ์ดีรวมทั้งแนะนำวิธีการลดต้นทุนการผลิต เช่น ปลูกถั่วเขียวแซมข้าว จัดตั้งสหกรณ์โรงสีข้าวชุมชน แนะนำส่งเสริมคัดแปลงวัสดุที่มีอยู่ เช่น ฟางข้าวทำฟางอัดขายหรือทำปุ๋ยชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิตโดยใช้เกษตรกรอินทรีย์ ใช้หลัก เศรษฐกิจพอเพียงใช้แรงงานตนเอง(ตนเป็นที่พึ่งของตน) พร้อมทั้งทำบัญชีครัวเรือน

2. ปัญหาด้านการเลี้ยงสัตว์ อาชีพการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพรองจากการทำนา เช่น เลี้ยงโค กระบือ หมู เพื่อจำหน่ายเพิ่มรายได้ เลี้ยงเป็ด ไก่ ปลา เพื่อบริโภคในครัวเรือนเหลือก็ขาย ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะพบปัญหาโรคสัตว์ไม่แน่นอน เกิดโรคระบาด

แนวโน้มความต้องการในการพัฒนา จัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ ให้เกษตรกรมีรายได้เสริมจากการเลี้ยงสัตว์ เช่น การเพิ่มมูลค่าผลผลิตโดยนำมูลสัตว์มาอัดเม็ดเพื่อ ใช้ในครัวเรือน หรือจำหน่ายเป็นรายได้ แปรรูปผลผลิต จัดหาพันธุ์หญ้าเลี้ยงสัตว์ ยารักษาโรค จัดตั้งกลุ่มเลี้ยงโค กระบือ จัดตั้งตลาดนัดโค กระบือ และคัดเลือกแม่พันธุ์โค กระบือและส่งเสริม ในด้านปศุสัตว์ รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเป็นศูนย์ที่ให้คำแนะนำในการ ประกอบอาชีพ

3. ปัญหาแหล่งน้ำ

3.1 การขาดแคลนน้ำดื่ม-น้ำใช้ไม่เพียงพอและปัญหาน้ำเค็ม

ครัวเรือนส่วนใหญ่จะประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำดื่มที่สะอาดส่วนมาก จะรอเก็บกักน้ำฝน ซึ่งบางครั้งไม่เพียงพอตลอดทั้งปี และบางหมู่บ้านยังขาดแคลนน้ำใช้หรือมีแต่ก็ ไม่เพียงพอ ระบบประปาใช้น้ำใต้ดินและน้ำผิวดินซึ่งไม่สะอาดเพียงพอที่จะใช้ดื่มได้ และระบบ การส่งน้ำอยู่ห่างไกลจากพื้นที่ทำการเกษตร จึงไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรและน้ำส่วนมาก เป็นน้ำเค็มจึงทำให้ไม่สามารถรดพืชที่เพาะปลูกได้อีกทั้งทำการเกษตรก็ไม่ค่อยได้ผล แหล่งน้ำ ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ตลอดปี เนื่องจากว่าปริมาณน้ำฝนที่ตกลงมานี้น้อย แหล่งน้ำต้นเงิน การขุดแหล่งน้ำในพื้นที่ไม่เหมาะสมขุดในที่ดอนทำให้ไม่มีน้ำเข้าบ่อ

แนวโน้มความต้องการในการพัฒนา จัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติม ขุดลอกหนองน้ำ ให้สามารถเก็บน้ำมากขึ้น ก่อสร้างถังเก็บน้ำ

3.2 การขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร แหล่งน้ำที่ใช้สำหรับการเกษตร ไม่เพียงพอต่อความต้องการและแหล่งน้ำที่มีอยู่บางแห่งยังตื้นเขิน ไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ใน ฤดูแล้งได้และบางแห่งน้ำที่เจาะเพื่อทำการเกษตรก็เจอปัญหาน้ำเค็มไม่สามารถทำการเกษตรได้

แนวโน้มความต้องการในการพัฒนา ควรประสานขอความช่วยเหลือสนับสนุน จุดสระน้ำแต่ละหมู่บ้านพร้อมทั้งก่อสร้างถังเก็บน้ำฝน ก่อสร้างระบบประปาเพื่อการเกษตร ขุดลอกคลองส่งน้ำ ขุดลอกหนองน้ำที่ตื้นเขิน ก่อสร้างท่อส่งน้ำเพื่อการเกษตร

4. ปัญหาหนี้สิน

ประชาชนในท้องถิ่นส่วนมากจะมีหนี้สินจากการกู้มาเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน ซื้อสิ่งของฟุ่มเฟือยและสร้างที่อยู่อาศัย เช่น หนี้ ธกส. หนี้กองทุนเงินล้าน หนี้เงินแสน

แนวโน้มความต้องการในการพัฒนา ส่งเสริมให้ประชาชนใช้หลักเศรษฐกิจ พอเพียงตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและใช้แรงงานตนเอง ใช้วัสดุ ในท้องถิ่นในการประกอบอาชีพ จัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อให้ทราบถึงรายรับรายจ่ายของครัวเรือน รวมทั้งส่งเสริมการออม

5. ปัญหาความเข้มแข็งของชุมชน

ประชาชนบางหมู่บ้านไม่มีการรวมกลุ่มกันในการประกอบอาชีพหรือทำ กิจกรรมร่วมกัน การรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากไม่มีความซื่อสัตย์ และการเสียสละเพื่อส่วนรวม ผู้นำไม่เป็นตัวอย่างที่ดี

แนวโน้มความต้องการในการพัฒนา ควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมการรวมกลุ่ม ในการประกอบอาชีพ หรือทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การลงแขกเกี่ยวข้าว นอกจากนี้แล้วควรมีการ ส่งเสริมอาชีพจากภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีอยู่ในหมู่บ้านให้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรม ในการเสริมสร้างความรักความสามัคคี และพัฒนาผู้นำให้เป็นผู้นำที่พร้อมจะพัฒนาและ เปลี่ยนแปลงชุมชนให้เป็นชุมชนที่น่าอยู่และเข้มแข็ง

ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1. ปัญหาการคมนาคมไม่สะดวก

ถนนภายในหมู่บ้าน ถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้านและถนนที่เชื่อมระหว่างตำบล ส่วนใหญ่ยังเป็นถนนลูกรังอีกทั้งยังชำรุดทรุดโทรมเป็นหลุมเป็นบ่อ ฤดูแล้งจะเป็นฝุ่นละออง ฤดูฝนถนนเป็นโคลนตม ทำให้การสัญจรไปมาไม่สะดวก ประกอบกับงบประมาณมีน้อยจึงทำให้ การพัฒนาล่าช้า

แนวโน้มความต้องการในการพัฒนา ก่อสร้างถนนลาดยางเชื่อมหมู่บ้าน ก่อสร้างถนน คสล. และปรับปรุงถนนลูกรัง

2. ปัญหาไฟฟ้าใช้ในครัวเรือนและไฟฟ้าตามมุมมืดไม่เพียงพอ

เนื่องจากหมู่บ้านมีการขยายแหล่งที่อยู่อาศัยส่งผลให้บริเวณที่อยู่อาศัยใหม่ไม่มีไฟฟ้าใช้ ต้องต่อสายพ่วงจากที่อื่นเพื่อให้มีไฟฟ้าใช้ซึ่งอาจจะทำให้เกิดอันตรายจากไฟฟ้าลัดวงจรได้ และไฟฟ้ามุดมืดส่องสว่างตามถนนในจุดที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายได้ไม่เพียงพอ ต้องใช้งบประมาณในการติดตั้งสูง

แนวโน้มความต้องการในการพัฒนา ประสานขอรับการสนับสนุนจากการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาคขยายเขตไฟฟ้าในหมู่บ้าน และติดไฟส่องสว่างตามมุดมืด

3. ปัญหาน้ำท่วมขังภายในหมู่บ้าน

เนื่องจากบางหมู่บ้านยังไม่มีร่องระบายน้ำและท่อระบายน้ำหรือมีแต่จุดตัน ทำให้ช่วงหน้าฝนเกิดน้ำท่วมขัง เพราะระบายน้ำไม่ทัน

แนวโน้มความต้องการในการพัฒนา จัดทำร่องระบายน้ำในหมู่บ้าน และรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันในการดูแลรักษาร่องระบายน้ำไม่ให้จุดตัน

ปัญหาด้านสาธารณสุข

ปัญหาในด้านการควบคุมโรคติดต่อ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันโรคติดต่อการแพร่ระบาด การรักษาเบื้องต้น เช่น โรคไข้เลือดออก ซึ่งทำให้แพร่อย่างรวดเร็ว หากไม่ป้องกันและกำจัดยุงลาย

แนวโน้มความต้องการในการพัฒนา จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนและให้ความรู้วิธีป้องกันไม่ให้เกิดโรคไข้เลือดออก โดยทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย จัดรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การป้องกันโรคติดต่อ

ปัญหาด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1. ปัญหาภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ได้รับการสนับสนุน ประชาชน เยาวชนในท้องถิ่นยังขาดความรู้ ขาดผู้แนะนำผู้เชี่ยวชาญที่เป็นแหล่งวิทยากรเฉพาะด้านต่างๆ

2. ปัญหาขาดความรู้ในการฝึกอาชีพ ประชาชน ไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพด้านอื่นๆ นอกจากอาชีพเกษตรกรรม ขาดการสนับสนุนด้านการฝึกอบรมวิชาชีพ ขาดแรงจูงใจและที่สำคัญขาดปัจจัยด้านแหล่งเงินทุนที่จะประกอบอาชีพ

แนวโน้มความต้องการในการพัฒนา ฝึกอบรมพัฒนาอาชีพที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้เป็นที่ยอมรับ จัดหาแหล่งตลาด รวมทั้งส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น และภูมิปัญญา

และจากการศึกษาวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่นร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลกกกุง เรื่อง เครื่องมือการบริหารการวางแผนอบต.การเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของอบต.อย่างยั่งยืน : การวางแผนของ อบต. ปรากฏว่ามี จุดแข็ง จุดอ่อน

โอกาส และปัญหาอุปสรรค (SWOT Analysis) ในการพัฒนา (องค์การบริหารส่วนตำบลกกกุง, 2550) ดังนี้

จุดแข็ง ตำบลกกกุงมีสภาพพื้นที่เหมาะสมกับการปลูกข้าวและเลี้ยงสัตว์ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา เลี้ยงโค-กระบือ และมีอาชีพเสริมหลังฤดูเก็บเกี่ยวคือ การทอผ้าไหม เย็บเสื้อผ้า เพาะเห็ดฟาง เพาะเห็ดนางฟ้า เพาะเห็ดนางรม การปลูกผักปลอดสารพิษ การเลี้ยงจิ้งหรีด การปลูกไม้เศรษฐกิจ เช่น ยูคาลิปตัส เป็นต้น และมีพื้นที่ดินเค็มบางส่วนที่สามารถนำมาผลิตเกลือสินเธาว์ได้ นอกจากนี้แล้วเขตพื้นที่ตำบลมีถนนหลวงสายร้อยเอ็ด-สุวรรณภูมิผ่าน ซึ่งเป็นถนนที่ใช้ในการเดินทางไปยังอำเภอและจังหวัดต่างๆ ได้ด้วย จากจุดแข็งดังกล่าว ตำบลกกกุงสามารถที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิคุณภาพดี โดยการปลูกข้าวหอมมะลิปลอดสารพิษด้วยเกษตรอินทรีย์ ใช้ปุ๋ยคอก เพื่อที่จะเพิ่มมูลค่าผลผลิต ทำปุ๋ยคอกอัดเม็ดไว้ใช้ในครัวเรือน ช่วยลดต้นทุนการผลิต หรือจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ได้อีกทางหนึ่งด้วย จัดตั้งตลาดนัดโค-กระบือพัฒนาและส่งเสริมอาชีพเสริมของประชาชนให้ก้าวหน้าและเป็นที่ยอมรับของตลาดอย่างยั่งยืน และจัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ได้

จุดอ่อน คือปัญหาหนี้สินของประชาชนที่กู้มาเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน ชื่อของฟุ่มเฟือย เป็นหนี้ที่ไม่ได้กู้มาเพื่อการลงทุนจึงเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ประกอบกับประชาชนขาดความกระตือรือร้น ในการที่จะพัฒนาตนเองและอาชีพ และไม่พึ่งตนเองนิยมจ้างแรงงานในการทำนา ไม่ใช่แรงงานในครัวเรือน ใช้ปุ๋ยเคมีราคาแพง ทำให้ผลผลิตไม่มีคุณภาพ ราคาตกต่ำ ต้นทุนการประกอบอาชีพสูงทำให้ขาดทุนไม่มีเงินใช้หนี้ ต้องกู้หนี้มาใช้หนี้ ทำให้มีหนี้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้แล้วบางหมู่บ้านไม่มีที่สาธารณะประโยชน์ที่จะทำกิจกรรมร่วมกัน ทำให้ขาดการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และปัญหาเรื่องน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ เนื่องจากจุดสระเก็บกักน้ำไว้ที่สูงเก็บน้ำได้น้อย การขุดเจาะน้ำบาดาลพื้นที่บางส่วนมีปัญหาน้ำเค็ม

โอกาส ยุทธศาสตร์จังหวัดร้อยเอ็ดได้ส่งเสริมการปลูกข้าวหอมมะลิปลอดสารพิษ ซึ่งสอดคล้องกับจุดแข็งที่ตำบลกกกุงมี ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องก็จะมีส่วนช่วยในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาและเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าวหอมมะลิให้ได้มาตรฐานปลอดภัย ตั้งแต่กระบวนการผลิต เช่นการผลิตข้าวหอมมะลิใช้เกษตรอินทรีย์ มีการจัดตั้งโรงสีข้าวชุมชนรับซื้อข้าว และจัดตั้งสหกรณ์เพื่อรับซื้อข้าวจากสมาชิก เพื่อแปรรูป เป็นข้าวสาร ข้าวกล้องจำหน่ายเป็นรายได้ มีการคัด เลือกเมล็ดพันธุ์ดี ไม่มีข้าวอื่นเจือปน มีระบบการเก็บรักษาที่ดีก็สามารถจำหน่ายได้ราคาสูง และเป็นที่ต้องการของตลาด นอกจากนี้จุดแข็งอื่นๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นยังสามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าเป็นแหล่งท่องเที่ยว และศึกษาดูงานในด้านการเกษตรแบบพอเพียงได้

ปัญหาและอุปสรรค คือ ภัยแล้ง ต้นทุนการผลิตสูง และประชาชนขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองและอาชีพ จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวทำให้การประกอบอาชีพของประชาชนไม่ประสบผลสำเร็จมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ การประกอบอาชีพต้องอาศัยน้ำฝน เนื่องจากไม่มีระบบชลประทาน และแหล่งน้ำที่เก็บน้ำได้เพียงพอตลอดปี ไม่ใช้แรงงานในครัวเรือน ไม่พึ่งตนเอง ใช้ปุ๋ยเคมีราคาแพงเพื่อเพิ่มผลผลิตแต่ทำให้ดินเสื่อม ไม่นำวัสดุคิบบที่มีอยู่มาใช้ เช่น ปุ๋ยคอก และไม่มีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับของตลาด

จากรายงานผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2550 และการศึกษาสภาพปัญหาของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ทำให้ทราบได้ว่าประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ดังนั้นจำเป็นที่จะต้องศึกษาหาแนวทางเพื่อให้ประชาชนได้นำไปปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การดำเนินชีวิตให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเหมาะสมกับตนเองและครอบครัว และใช้เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงาน องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนในการดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด และชุมชนอื่นๆ ต่อไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยพบว่า มีงาน วิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

จุฑามณี สมบูรณ์สุทธิ (2549) ศึกษาเรื่อง “ศึกษาหลักคุณธรรมที่ชาวบ้านใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต กรณีศึกษาชุมชนสลัมจังหวัดขอนแก่น” พบว่าคุณธรรมที่ชาวบ้านใช้คือ ความขยันหมั่นเพียร การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง การมีสติปะในการครองเรือน การให้อภัยและความมีเมตตา การนำหลักคุณธรรมมาจัดทุกซ์คือ มีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน ไม่คิดโกง เป็นแบบอย่างที่ดีให้สมาชิกในครอบครัวได้ประพฤติปฏิบัติตาม ประหยัดอดออมและนำหลักพุทธ โอศตมาใช้ในการขจัดโรคภัย และการเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวมหลังจากที่ชาวบ้านนำหลักคุณธรรมเข้ามาใช้พบว่า ก่อให้เกิดความผาสุกทางด้านจิตใจเป็นอันดับแรกและทางด้านร่างกายเป็นอันดับรองลงมา ส่วนการเปลี่ยนแปลงในด้านฐานะทางเศรษฐกิจพบว่า ชาวบ้านยังคงมีความขัดสน

ในเรื่องเงินทองและเรื่องที่อยู่อาศัยแต่มีความสุขเพราะได้รับสิ่งดีๆ ตอบแทนหลังจากนำหลักคุณธรรมเข้ามาใช้ในการดำรงชีวิต

จริยา สุพรรณ (2548) ศึกษา “การยอมรับเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในชุมชนบ้านหุ้มมะขาม ตำบลหนองไม้แก่น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนบ้านหุ้มมะขามเกิดจากการรวมตัวของเกษตรกรที่อพยพมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจากอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยระยะแรกได้รับจ้างเป็นแรงงานตัดไม้จากนั้นได้จับจองพื้นที่ดังกล่าวทำการเกษตร ซึ่งการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในช่วงนั้นเป็นเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม คือผลิตเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือนและมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในชุมชน ต่อมา มีการปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิตตามกระแสทุนนิยมที่เข้ามาในชุมชนรวมทั้งได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเพาะปลูกเป็นพืชเชิงเดี่ยว ส่งผลให้เกษตรกรเกิดปัญหาภาวะหนี้สินในระดับสูง มีการจัดการทรัพยากรที่ไม่พึ่งพาซึ่งกันและกัน เกษตรกรส่วนหนึ่งจึงได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินชีวิตและรูปแบบการผลิตเป็นไปตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยจุดเริ่มต้นได้แบบอย่างจากการศึกษาคูงานจากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพตามแนวคิดดังกล่าว ซึ่งในปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างในชุมชนบ้านหุ้มมะขามที่ได้ดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

สุเกียรติ์ ด่านพิชญพันธ์ (2547) ศึกษา “การพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุโขทัย” ผลการศึกษาพบว่า 1) การดำเนินงานตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุโขทัยในภาพรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านแหล่งทุน การดำเนินธุรกิจ และด้านเศรษฐกิจ มีปัญหาในระดับมาก ส่วนด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการน้ำและดิน ด้านการรวมกลุ่มเกษตรกร และด้านความรู้ความเข้าใจมีปัญหาในระดับปานกลาง 2) เกษตรกรที่มีพื้นที่ทำการเกษตรต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ในภาพรวมไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านแหล่งเงินทุนและการดำเนินธุรกิจ และด้านเศรษฐกิจมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน 3) เกษตรกรที่มีรายได้สุทธิต่อปีต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านแหล่งเงินทุนและการดำเนินธุรกิจมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน 4) เกษตรกรที่มีระดับอายุต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) รูปแบบหรือแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ มี 4 ขั้นตอนตามลำดับดังนี้ การพัฒนาองค์ความรู้ การพัฒนาองค์ความรู้

สู่การปฏิบัติจริง การพัฒนาเกษตรกรแบบมีส่วนร่วม และการพัฒนาตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่
6) เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อรูปแบบหรือแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรตามแนวทาง
เกษตรทฤษฎีใหม่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอนพบว่าเกษตรกรมีความพึงพอใจ
ระดับมากที่สุดทุกขั้นตอน

ทศมนพร พุทธจันทร์ (2547) ศึกษา “ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิด
เศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษา ข้าราชการจังหวัดราชบุรี” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ
ของข้าราชการกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ด้านเพศชาย มากกว่าเพศหญิง อายุระหว่าง 31- 40 ปี
ด้านการดำรงตำแหน่ง เป็นผู้ปฏิบัติมากกว่าผู้บริหาร อายุรับราชการส่วนใหญ่ ระหว่าง 11-19 ปี
ด้านสภาพสมรสส่วนใหญ่สมรส การศึกษาส่วนมากจบปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยส่วนใหญ่ 10,001-
20,000 บาท การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง จากหนังสือพิมพ์
มากที่สุด และระดับความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้านการรับรู้
เนื้อหาสาระ โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

สายน้ำผึ้ง รัตนงาม (2547) ศึกษา “ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิด
เศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษา : สมาชิกเสถียรธรรมสถาน” ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกเสถียรธรรมสถาน
ส่วนใหญ่เห็นด้วยในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ร้อยละ
74.8 รองลงมา คือ เห็นด้วยในระดับมาก ร้อยละ 16.8 และน้อยที่สุด คือ เห็นด้วยในระดับค่อนข้าง
น้อย ร้อยละ 8.4 เมื่อพิจารณารายละเอียดของข้อมูลเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน ซึ่งสามารถเรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ในระดับความคิดเห็นระดับค่อนข้างมาก คือ ด้านการรับรู้ ด้านการ
นำมาใช้ประโยชน์ และด้านการนำไปประยุกต์ใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78, 3.06 และ 3.17 ตามลำดับ

สกล พรหมสิน (2546) ศึกษา “ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจ
พอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลหงส์เจริญ อำเภอกำแพง จังหวัดชุมพร” ผลการศึกษา
พบว่า กลุ่มครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงระดับสูง ระดับปานกลาง
และระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 50.8 48.7 0.5 ตามลำดับ มีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง และ
ระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 64.6 และ 35.4 ตามลำดับ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ
ทั้ง 4 ด้าน กับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลหงส์เจริญ อำเภอกำแพง จังหวัดชุมพร
พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ที่มีปัจจัยด้านครอบครัวเข้มแข็ง สามารถอธิบายความแปรปรวนคุณภาพชีวิต
ได้ดีกว่าปัจจัยด้านรายได้พอเพียง การศึกษาถ้วนทั่ว และปัจจัยสี่พอเพียง โดยปัจจัยทั้ง 4 ด้านนี้
สามารถอธิบายหรือพยากรณ์คุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลหงส์เจริญ อำเภอกำแพง จังหวัด
ชุมพร ช่วงเดือนตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2545 ได้ร้อยละ 46 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.5

ศิริกุล ดำรงมณี (2546) ศึกษา “เศรษฐกิจพอเพียงกับวิถีชีวิตแบบพุทธ” จากการวิจัยพบว่าหลักคำสอน “ทางสายกลาง” ของพุทธศาสนา เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับความพอดี และพอเพียงในเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ แนวคิดทางเศรษฐกิจของทั้งสองระบบ ยังนำไปสู่การแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ และปัญหาต่าง ๆ ของสังคมได้ โดยเป็นการแก้ปัญหาและป้องกันปัญหาก่อนที่จะเกิด ด้วยการให้ความเข้าใจต่อการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง โดยต้องเริ่มที่ใจหรือสัมมาทิฐีก่อน จากนั้นจึงนำไปสู่การปฏิบัติโดยยึดอยู่บนหลักการของความพอประมาณ มีเหตุผลและพึ่งตนเองได้อันซึ่งทุกคนสามารถเข้าสู่แนวทางของเศรษฐกิจพอเพียงได้โดยไม่ต้องเป็นเกษตรกรเท่านั้น

สุนนทิพย์ อัมภพล (2545) ศึกษา “สัมฤทธิ์ผลของเกษตรทฤษฎีใหม่ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์” ผลการศึกษาพบว่า 1) สัมฤทธิ์ผลของเกษตรทฤษฎีใหม่ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี 2) สัมฤทธิ์ผลของเกษตรทฤษฎีใหม่ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของนักเรียน คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี 3) สัมฤทธิ์ผลของเกษตรทฤษฎีใหม่ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ที่จัดกิจกรรมการเกษตรที่มีรูปแบบแตกต่างกัน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู คุณภาพชีวิตของนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 4) สัมฤทธิ์ผลของเกษตรทฤษฎีใหม่ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ที่จัดกิจกรรมการเกษตรที่มีรูปแบบแตกต่างกัน ตามความคิดเห็นของนักเรียน คุณภาพชีวิตของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเกษตร รูปแบบที่ 1 กับรูปแบบที่ 2 รูปแบบที่ 1 กับรูปแบบที่ 3 และรูปแบบที่ 2 กับรูปแบบที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) ปัญหาอุปสรรคในการนำเกษตรทฤษฎีใหม่ไปปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู อยู่ในระดับน้อย 6) ปัญหาอุปสรรคในการนำเกษตรทฤษฎีใหม่ไปปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สมบัติ พันธวิศิษฎ์ (2545) ศึกษา “เศรษฐกิจพอเพียงกับการอยู่รอดของชุมชนชนบทไทย กรณีศึกษา: ชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ผลการศึกษาพบว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิถีและความเป็นอยู่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การบริโภคและการแจกจ่ายผลผลิตภายในชุมชนและระหว่างชุมชนกับโลกภายนอกภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบเปิด โดยมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจแบบพอประมาณและมีเหตุผลมีความพยายามลดความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดหวังได้พร้อมทั้งพยายามสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเองเพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ สำหรับการศึกษามุ่งความสนใจไปที่หน่วยทางเศรษฐกิจสองระดับคือ ระดับครัวเรือนและระดับชุมชน ความพอเพียงทางเศรษฐกิจ

ของหน่วยงานเศรษฐกิจทั้งสองระดับต่างมีความสัมพันธ์และเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ความพอเพียงทางเศรษฐกิจทั้งระดับครัวเรือนและชุมชนมิได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจเท่านั้นแต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ได้แก่ ที่ดิน เงินทุน เทคโนโลยี ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความเข้มแข็งขององค์กรระดับชุมชน การศึกษา วัฒนธรรม และความเชื่อ ความขยันหมั่นเพียรและอดทนของสมาชิกครัวเรือน ซึ่งผลการศึกษาระดับครัวเรือนในและชุมชนตัวอย่างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าครัวเรือนส่วนใหญ่ต่างมีหนี้สิน และดิ้นรนเพื่อหารายได้ให้พอเพียงกับรายจ่าย ส่วนครัวเรือนที่มีระดับรายได้พอเพียงจะมีลักษณะการประกอบอาชีพทั้งในภาคเกษตรและนอกเกษตร ซึ่งในส่วนครัวเรือนเกษตรที่มีรายได้พอเพียงก็จะเป็นการเกษตรแบบผสมผสาน มีปัจจัยการผลิตที่สำคัญเป็นของตนเองโดยเฉพาะที่ดินและแรงงานที่พอเพียง รวมทั้งมีจำนวนวันทำงานสูงกว่าวันทำงานโดยเฉลี่ยของครัวเรือนทั่วไปด้วย จากการศึกษา ยังพบว่าแรงงานหลักของครัวเรือนที่มีความพอเพียงจะอยู่ประมาณ 3.72 คน ขนาดที่ดินที่พอเพียงของครัวเรือนโดยเฉลี่ยเท่ากับ 16.20 ไร่ วันทำงานของแรงงานครัวเรือนในอาชีพหลักเฉลี่ย 208.35 วันต่อคน ต้องการทุนเงินสดเพื่อการประกอบอาชีพเกษตรประมาณ 15,001-20,000 บาท ต่อครัวเรือน ซึ่งจำนวนเงินดังกล่าวสอดคล้องกับระดับการออมในรูปเงินสดที่ครัวเรือนคิดว่าพอเพียงด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าครัวเรือนในชุมชนที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจสูงมักจะมีรายจ่ายสูงตามไปด้วย การออมของครัวเรือนที่ศึกษาอยู่ในระดับต่ำมาก โดยมีครัวเรือนเพียงร้อยละ 19.36 ของครัวเรือนทั้งหมดที่มีการออมและส่วนใหญ่เป็นการออมในระดับต่ำคือไม่เกิน 10,000 บาท ต่อครัวเรือน

จากรูธรรม ธรรมวัตร (2545) ศึกษา “ความสัมพันธ์ระหว่างวิถีและวิถีคิดต่อวิถีการผลิตแบบพอเพียงของคนอีสาน: กรณีศึกษาชุมชนกลุ่มน้ำชี” ผลการศึกษาพบว่า วิถีการผลิตแบบพอเพียงในกลุ่มน้ำชี เกิดขึ้นและดำรงอยู่ในชุมชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก โดยสถาบันครอบครัวและชุมชนประกอบกิจกรรมสำคัญ คือ ปลูกข้าว ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ด้วยแรงงานภายในครอบครัว ด้วยวิธีการผลิตไม่ซับซ้อนให้สัมพันธ์กับระบบนิเวศน์ คือ ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายชนิดให้เกื้อกูลกัน ไม่ทำลายคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ ให้ความสำคัญต่อการใช้ปุ๋ยธรรมชาติบำรุงดิน สิ่งบ่งชี้ความพอเพียงที่ปรากฏในชุมชน ได้แก่ การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน การที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรสาธารณะ การมีที่อยู่อาศัย การมีอาหารหมวดข้าว ผัก ปลา การใช้แรงงานในครอบครัว การมีรายได้ที่เป็นเงินไม่น้อยกว่าสามพันบาทต่อเดือน การมีภูมิปัญญาที่สืบสานความสัมพันธ์แบบเกื้อกูลและเอื้ออาทรต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดความพอเพียง คือ โลกทัศน์แบบพื้นบ้าน การมีทุนทางธรรมชาติ การมีทุนวัฒนธรรม ทุนสังคม ส่วนปัจจัยลดทอนความพอเพียง คือ โลกทัศน์แบบพื้นเมือง การพัฒนาที่ทำลายทุนธรรมชาติ

ทุนวัฒนธรรม ทุนสังคม และการปรับเปลี่ยนท่าทีต่อชีวิต ปรับเปลี่ยนค่านิยมด้วยการเลียนแบบ จากสื่อมวลชน

กังสดาล อยู่เย็น (2544) ศึกษา “พลวัตชุมชนบ้านเปรี๊ตในภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” ผลการศึกษาพบว่าพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจของชุมชนบ้านเปรี๊ตในเริ่มจากระบบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิมที่ผลิตเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน ต่อมามีการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตและรูปแบบการผลิตเพื่อขาย โดยการปลูกพืชเศรษฐกิจ และการสัมปทานป่าไม้ ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน สมาชิกส่วนหนึ่งได้มีความพยายามปรับเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิตและรูปแบบการผลิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้รูปแบบการผลิตแบบเกษตรทางเลือกเข้ามาปฏิบัติ การบริโภคที่มีความเรียบง่าย โดยคำนึงถึงสุขภาพและสิ่งแวดล้อม มีการพัฒนาขีดความสามารถในการเรียนรู้อย่างเท่าทันในความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก ได้ใช้ความเอื้อเพื่อเอื้อแก่ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในชุมชน ในการแบ่งส่วนปันส่วนปัจจัยการผลิตให้แก่ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน และชุมชน การศึกษาได้พบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านเปรี๊ตใน คือ ผู้นำ กลุ่มและองค์กร กระบวนการเรียนรู้ ค่านิยม การดำเนินชีวิตด้านสังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี ภูมิปัญญา ทรัพยากรธรรมชาติ และการดำเนินชีวิตเศรษฐกิจและภาวะหนี้สิน

อรศุดา เจริญรัตน์ (2543) ศึกษา “การเกิดขึ้น การดำรงอยู่และการปรับตัวของเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย” ผลการวิจัยพบว่า เงื่อนไขสำคัญที่สุดของการเกิดขึ้น การดำรงอยู่และการปรับตัวของเศรษฐกิจพอเพียงก็คือ การที่ชุมชนหรือหมู่บ้านยังคงมีอำนาจในการควบคุมดูแลจัดการทรัพยากรต่างๆ ของตนเอง อำนาจดังกล่าวนับเป็นรากฐานสำคัญที่นำไปสู่การสร้างและพัฒนาระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพสำหรับการดำรงชีวิตด้านต่างๆ ในรูปแบบบรรทัดฐานของหมู่บ้านที่ปรากฏอยู่ในจารีตประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ หรือพิธีกรรม ซึ่งเป็นผลเชื่อมโยงจากอิทธิพลของโลกทัศน์และระบบคุณค่าของชุมชน ปัจจัยดังกล่าวนี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจพอเพียงสามารถปรับตัวไปตามบริบทสังคมที่เปลี่ยนผ่านจากสังคมประเพณีเข้าสู่สังคมทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทรงชัย ดิยานนท์ (2542) ศึกษา “ การศึกษาทัศนะของเกษตรกรในการสร้างความมั่นคงทางรายได้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาชั้นประถมศึกษา อาชีพส่วนใหญ่ทำเกษตรกรรมเป็นหลัก รายได้ 10,001-20,000 บาท อาชีพเสริมคือการเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และพบว่าเกษตรกรต้องซื้ออาหารมาบริโภคเนื่องจากผลิตเองได้น้อย ความรู้ของเกษตรกรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงพบว่าส่วนใหญ่รู้จักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จากโทรทัศน์ และเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องเกี่ยวกับ

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงรวมทั้งไม่เคยได้ไปศึกษาดูงานด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ ในด้านการบริโภค เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าใจว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของการกินอยู่อย่างประหยัด เหมาะสมกับรายได้ ในด้านสิ่งแวดล้อม เกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่าการใช้แรงงานคนแทนเครื่องจักร เป็นการลดมลภาวะทำให้สิ่งแวดล้อมดี และทำให้มีสุขภาพอนามัยดี ในด้านเกี่ยวกับรายได้พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ว่าการทำเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงทำให้เกิดการงดใช้สารเคมี ซึ่งเป็นการลดต้นทุนการผลิต ด้านความพึงพอใจในชีวิตเกษตรกร ร้อยละ 92 มีความรู้ว่าการทำเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงทำให้มีความพึงพอใจในชีวิต ในด้านความสามัคคีในชุมชน พบว่า ร้อยละ 93.6 มีความรู้ว่าการสามัคคีจะทำให้ชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองได้ และสามารถเป็นที่พึ่งของผู้ด้อยโอกาสในชุมชนได้ ในด้านการปฏิบัติกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมของการปฏิบัติพบว่าเกษตรกรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยโดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.8 และในภาพรวมของทัศนคติในการประกอบอาชีพทางการเกษตรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการสร้างความมั่นคงทางรายได้ของครอบครัวพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 81.9 มีทัศนคติเห็นด้วยมาก ร้อยละ 18.1 เห็นด้วยปานกลาง

อนุพงษ์ วาวงศ์มูล (2542) ศึกษา “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวนาชนบทในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท” ผลการศึกษาพบว่า 1) โครงการส่งเสริมการใช้น้ำตามทฤษฎีใหม่ สามารถสนองแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ทั้งในขั้นมีอยู่-มีกิน และขั้นเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย ทำให้คุณภาพชีวิตชาวนาชนบทเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม 2) ด้านเศรษฐกิจ ครัวเรือนสมาชิกในจังหวัด เชียงราย และแพร่ มีรายได้อันเป็นผลมาจากการดำเนินกิจกรรมเกษตรผสมผสานสูงกว่า 99,732 บาทต่อปี ซึ่งเป็นรายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรชนบท ในด้านการลดรายจ่ายในครัวเรือนพบว่าสมาชิกทั้งสามจังหวัด ได้บริโภคผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมฯ คิดเป็นมูลค่าปีละประมาณ 26,958.89 บาท 26,958.71 บาท และ 36,107.39 บาท ตามลำดับ 3) ด้านสังคม ได้สร้างความเข้มแข็งให้เกิดแก๊งค์กรชุมชนที่จัดตั้งขึ้นทั้งสามจังหวัด คือ เชียงราย แพร่ และศรีสะเกษ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา (2542) ศึกษา “แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามเกณฑ์ จปฐ. อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา” ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วมสามารถนำไปปรับใช้กับแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามเกณฑ์ จปฐ. ตามกระบวนการ จปฐ. ได้เป็นอย่างดี

สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์ (2541) ศึกษา “คุณภาพชีวิตของคนในเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ผลการศึกษาพบว่า ในการดำรงชีวิตของคนในเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้นมีคุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) คุณภาพชีวิตโดยรวมคนในเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประเมินชีวิตตนเองในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาว่ามีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น ร้อยละ 54.2 ร้อยละ 40.0 มีสภาพชีวิตที่เหมือนเดิม มีเพียงร้อยละ 5.8 เท่านั้นที่มีสภาพชีวิตที่เลวลง ส่วนใหญ่ร้อยละ 94.5 มีความพึงพอใจในจังหวัดที่ตนอาศัยอยู่ และส่วนใหญ่ร้อยละ 92.0 ต้องการดำเนินชีวิตในจังหวัดที่อาศัยอยู่ต่อไป 2) คุณภาพชีวิตด้านครอบครัว คนในเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าดัชนีคุณภาพชีวิตด้านครอบครัวโดยรวมเท่ากับ 3.402 นับว่ามีคุณภาพชีวิตด้านครอบครัวค่อนข้างสูง ส่วนใหญ่มีความภูมิใจในครอบครัวสูงซึ่งเป็นนิมิตหมายที่แสดงให้เห็นถึงพื้นฐานที่ดีของครอบครัว สำหรับคุณภาพชีวิตของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับ อายุ การศึกษา อาชีพ และสถานภาพสมรส โดยกลุ่มที่มีอายุ 40-49 ปี กลุ่มที่มีการศึกษาสูง กลุ่มสมรสแล้วอยู่ด้วยกันและกลุ่มอาชีพที่มีความมั่นคง เช่น รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ส่วนใหญ่จะมีคุณภาพชีวิตครอบครัวดีกว่ากลุ่มอื่นๆ 3) คุณภาพชีวิตด้านการงาน มีดัชนีคุณภาพชีวิตด้านการงาน โดยรวมเท่ากับ 3.185 นับว่ามีคุณภาพชีวิตการงานค่อนข้างสูง คุณภาพชีวิตด้านการงานมีความสัมพันธ์กับตัวแปรภูมิหลัง คือ การศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส สถานภาพในครอบครัว และรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือน โดยกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูง อาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจและธุรกิจส่วนตัว กลุ่มผู้สมรสแล้วอยู่ด้วยกัน กลุ่มหัวหน้าครอบครัวและคู่สมรส และกลุ่มผู้มีรายได้สูงจะมีคุณภาพชีวิตด้านการงานสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ 4) คุณภาพชีวิตด้านความเครียด โดยรวมคนในเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีดัชนีความเครียดเท่ากับ 1.774 ซึ่งถือได้ว่าค่อนข้างต่ำ คุณภาพชีวิตด้านความเครียดจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรภูมิหลัง คือ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา และสถานภาพในครอบครัว ทั้งนี้หญิงจะเครียดกว่าชาย กลุ่มอาชีพรับจ้าง/กรรมกร กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มที่มีการศึกษาน้อยและกลุ่มผู้เป็นบุตร/ผู้อาศัยจะมีความเครียดมากกว่ากลุ่มอื่นๆ 5) คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม คนในเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมน้อยในทุกด้านที่ทำการศึกษามีดัชนีโดยรวมเท่ากับ 1.423 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับตัวแปรภูมิหลัง คือ การศึกษา สถานภาพสมรส และสถานภาพในครอบครัว โดยกลุ่มที่มีการศึกษาสูง กลุ่มคนโสดและกลุ่มผู้ที่เป็นบุตรจะเป็นกลุ่มที่รับรู้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่ากลุ่มอื่นๆ 6) คุณภาพชีวิตด้านชีวิตในเมือง มีดัชนีโดยรวมเท่ากับ 2.903 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง คุณภาพชีวิตด้านชีวิตในเมืองจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรภูมิหลังคือ อายุ การศึกษา และสถานภาพสมรส คนในเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอยู่ในระดับดี ความปลอดภัยในละแวกบ้านและความอบอุ่นใจในการพิทักษ์ดูแลจากเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง การคมนาคมสะดวก การได้รับบริการด้านสาธารณสุขจากรัฐอยู่ในระดับปานกลาง โดยรวมถือว่าคนในเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสะดวกสบายและพอใจกับชีวิตความเป็นอยู่ในจังหวัดที่อาศัยอยู่

เสาวนีย์ ตนะคุลย์ (2533) ศึกษา “คุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตที่มีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิต เฉลี่ยแล้ว ประชาชนมีความพึงพอใจในงานอาชีพและสุขภาพในระดับกลาง ในมิติครอบครัวหรือชีวิตสมรส และมิติที่อยู่อาศัยพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจในมิติดังกล่าวสูง ส่วนสิ่งแวดล้อมของ กรุงเทพมหานครพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจในมิตินี้อยู่ในระดับต่ำ การให้ความสำคัญแก่ มิติต่างๆ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญแก่ครอบครัวหรือชีวิตสมรสมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ สุขภาพ งานอาชีพ และที่อยู่อาศัย ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์คุณภาพชีวิตจำแนกตามเพศ ไม่พบนัยสำคัญ ระหว่างเพศกับความพึงพอใจในชีวิต รวมทั้งเพศกับความพึงพอใจในมิติต่างๆ ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า รายได้มีความสำคัญกับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม และความพึงพอใจในมิติต่างๆ อย่างมีนัยสำคัญ สำหรับการวิเคราะห์ระดับการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในทุกมิติ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความ พึงพอใจในชีวิตโดยรวม นอกจากนี้พบว่าการสนับสนุนทางสังคม ความศรัทธาในศาสนา ความเครียดมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่าง ความเชื่อในไสยศาสตร์ กับความพึงพอใจในชีวิต

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือสนับสนุนการดำเนิน ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบด้วย การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง การมีประเพณี วัฒนธรรมแบบดั้งเดิม ค่านิยม การรวมกลุ่ม กระบวนการ เรียนรู้ การศึกษาดูงานด้านทฤษฎีใหม่ การมีที่ทำกินที่เพียงพอ เงินทุน มีแรงงานในครัวเรือน และการ ช่วยเหลือสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการ มีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้น ประกอบด้วย การมีครอบครัวที่เข้มแข็ง มีที่อยู่อาศัย มีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง การได้รับการยอมรับ การมีสิ่งแวดล้อมที่ดี การได้รับการศึกษา การรับความเสมอภาคจากสังคม และการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงตามภูมิสังคม

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดในการ ศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ คือ การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่ผู้วิจัยได้ น้อมนำแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้งานใจของการมีความรู้และ มีคุณธรรมมาใช้ และตัวแปรตาม คือ คุณภาพชีวิตของประชาชนตามเกณฑ์ของกรมการพัฒนา ชุมชน ซึ่งประกอบด้วย สุขภาพดี มีบ้านอาศัย ฝึกฝนการศึกษา รายได้ก้าวหน้า ปลูกฝังค่านิยมไทย ร่วมใจพัฒนา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการศึกษาครั้งนี้เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนที่บรรลุนิติภาวะในพื้นที่เป้าหมาย 11 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านกกกุง หมู่ที่ 1 บ้านสีสุก หมู่ที่ 2 บ้านเหล่าหัวภู หมู่ที่ 3 บ้านหัวนา หมู่ที่ 4 บ้านหนองยาง หมู่ที่ 5 บ้านยางคำ หมู่ที่ 6 บ้านบัวสูง หมู่ที่ 7 บ้านบัวเงิน หมู่ที่ 8 บ้านคอนคู้ หมู่ที่ 9 บ้านสนามชัย หมู่ที่ 10 และบ้านกกกุง หมู่ที่ 11 ของตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด รวมทั้งสิ้นจำนวน 973 ครัวเรือน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างระดับครัวเรือน จากจำนวนครัวเรือนที่มีสมาชิกตั้งแต่ 1 คนขึ้นไปของแต่ละหมู่บ้าน เป้าหมายทั้งหมด 973 ครัวเรือน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาร์โยยามานัน

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

สูตร

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (กำหนดความคลาดเคลื่อน ที่ 0.05)

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 284 ครัวเรือน ต่อจากนั้นนำมาหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มตัวอย่าง เป็นสัดส่วนกับจำนวนครัวเรือนของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้กระจายอย่างสม่ำเสมอ โดยหลักการเปรียบเทียบบัญญัติไตรยางศ์ทั่วไป ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแสดงได้ตามตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (ครัวเรือน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ครัวเรือน)
1	กกกุง	69	20
2	สีสุก	99	29
3	เหล่าหัวภู	52	15
4	ห้วยนา	108	32
5	หนองยาง	116	34
6	ยางคำ	109	32
7	บัวสูง	76	22
8	บัวเงิน	110	32
9	คอนคู้	87	25
10	สนามชัย	69	20
11	กกกุง	78	23
รวม		973	284

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 284 ครัวเรือน ต่อจากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยใช้วิธีจับสลากให้ได้จำนวนเท่ากับขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านตามที่ต้องการ เพื่อเปิดโอกาสให้แต่ละครัวเรือนมีโอกาสได้เลือกเป็นตัวอย่างเท่า ๆ กัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างภาคสนาม ซึ่งมีรายละเอียดของขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

2.1 หลักเกณฑ์ในการสร้างข้อคำถาม เพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1.1 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นพื้นฐานทางทฤษฎีในการตั้งข้อคำถามและสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1.2 ขอคำปรึกษา คำแนะนำ และความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา จำนวน 3 คน และขอคำแนะนำ คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม

2.2 ลักษณะแบบสอบถาม ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าในการรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยสนามนั้น ได้ใช้แบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบ ผู้วิจัยได้เลือกสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) โดยกำหนดให้มีน้ำหนักเปรียบเทียบกัน โดยแบ่งมาตราส่วนประมาณค่าออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ระดับการปฏิบัติมาก

ระดับการปฏิบัติปานกลาง

ระดับการปฏิบัติน้อย

ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ส่วนของเนื้อหาภายในแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยข้อคำถามปลายปิดและข้อคำถามปลายเปิด โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (checklist) ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพสมรส สำหรับแบบสอบถามแบบปลายเปิดเติมคำในช่องว่าง ได้แก่ อายุ จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ข้อมูลส่วนนี้ประกอบด้วย 24 ข้อคำถาม

ส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคุณภาพชีวิต ข้อมูลส่วนนี้ประกอบด้วย 31 ข้อคำถาม

2.3 การทดสอบแบบสอบถาม ดังที่กล่าวแล้วว่า การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและออกแบบตัวชี้วัดตามวัตถุประสงค์ขอบเขตของการศึกษา และกรอบแนวคิดในการศึกษาเรื่องนี้ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อถือได้ (reliability) โดยผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบแบบสอบถามตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ยกร่างแบบสอบถาม โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรง เป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความสมบูรณ์ ความสอดคล้อง ตลอดจนเนื้อหาและถ้อยคำของแบบสอบถามให้รัดกุมและถูกต้อง ขั้นตอนนี้ดำเนินการโดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน (รายละเอียดตามภาคผนวก ข) ตรวจสอบได้ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (I.O.C) ระหว่าง 0.67 - 1.00 (รายละเอียดตามภาคผนวก ค)

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเชื่อถือได้ ดำเนินการโดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทำการทดสอบ (pretest) เพื่อทดสอบหาความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม โดยนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มตัวอย่างจริงในพื้นที่ตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน ต่อจากนั้นจึงเก็บรวบรวมแบบสอบถามดังกล่าวมาศึกษาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือได้ จากสูตรหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (วรรณดี แสงประทีปทอง, 2549:143) ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา 0.75 (รายละเอียดตามภาคผนวก ง)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างใน 11 หมู่บ้าน

3.2 เมื่อได้รับอนุญาตจากองค์การบริหารส่วนตำบลกกกุง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนที่บรรลุนิติภาวะในพื้นที่ 11 หมู่บ้าน จำนวน 284 ครัวเรือน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการสอบถามกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยจะได้นำแบบสอบถามมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการปฏิบัติมากที่สุด	ได้	5 คะแนน
ระดับการปฏิบัติมาก	ได้	4 คะแนน
ระดับการปฏิบัติปานกลาง	ได้	3 คะแนน

ระดับการปฏิบัติน้อย ได้ 2 คะแนน

ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้ 1 คะแนน

หลังจากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาเข้ารหัส (Coding) แล้วนำไปวิเคราะห์ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างใช้สถิติเชิงบรรยายประกอบตาราง แสดงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การวิเคราะห์ระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตของกลุ่ม ตัวอย่าง โดยแสดงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยทดสอบสมมติฐาน และสถิติที่ใช้ในการศึกษา ใช้การวิเคราะห์การจัดกลุ่มพหุคูณ (Multiple Classification Analysis : MCA)

5. การแปลผลข้อมูล

5.1 เกณฑ์การวิเคราะห์ระดับของข้อความแต่ละข้อ ได้ใช้การคำนวณช่วงการวัด ตามแนวคิดของเบส (อ้างถึงใน สกสท พรหมสิน, 2546 : 64-65) ซึ่งแบ่งออกเป็น ห้าระดับ ดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{ระยะของช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ระดับการวัด}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ได้กำหนดเกณฑ์การแปลผล ดังนี้

ช่วงคะแนน 4.21-5.00 คะแนน หมายถึง	การปฏิบัติมากที่สุด
ช่วงคะแนน 3.41-4.20 คะแนน หมายถึง	การปฏิบัติมาก
ช่วงคะแนน 2.61-3.40 คะแนน หมายถึง	การปฏิบัติปานกลาง
ช่วงคะแนน 1.81-2.60 คะแนน หมายถึง	การปฏิบัติน้อย
ช่วงคะแนน 1.00-1.80 คะแนน หมายถึง	การปฏิบัติน้อยที่สุด

5.2 เกณฑ์การแปรผลคะแนนระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ได้จากผลรวมคะแนนประมาณค่าของความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ มีคุณธรรม ซึ่งสามารถจัดให้เป็นระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด ได้ดังนี้

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{120 - 24}{5} = 19.2$$

101.20 - 120.00 คะแนน หมายถึง มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงสูงที่สุด

81.90 - 101.10 คะแนน หมายถึง มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงสูง

62.60 - 81.80 คะแนน หมายถึง มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงปานกลาง

43.30 - 62.50 คะแนน หมายถึง มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงต่ำ

24.00 - 43.20 คะแนน หมายถึง มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงต่ำที่สุด

5.3 เกณฑ์การแปรผลคะแนนระดับคุณภาพชีวิต ได้จากผลรวมคะแนนประมาณค่าของการมีสุขภาพดี มีบ้านอาศัย ฝึกฝนการศึกษา รายได้ก้าวหน้า ปลูกฝังค่านิยมไทย ร่วมใจพัฒนา ซึ่งสามารถจัดให้เป็นระดับสูงที่สุด ระดับสูง ระดับปานกลาง ระดับต่ำและระดับต่ำที่สุด ได้ดังนี้

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{155 - 31}{5} = 24.80$$

130.60 - 155.00 คะแนน หมายถึง มีระดับคุณภาพชีวิตสูงที่สุด

105.70 - 130.50 คะแนน หมายถึง มีระดับคุณภาพชีวิตสูง

80.80 - 105.60 คะแนน หมายถึง มีระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง

55.90 - 80.70 คะแนน หมายถึง มีระดับคุณภาพชีวิตต่ำ

31.00 - 55.80 คะแนน หมายถึง มีระดับคุณภาพชีวิตต่ำที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับ
คุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด เสนอผลการวิเคราะห์
ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิต

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนิน
ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิต
ผลการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในเขตตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง
จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิก
ในครอบครัว และรายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือน

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (N = 284)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	92	32.4
หญิง	192	67.6
รวม	284	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>อายุของกลุ่มตัวอย่าง (เฉลี่ย 53.16 ปี)</u>		
น้อยกว่า 25 ปี	10	3.5
26-35 ปี	18	6.3
36-45 ปี	73	25.7
46-55 ปี	53	18.7
มากกว่า 55 ปี	130	45.8
รวม	284	100.0
<u>ระดับการศึกษาสูงสุด</u>		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	6	2.1
ประถมศึกษา	234	82.4
มัธยมศึกษา	39	13.7
อนุปริญญา/ปวส	3	1.1
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	2	0.7
รวม	284	100.0
<u>อาชีพ</u>		
เกษตรกร	260	91.5
รับจ้าง/ช่างกรรมกร	14	4.9
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0	0
ค้าขาย	3	1.1
นักเรียน/นักศึกษา	7	2.5
รวม	284	100.0
<u>สถานภาพสมรส</u>		
โสด	27	9.5
สมรส	194	68.5
หม้าย/หย่าร้าง	63	22.2
รวม	284	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>จำนวนสมาชิกในครอบครัว (เฉลี่ย 3.21 คน/ครอบครัว)</u>		
1-2 คน	114	40.1
3-4 คน	129	45.4
5-6 คน	3	13.0
มากกว่า 6 คน	4	1.4
รวม	284	100.0
<u>รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน (3,466.20 บาท/เดือน)</u>		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000 บาท	124	43.7
2,001-3,000 บาท	59	20.7
3,001-4,000 บาท	44	15.5
4,001-5,000 บาท	23	8.1
5,001-10,000 บาท	24	8.5
มากกว่า 10,000 บาท	10	3.5
รวม	284	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 67.6) และเพศชาย (ร้อยละ 32.4) ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 45.8) รองลงมาอายุระหว่าง 36-45 ปี (ร้อยละ 25.7) และอายุน้อยกว่า 25 ปี น้อยที่สุด (ร้อยละ 3.5) กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 53.16 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 82.4) รองลงมาจบระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 13.7) ประกอบอาชีพเกษตรกรมากที่สุด (ร้อยละ 91.5) รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้าง/ช่างกรรมกร (ร้อยละ 4.9) ประกอบอาชีพค้าขายน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.1) มีสถานภาพสมรสมากที่สุด (ร้อยละ 68.5) รองลงมาสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง (ร้อยละ 22.2) จำนวนสมาชิกในครอบครัวโดยเฉลี่ยครอบครัวละ 3.21 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวมากที่สุดอยู่ระหว่าง 3-4 คน (ร้อยละ 45.4) รองลงมาจำนวนสมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 1-2 คน (ร้อยละ 40.1) และจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อยที่สุดอยู่ระหว่าง 5-6 คน (ร้อยละ 1.4) นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 3,466.20 บาท กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัว

เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000 บาท (ร้อยละ 43.7) รองลงมา มีรายได้อยู่ระหว่าง 2,001-3,000 บาท (ร้อยละ 20.7) และมีรายได้มากกว่า 10,000 บาทน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.5)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ในตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง คือ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านมีความรู้ ด้านมีคุณธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแสดงไว้ดังตารางที่ 4.2 4.3 4.4 4.5 4.6 4.7 และ 4.8

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ

การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ	พฤติกรรม		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D)	ระดับ
1. เมื่อสมาชิกในครัวเรือนเจ็บป่วยได้เลือกเข้ารับ รักษาในโรงพยาบาลของรัฐ	4.41	.70	มากที่สุด
2. ใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายเหมาะสมกับฐานะ	3.93	.74	มาก
3. บ้านเรือนของท่านสร้างและตกแต่งด้วยวัสดุ ที่มีราคาเหมาะสมกับฐานะ	3.85	.75	มาก
4. ครัวเรือนได้หาอาหารที่มีอยู่ในชุมชน โดยไม่ต้องซื้อหาให้สิ้นเปลืองมารับประทาน	3.57	.70	มาก
5. มีรายได้พอเพียงกับรายจ่ายของครอบครัว	3.42	.88	มาก
รวม	3.84	.46	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) โดยมีข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เมื่อสมาชิกในครัวเรือนเจ็บป่วยได้เลือกเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลของรัฐ ($\bar{X} = 4.41$) และมีข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) ใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายเหมาะสมกับฐานะ ($\bar{X} = 3.93$) (2) บ้านเรือนของท่าน

สร้างและตกแต่งด้วยวัสดุที่มีราคาเหมาะสมกับฐานะ ($\bar{X} = 3.85$) (3) ครั้วเรือนได้หาอาหารที่มีอยู่ในชุมชนโดยไม่ต้องซื้อหาให้สิ้น เปลืองมารับประทาน ($\bar{X} = 3.57$) และ (4) มีรายได้พอเพียงกับรายจ่ายของครอบครัว ($\bar{X} = 3.42$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล

การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล	พฤติกรรม		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D)	ระดับ
1. อาหารดีมีคุณภาพไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง	4.41	.86	มาก
2. ครั้วเรือนใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า ประหยัด เท่าที่จำเป็น เพื่อลดรายจ่ายฟุ่มเฟือย	3.88	.68	มาก
3. มีการวางแผนการใช้จ่ายรายเดือนของครอบครัว	3.77	.80	มาก
4. ครั้วเรือนใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในการประกอบอาชีพ (พันธุ์พืช, ปุ๋ยอินทรีย์)	3.54	1.02	มาก
รวม	3.84	.51	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) อาหารดีมีคุณภาพไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง ($\bar{X} = 4.41$) (2) ครั้วเรือนใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า ประหยัด เท่าที่จำเป็น เพื่อลดรายจ่ายฟุ่มเฟือย ($\bar{X} = 3.88$) (3) มีการวางแผนการใช้จ่ายรายเดือนของครอบครัว ($\bar{X} = 3.77$) และ (4) ครั้วเรือนใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในการประกอบอาชีพ (พันธุ์พืช, ปุ๋ยอินทรีย์) ($\bar{X} = 3.54$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตแบบ
เศรษฐกิจพอเพียง ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	พฤติกรรม		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D)	ระดับ
1. เมื่อเกิดปัญหาสมาชิกในครัวเรือนร่วมช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาซึ่งกันและกัน	4.30	.62	มากที่สุด
2. ครัวเรือนมีการปลูกพืชผักสวนครัวและเลี้ยงสัตว์ (ปลา กบ ไก่) ไว้กินเอง	4.13	.88	มาก
3. มีการปลูกฝังเรื่องการประหยัดให้กับสมาชิกในครัวเรือน	4.09	.70	มาก
4. ครัวเรือนมีการวางแผนในการประกอบอาชีพ ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	3.83	.80	มาก
5. สมาชิกในครัวเรือนไม่มีหนี้สินจากการใช้สิ่ง ของฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น	3.39	1.13	ปานกลาง
รวม	3.95	.55	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เมื่อเกิดปัญหาสมาชิกในครัวเรือนร่วมช่วยเหลือแก้ไขปัญหาซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.30$) และมีข้อที่มีระดับ การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) ครัวเรือนมีการปลูกพืชผักสวนครัวและเลี้ยงสัตว์ (ปลา กบ ไก่) ไว้กินเอง ($\bar{X} = 4.13$) (2) มีการปลูกฝังเรื่องการประหยัดให้กับสมาชิกในครัวเรือน ($\bar{X} = 4.09$) (3) ครัวเรือนมีการวางแผนในการประกอบอาชีพตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 3.83$) และข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ สมาชิกในครัวเรือนไม่มีหนี้สินจากการใช้สิ่งของฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น ($\bar{X} = 3.39$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตแบบ
เศรษฐกิจพอเพียง ด้านมีความรู้

การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านมีความรู้	พฤติกรรม		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D)	ระดับ
1. สมาชิกในครัวเรือนมีความรอบรู้ในการ ประกอบอาชีพ	3.95	.61	มาก
2. สมาชิกในครัวเรือนศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ ให้เท่าทันเหตุการณ์อย่างสม่ำเสมอ	3.79	.69	มาก
3. ได้มีการนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพอยู่เสมอ	3.78	.73	มาก
4. สมาชิกได้นำความรู้ไปใช้ในขั้นตอนการ วางแผนและปฏิบัติในการประกอบอาชีพ	3.76	.64	มาก
5.สมาชิกในครัวเรือนเคยเข้ารับการฝึกอบรม อาชีพต่างๆจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน	3.32	.90	ปานกลาง
รวม	3.72	.48	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านมีความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) สมาชิกในครัวเรือนมีความรอบรู้ในการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.95$) (2) สมาชิกในครัวเรือนศึกษาหาความรู้ใหม่ๆให้เท่าทันเหตุการณ์อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.79$) (3) ได้มีการนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.78$) (4) สมาชิกได้นำความรู้ไปใช้ในขั้นตอนการวางแผนและปฏิบัติในการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.76$) และข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ สมาชิกในครัวเรือนเคยเข้ารับการฝึกอบรมอาชีพต่างๆจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ($\bar{X} = 3.32$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตแบบ
เศรษฐกิจพอเพียง ด้านมีคุณธรรม

การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านมีคุณธรรม	พฤติกรรม		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D)	ระดับ
1. สมาชิกในครัวเรือนประกอบอาชีพสุจริต	4.46	.58	มากที่สุด
2. สมาชิกในครัวเรือนมีความเชื่อใจและเอาใจใส่ ซึ่งกันและกัน	4.43	.64	มากที่สุด
3. สมาชิกในครัวเรือนมีความอดทน ความเพียร ใช้สติ ปัญญา ในการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิต	4.35	.68	มากที่สุด
4. สมาชิกในครัวเรือนมีความกตัญญูและช่วยเหลือ ผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน	4.26	.76	มากที่สุด
5. สมาชิกในครัวเรือนลด ละ เลิก อบายมุข	3.74	1.30	มาก
รวม	4.27	.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้านมีคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีข้อที่มีระดับการปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) สมาชิกในครัวเรือนประกอบอาชีพสุจริต ($\bar{X} = 4.46$) (2) สมาชิกในครัวเรือนมีความเชื่อใจและเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.43$) (3) สมาชิกในครัวเรือนมีความอดทน ความเพียรใช้สติ ปัญญา ในการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 4.35$) (4) สมาชิกในครัวเรือนมีความกตัญญูและช่วยเหลือ ผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.26$) และข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ สมาชิกในครัวเรือนลด ละ เลิก อบายมุข ($\bar{X} = 3.74$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตแบบ
เศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม

การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวม 5 ด้าน	พฤติกรรม		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D)	ระดับ
1.ด้านมีคุณธรรม	4.28	.56	มากที่สุด
2.ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	3.95	.55	มาก
3.ด้านความพอประมาณ	3.84	.46	มาก
4.ด้านความมีเหตุผล	3.83	.51	มาก
5.ด้านมีความรู้	3.72	.48	มาก
รวม	3.93	.37	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีด้านที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านมีคุณธรรม ($\bar{X} = 4.28$) และด้านที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ($\bar{X} = 3.95$) ด้านความพอประมาณ ($\bar{X} = 3.84$) ด้านความมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.83$) ด้านมีความรู้ ($\bar{X} = 3.72$)

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการดำเนินชีวิตแบบ
เศรษฐกิจพอเพียง 5 ระดับ

ระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงสูงที่สุด	69	24.3
ระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงสูง	196	69.0
ระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงปานกลาง	18	6.3
ระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงต่ำ	1	0.4
ระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงต่ำที่สุด	0	0
รวม	284	100.0

จากตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลกกกุง อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงสูง (ร้อยละ 69.0) รองลงมา มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงสูงที่สุด (ร้อยละ 24.3) มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงปานกลาง (ร้อยละ 6.3) และลำดับสุดท้ายคือมีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงต่ำ (ร้อยละ 0.4)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิต

ในตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างด้านสุขภาพดี ด้านมีบ้านอาศัย ด้านฝึกฝนการศึกษา ด้านรายได้ก้าวหน้า ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย และด้านร่วมใจพัฒนา ซึ่งแสดงไว้ดังตารางที่ 4.9 4.10 4.11 4.12 4.13 และ 4.14

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคุณภาพชีวิต ด้านสุขภาพดี

คุณภาพชีวิต ด้านสุขภาพดี	พฤติกรรม		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D)	ระดับ
1.สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็กมีการเจริญเติบโตตามเกณฑ์ มาตรฐานและได้ฉีดวัคซีนครบตามที่กำหนด	4.49	.86	มากที่สุด
2.สมาชิกในครัวเรือนได้รับการตรวจสุขภาพ	4.19	.92	มาก
3. สมาชิกในครัวเรือนมีความรู้ในการใช้ยาสามัญประจำบ้าน ที่ถูกต้องและเหมาะสม	4.17	.68	มาก
4. สมาชิกในครัวเรือนออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ	3.30	1.05	มาก
5. สมาชิกในครอบครัวกินอาหารถูกสุขลักษณะปลอดภัย เช่น กินอาหารประเภทเนื้อสัตว์ต้องทำให้สุกโดยผ่านความร้อน และใช้ช้อนกลางในการกินอาหารเป็นต้น	3.43	.94	มาก
รวม	4.01	.56	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสภาวะคุณภาพชีวิต ด้านสุขภาพดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) โดยมีข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็กมีการเจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐานและได้ฉีดวัคซีนครบตามที่กำหนด ($\bar{X} = 4.49$) และมีข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) สมาชิกในครัวเรือนได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี ($\bar{X} = 4.19$) (2) สมาชิกในครัวเรือนมีความรู้ในการใช้ยาสามัญประจำบ้านที่ถูกต้องและเหมาะสม ($\bar{X} = 4.17$) (3) สมาชิกในครัวเรือนออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.30$) และ (4) สมาชิกในครอบครัวกินอาหารถูกสุขลักษณะปลอดภัย เช่น กินอาหารประเภทเนื้อสัตว์ต้องทำให้สุกโดยผ่านความร้อน และใช้ช้อนกลางในการกินอาหาร เป็นต้น ($\bar{X} = 3.43$)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคุณภาพชีวิต ด้านมีบ้านอาศัย

คุณภาพชีวิต ด้านมีบ้านอาศัย	พฤติกรรม		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D)	ระดับ
1. ครอบครัวมีความอบอุ่น	4.49	.69	มากที่สุด
2. ครัวเรือนมีน้ำสะอาด ไว้ดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปี	4.48	.69	มากที่สุด
3. ที่อยู่อาศัยและบ้านมีสภาพคงทนถาวร	4.42	.77	มากที่สุด
4. ครัวเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	4.35	.73	มากที่สุด
5. ครัวเรือนมีการจัดบ้านเรือนเป็นระเบียบสะอาด ถูกสุขลักษณะ	4.09	.66	มาก
6. ครัวเรือนไม่ถูกรบกวนจากมลพิษ เช่น เสียง ฝุ่นละออง	4.02	1.09	มาก
7. สมาชิกในครัวเรือนมีความรู้ในการใช้ยานพาหนะ อุปกรณ์ ในการประกอบอาชีพและเครื่องใช้ในครัวเรือน อย่างถูกวิธี	3.80	1.00	มาก
รวม	4.23	.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสภาวะคุณภาพชีวิต ด้านมีบ้านอาศัยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อๆที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) ครอบครัวมีความอบอุ่น ($\bar{X} = 4.49$) (2) ครัวเรือน มีน้ำสะอาด ไว้ดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปี ($\bar{X} = 4.48$) (3) ที่อยู่อาศัยและบ้านมีสภาพคงทนถาวร ($\bar{X} = 4.42$) (4) ครัวเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

($\bar{X}=4.35$) และข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คริวเรือนมีการจัดบ้านเรือนเป็นระเบียบ สะอาด ถูกสุขลักษณะ ($\bar{X}=4.09$) คริวเรือนไม่ถูกรบกวนจากมลพิษ เช่น เสียง ฝุ่นละออง ($\bar{X}=4.02$) สมาชิกในครัวเรือนมีความรู้ในการใช้ยานพาหนะ อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ และเครื่องใช้ในครัวเรือนอย่างถูกวิธี ($\bar{X}=3.80$)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิต ด้านฝึกฝนการศึกษา

คุณภาพชีวิต ด้านฝึกฝนการศึกษา	พฤติกรรม		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D)	ระดับ
1. สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ใหญ่ และได้รับการเตรียมความพร้อมตามวัย	4.14	.86	มาก
2. สมาชิกในครัวเรือนได้รับการศึกษาอย่างน้อยตามที่ กฎหมายกำหนด	3.76	1.13	มาก
3. สมาชิกในครัวเรือนอายุ 15-60 ปี อ่าน เขียน ภาษาไทย และคิดเลขอย่างง่ายได้	3.68	.90	มาก
4. คนในครัวเรือนได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่าง น้อยสัปดาห์ละ 5 ครั้ง	3.57	.76	มาก
5. สมาชิกในครัวเรือนที่จบการศึกษาภาคบังคับได้รับการ ฝึกอบรมอาชีพ	2.95	1.01	ปานกลาง
6. สมาชิกในครัวเรือนที่จบการศึกษาภาคบังคับได้เรียนต่อ มัธยมปลาย	2.62	1.20	ปานกลาง
รวม	3.45	.61	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสภาวะคุณภาพชีวิตด้านฝึกฝนการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.45$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อๆ ที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ใหญ่และได้รับการเตรียมความพร้อมตามวัย ($\bar{X}=4.14$) สมาชิกในครัวเรือนได้รับการศึกษาอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนด ($\bar{X}=3.86$) สมาชิกในครัวเรือนอายุ 15-60 ปี อ่านเขียนภาษาไทย และคิดเลขอย่างง่ายได้ ($\bar{X}=3.68$) คนในครัวเรือนได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็น

ประโยชน์อย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 ครั้ง ($\bar{X}=3.57$) และข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สมาชิกในครัวเรือนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้รับการฝึกอบรมอาชีพ ($\bar{X}=2.95$) สมาชิกในครัวเรือนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ($\bar{X}=2.62$)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิต ด้านรายได้ก้าวหน้า

คุณภาพชีวิต ด้านรายได้ก้าวหน้า	พฤติกรรม		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ
1.คนอายุ 15-60 ปี มีอาชีพและมีรายได้	3.22	.83	ปานกลาง
2. ครัวเรือนมีการเก็บออมเงิน	3.02	1.03	ปานกลาง
3.คนในครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ย 23,000 บาทต่อปีต่อคน	2.36	.94	น้อย
รวม	2.87	.67	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานะคุณภาพชีวิตด้านรายได้ก้าวหน้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คนอายุ 15-60 ปี มีอาชีพและมีรายได้ ($\bar{X}=3.22$) ครัวเรือนมีการเก็บออมเงิน ($\bar{X}=3.02$) และข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ คนในครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ย 23,000 บาทต่อปีต่อคน ($\bar{X}=2.36$)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคุณภาพชีวิต ด้านปลุกฝังค่านิยมไทย

คุณภาพชีวิต ด้านปลุกฝังค่านิยมไทย	พฤติกรรม		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ
1. คนในครัวเรือนให้เกียรติ เคารพผู้อาวุโสกว่า	4.45	.58	มากที่สุด
2. คนสูงอายุและ/คนพิการ ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนใน ครัวเรือน	4.32	.76	มากที่สุด
3. สมาชิกทุกคนในครัวเรือนได้ปฏิบัติกิจกรรม ทางศาสนา อย่างสม่ำเสมอ	4.17	.79	มากที่สุด
4. สมาชิกในครัวเรือนไม่ติดสุรา เครื่องดื่มอื่น ๆ ที่มีแอลกอฮอล์	3.91	1.08	มาก
5. สมาชิกในครัวเรือนไม่สูบบุหรี่ ยาเส้น หรือ ยามวน	3.79	1.15	มาก
รวม	4.13	.56	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานะคุณภาพชีวิตด้านปลุกฝังค่านิยมไทยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) โดยมีข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คนในครัวเรือนให้เกียรติ เคารพผู้อาวุโสกว่า ($\bar{X} = 4.45$) คนสูงอายุและ/คนพิการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในครัวเรือน ($\bar{X} = 4.32$) สมาชิกทุกคนในครัวเรือนได้ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.17$) และข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สมาชิกในครัวเรือนไม่ติดสุรา เครื่องดื่มอื่น ๆ ที่มีแอลกอฮอล์ ($\bar{X} = 3.91$) สมาชิกในครัวเรือนไม่สูบบุหรี่ ยาเส้น หรือ ยามวน ($\bar{X} = 3.79$)

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคุณภาพชีวิต ด้านร่วมใจพัฒนา

คุณภาพชีวิต ด้านร่วมใจพัฒนา	พฤติกรรม		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ
1. สมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งได้ไป ใช้สิทธิ์เลือกตั้ง	4.77	.48	มากที่สุด
2. สมาชิกในครัวเรือนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติของหมู่บ้าน เช่น ปลูกต้นไม้	4.35	.77	มากที่สุด
3. สมาชิกในครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะ ของหมู่บ้าน เช่น ซ่อมแซมถนน	4.28	.80	มากที่สุด
4. สมาชิกในครัวเรือนได้ร่วมประชุมแสดง ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ	4.19	.75	มาก
5. สมาชิกในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มที่ จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน /ชุมชน	3.99	1.27	มาก
รวม	4.32	.61	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสภาวะคุณภาพชีวิตด้านร่วมใจพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.32$) โดยมีข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ดังนี้ สมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งได้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ($\bar{X}= 4.77$) สมาชิกในครัวเรือนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของหมู่บ้าน เช่น ปลูกต้นไม้ ($\bar{X}= 4.35$) สมาชิกในครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน เช่น ซ่อมแซมถนน ($\bar{X}= 4.28$) และมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สมาชิกในครัวเรือนได้ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ($\bar{X}= 4.19$) สมาชิกในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน /ชุมชน ($\bar{X}= 3.99$)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคุณภาพชีวิตในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน

คุณภาพชีวิตในภาพรวม 6 ด้าน	พฤติกรรม		
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ
1. ด้านร่วมใจพัฒนา	4.32	.61	มากที่สุด
2. ด้านมีบ้านอาศัย	4.23	.50	มากที่สุด
3. ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย	4.13	.56	มากที่สุด
4. ด้านสุขภาพดี	4.01	.56	มาก
5. ด้านฝึกฝนการศึกษา	3.45	.61	มาก
6. ด้านรายได้ก้าวหน้า	2.86	.67	ปานกลาง
รวม	3.91	.37	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานะคุณภาพชีวิตทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.91$) โดยมีด้านที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านร่วมใจพัฒนา ($\bar{X}= 4.32$) ด้านมีบ้านอาศัย ($\bar{X}= 4.23$) ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย ($\bar{X}= 4.13$) และมีด้านที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสุขภาพดี ($\bar{X}= 4.01$) ด้านฝึกฝนการศึกษา ($\bar{X}= 3.45$) ส่วนด้านรายได้ก้าวหน้ามีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= 2.86$)

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับคุณภาพชีวิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับคุณภาพชีวิตสูงที่สุด	66	23.2
ระดับคุณภาพชีวิตสูง	192	67.6
ระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง	26	9.2
ระดับคุณภาพชีวิตต่ำ	0	0
ระดับคุณภาพชีวิตต่ำที่สุด	0	0
รวม	284	100.0

จากตารางที่ 4.16 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในเขตตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามระดับคุณภาพชีวิต พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพชีวิตสูง (ร้อยละ 67.6) รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับคุณภาพชีวิตสูงที่สุด (ร้อยละ 23.9) และมีระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง (ร้อยละ 9.2)

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิต

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความพอประมาณแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความมีเหตุผลแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความรู้แตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีคุณธรรมแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ตารางที่ 4. 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยต่างๆ

Source of Variation	SS	df	MS	F	Sig.
ผลหลัก	23910.657	16	1494.416	27.626	.000
ความพอประมาณ	9370.375	3	3123.458	57.740	.000
ความมีเหตุผล	2093.604	3	697.868	12.901	.000
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	6628.903	3	2209.634	40.847	.000
มีความรู้	2513.545	4	628.386	11.616	.000
มีคุณธรรม	3304.229	3	1101.410	20.361	.000
ค่าผันแปรที่อธิบายได้	23910.657	16	1494.416	27.626	.000
ค่าผันแปรที่อธิบายไม่ได้	14443.466	267	54.095		
ค่ารวม	38354.123	283	135.527		

จากตารางที่ 4.17 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้และมีคุณธรรม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ และมีคุณธรรมที่แตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ 2 3 4 5 และ 6 ตามลำดับ คือ ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความพอประมาณแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความมีเหตุผลแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความรู้แตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีคุณธรรมแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ปัจจัยทั้ง 5 ด้านแตกต่างกันรวมกันจะสามารถอธิบายหรือมีผลต่อความแปรปรวนของคะแนนคุณภาพชีวิต อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

เมื่อนำตัวแปรด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านมีความรู้ และด้านมีคุณธรรม มาทดสอบปฏิกิริยาร่วม 5 ด้าน พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะย่อย

ภายในของตัวแปรดังกล่าวทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์กันไม่สมบูรณ์ ทำให้เกิดช่องว่าง (Empty Cell) ของความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะย่อยภายในของตัวแปรต่างๆ เหล่านี้ อีกนัยหนึ่ง คือการไม่มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญต่อตัวแปรตาม คือ คะแนนคุณภาพชีวิต จึงสามารถนำตัวแปรต่างๆ เหล่านี้ไปหาความสัมพันธ์กับคะแนนคุณภาพชีวิต โดยการวิเคราะห์จำแนกพหุคูณต่อไปได้ ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 การวิเคราะห์จำแนกพหุคูณความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงของปัจจัยทั้ง 5 ด้านกับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด (5 กลุ่ม)

ค่าเฉลี่ยรวมคะแนนคุณภาพชีวิต (Grand Mean) = 121.2289

	จำนวน ตัวอย่าง	คะแนนคุณภาพชีวิตก่อน ปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ	คะแนนคุณภาพชีวิตหลัง ปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ	
			อีต้า	เบต้า
ตัวแปรอิสระและลักษณะย่อย				
ความพอประมาณ (อีต้า ² = 0.2440 เบต้า ² = 0.0222)				
น้อยที่สุด	-	-	-	-
น้อย	3	118.0000		116.3199
ปานกลาง	70	113.7714		119.4689
มาก	153	121.0327		120.9644
มากที่สุด	58	130.9138		124.3045
			.494	.149
ความมีเหตุผล (อีต้า ² = 0.4160 เบต้า ² = 0.0556)				
น้อยที่สุด	-	-	-	-
น้อย	8	109.1250		115.5674
ปานกลาง	43	112.3032		117.6288
มาก	152	118.4211		120.4715
มากที่สุด	81	132.4321		125.1203
			.645	.236

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระและลักษณะย่อย	จำนวน ตัวอย่าง	คะแนนคุณภาพชีวิตก่อน ปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ	คะแนนคุณภาพชีวิตหลัง ปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ	อีต้า	เบต้า
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (อีต้า ² = 0.2125 เบต้า ² = 0.0207)					
น้อยที่สุด	-	-	-		
น้อย	6	108.0000	113.0316		
ปานกลาง	35	113.5871	120.1207		
มาก	154	119.2662	120.7205		
มากที่สุด	89	128.4157	123.0970		
				.461	.144
มีความรู้ (อีต้า ² = 0.2050 เบต้า ² = 0.0515)					
น้อยที่สุด	1	107.0000	115.4823		
น้อย	6	109.3333	111.5614		
ปานกลาง	61	112.2295	117.2952		
มาก	188	124.1755	122.6816		
มากที่สุด	28	124.1071	122.3213		
				.453	.227
มีคุณธรรม (อีต้า ² = 0.4382 เบต้า ² = 0.1592)					
น้อยที่สุด	-	-	-		
น้อย	1	126.0000	154.4352		
ปานกลาง	19	108.8947	114.8765		
มาก	137	115.1679	117.7138		
มากที่สุด	127	129.5748	125.7096		
				.662	.399
ค่า R ² .623					

จากตารางที่ 4.18 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ และมีคุณธรรมกับคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการวิเคราะห์จำแนกพหุคูณ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชน ตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัด โดยก่อนและหลังปรับตัวแปรด้านความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดี มีความรู้ และมีคุณธรรม แล้วพบว่าประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัด ร้อยเอ็ด ที่มีระดับความพอประมาณสูงขึ้นเพียงใด ระดับคะแนนคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นเพียงนั้น ทั้งนี้ พิจารณาจากประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความพอประมาณระดับ มาก และระดับมากที่สุดจะมีคะแนนคุณภาพชีวิตจากต่ำไปหาสูง คือ 121.0327 และ 130.9138 ตามลำดับ แต่ตัวแปรด้านความพอประมาณที่ระดับปานกลางจะมีคะแนนคุณภาพชีวิตต่ำกว่า คะแนนคุณภาพชีวิตระดับน้อย คือ 113.7714 และ 118.0000 ตามลำดับ และเมื่อควบคุมตัวแปร ด้านความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ และมีคุณธรรม (คือการคำนวณที่กำหนดให้กลุ่ม ตัวอย่างมีความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ และมีคุณธรรมเท่ากัน) แล้วก็ตามตัวแปร ด้านความพอประมาณจะยังคงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตในลักษณะเดิมคือ จากต่ำไปหาสูง ดังนี้คือ 116.3199 119.4689 120.9644 และ 124.3045 ตามลำดับ

เมื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกก กุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าก่อนปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ ความพอประมาณจะ สามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ร้อยละ 24.40 (อีต้า² เท่ากับ 0.2440) และ ภายหลังปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ สามารถอธิบายความแปรปรวนคุณภาพชีวิตได้ ร้อยละ 2.22 (เบต้า² เท่ากับ 0.0222)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความมีเหตุผลกับคุณภาพชีวิตประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยวิธีวิเคราะห์จำแนกพหุคูณ พบว่า ความมีเหตุผลมี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัด ร้อยเอ็ด โดยทั้งก่อนและหลังปรับตัวแปรด้านความพอประมาณ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ และมีคุณธรรม แล้วพบว่าประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีระดับความมี เหตุผลสูงขึ้นเพียงใด ระดับคะแนนคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นเพียงนั้น ทั้งนี้พิจารณาได้จากประชาชน ตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีความมีเหตุผล ระดับน้อย ระดับปานกลาง ระดับ มาก และระดับมากที่สุด จะมีคะแนนคุณภาพชีวิตจากต่ำไปหาสูง คือ 109.1250 112.3023 118.4211 และ 132.4321 ตามลำดับ และเมื่อควบคุมตัวแปรด้านความพอประมาณ มีภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดี มีความรู้ และมีคุณธรรม (คือการคำนวณที่กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีความพอประมาณ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ และมีคุณธรรมเท่ากัน) แล้วก็ตามตัวแปรด้านความมีเหตุผลจะยังคง

มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตในลักษณะเดิมคือ จากต่ำไปหาสูง ดังนี้ คือ 115.5674 117.6288 120.4715 และ 125.1203 ตามลำดับ

เมื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าก่อนปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ ความมีเหตุผลจะสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ร้อยละ 41.60 (อัตรา² เท่ากับ 0.4160) และภายหลังปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ สามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ ร้อยละ 5.56 (เบต้า² เท่ากับ 0.0556)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีกับคุณภาพชีวิตประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยวิธีวิเคราะห์จำแนกพหุคูณ พบว่า มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยทั้งก่อนและหลังปรับตัวแปรด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีความรู้ และมีคุณธรรม แล้วพบว่าประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีระดับมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีสูงขึ้นเพียงใด ระดับคะแนนคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นเพียงนั้น ทั้งนี้พิจารณาได้จากประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีภูมิคุ้มกันในตัวดี ระดับน้อย ระดับปานกลาง ระดับมาก และระดับมากที่สุด จะมีคะแนนคุณภาพชีวิตจากต่ำไปหาสูง คือ 108.0000 113.8571 119.2662 และ 128.4157 ตามลำดับ และเมื่อควบคุมตัวแปรด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีความรู้ และมีคุณธรรม (คือการคำนวณที่กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีความรู้ และมีคุณธรรมเท่ากัน) แล้วก็ตามตัวแปรด้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีจะยังคงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตในลักษณะเดิมคือ จากต่ำไปหาสูง ดังนี้คือ 113.0316 120.1207 120.7205 และ 123.0970 ตามลำดับ

เมื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าก่อนปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีจะสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ร้อยละ 21.25 (อัตรา² เท่ากับ 0.2125) และภายหลังปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ สามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ ร้อยละ 2.07 (เบต้า² เท่ากับ 0.0207)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมีความรู้กับคุณภาพชีวิตประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยวิธีวิเคราะห์จำแนกพหุคูณ พบว่า มีความรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยทั้งก่อนและหลังปรับตัวแปรด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมีคุณธรรม แล้วพบว่าประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีระดับมีความรู้

สูงขึ้นเพียงใด ระดับคะแนนคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นเพียงนั้น ทั้งนี้พิจารณาได้จากประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีความรู้ ระดับน้อยที่สุด ระดับน้อย และระดับปานกลาง จะมีคะแนนคุณภาพชีวิตจากต่ำไปหาสูง คือ 107.0000 109.3333 112.2295 ตามลำดับ แต่ตัวแปรด้านมีความรู้ระดับมากที่สุดจะมีคะแนนคุณภาพชีวิตต่ำกว่าคะแนนคุณภาพชีวิตของตัวแปรด้านมีความรู้ระดับมาก คือ 124.1071 และ 124.1755 ตามลำดับ และเมื่อควบคุมตัวแปรด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมีคุณธรรม (คือการคำนวณที่กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมีคุณธรรมเท่ากัน) แล้วก็ตามตัวแปรด้านมีความรู้จะยังคงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตในลักษณะเดิมคือ จากต่ำไปหาสูง ดังนี้คือ 115.4823 111.5614 และ 117.2952 ตามลำดับ แต่ตัวแปรด้านมีความรู้ระดับมากที่สุดจะมีคะแนนคุณภาพชีวิตต่ำกว่าคะแนนคุณภาพชีวิตของตัวแปรด้านมีความรู้ระดับมาก คือ 122.3213 และ 122.6816

เมื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าก่อนปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ มีความรู้จะสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ร้อยละ 20.50 (อัตรา² เท่ากับ 0.2050) และภายหลังปรับตัวแปรอิสระอื่นๆสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ร้อยละ 5.15 (อัตรา² เท่ากับ 0.0515)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมีคุณธรรมกับคุณภาพชีวิตประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยวิธีวิเคราะห์จำแนกพหุคูณ พบว่า การมีคุณธรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยทั้งก่อนและหลังปรับตัวแปรด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมีความรู้ แล้วพบว่าประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีระดับมีคุณธรรมสูงขึ้นเพียงใด ระดับคะแนนคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นเพียงนั้น ทั้งนี้พิจารณาได้จากประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีคุณธรรม ระดับปานกลาง ระดับมาก และระดับมากที่สุด จะมีคะแนนคุณภาพชีวิตจากต่ำไปหาสูง คือ 108.8947 115.1679 และ 129.5748 ตามลำดับ แต่ตัวแปรด้านมีคุณธรรมระดับปานกลางและระดับมากมีคะแนนคุณภาพชีวิตต่ำกว่าคะแนนคุณภาพชีวิตของตัวแปรด้านมีคุณธรรมระดับน้อย คือ 108.8947 115.1679 และ 126.0000 ตามลำดับ และเมื่อควบคุมตัวแปรด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมีคุณธรรม (คือการคำนวณที่กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมีความรู้เท่ากัน) แล้วก็ตามตัวแปรด้านมีคุณธรรมจะยังคงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตในลักษณะเดิมคือ จากต่ำไปหาสูง ดังนี้คือ 114.8765 117.7138 และ 125.7096 ตามลำดับ แต่ตัวแปรด้านมีคุณธรรมระดับปานกลาง ระดับมาก และระดับมาก

ที่สุดมีคะแนนคุณภาพชีวิตต่ำกว่าคะแนนคุณภาพชีวิตของตัวแปรด้านมีคุณธรรมระดับน้อย คือ 114.8765 117.7138 125.7096 และ 154.4352 ตามลำดับ

เมื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าก่อนปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ มีคุณธรรมจะสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ร้อยละ 43.82 (อีต้า² เท่ากับ 0.4382 และภายหลังปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ สามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ ร้อยละ 15.92 (เบต้า² เท่ากับ 0.1592)

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้และมีคุณธรรม จากกลุ่มตัวอย่างพบว่า ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลระดับมากที่สุด จะมีคะแนนคุณภาพชีวิตสูงถึง 132.4321 รองลงมาลำดับ 1 คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความพอประมาณระดับมากที่สุด จะมีคะแนนคุณภาพชีวิต 130.9138 ลำดับ 2 คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณธรรมระดับมากที่สุด จะมีคะแนนคุณภาพชีวิต 129.5748 ลำดับ 3 คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีเหตุผลระดับมากที่สุด จะมีคะแนนคุณภาพชีวิต 128.4157 และลำดับสุดท้ายคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ระดับมาก จะมีคะแนนคุณภาพชีวิต 124.1755

เมื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ปัจจัยด้านมีคุณธรรมจะสามารถอธิบายความแปรปรวนคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างได้ดีกว่าความมีเหตุผล มีความรู้ ความพอประมาณ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตามลำดับ (พิจารณาค่า เบต้า² ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.1592 0.0556 0.0515 0.0222 และ 0.0207

จากผลการวิจัยข้างต้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลว่าจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในระดับน้อยที่สุด ระดับน้อย และระดับปานกลาง มีจำนวนน้อยจึงได้รวมกลุ่มเป็นกลุ่มปานกลาง เพื่อให้ระดับการปฏิบัติให้อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน แสดงได้ตามตาราง

ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์จำแนกพหุคูณความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงของปัจจัยทั้ง 5 ด้านกับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด (3 กลุ่ม)

ค่าเฉลี่ยรวมคะแนนคุณภาพชีวิต (Grand Mean) = 121.2289

	จำนวน ตัวอย่าง	คะแนนคุณภาพชีวิตก่อน ปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ	คะแนนคุณภาพชีวิตหลัง ปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ
ตัวแปรอิสระและลักษณะย่อย			
		อีต้า	เบต้า
ความพอประมาณ (อีต้า ² = 0.2430 เบต้า ² = 0.0264)			
ปานกลาง	73	113.9452	119.1682
มาก	153	121.0327	120.9141
มากที่สุด	58	130.9138	124.6528
		.493	.162
ความมีเหตุผล (อีต้า ² = 0.2079 เบต้า ² = 0.0088)			
ปานกลาง	41	113.0000	119.7077
มาก	154	119.2662	120.7519
มากที่สุด	89	128.4157	122.7550
		.456	.094
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (อีต้า ² = 0.4147 เบต้า ² = 0.0635)			
ปานกลาง	51	111.8039	117.0376
มาก	152	118.4211	120.3992
มากที่สุด	81	132.4321	125.4248
		.644	.252
มีความรู้ (อีต้า ² = 0.2034 เบต้า ² = 0.0467)			
ปานกลาง	68	111.8971	116.7735
มาก	188	124.1755	122.7062
มากที่สุด	28	124.1071	122.1300
		.451	.216
มีคุณธรรม (อีต้า ² = 0.4303 เบต้า ² = 0.1102)			
ปานกลาง	20	109.7500	116.4546
มาก	137	115.1679	117.9723
มากที่สุด	127	129.5748	125.4938
		.656	.332
ค่า R ² .596			

จากตารางที่ 4.19 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ และมีคุณธรรมกับคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการวิเคราะห์จำแนกพหุคูณ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชน ตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัด โดยก่อนและหลังปรับตัวแปรด้านความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดี มีความรู้ และมีคุณธรรม แล้วพบว่าประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัด ร้อยเอ็ด ที่มีระดับความพอประมาณสูงขึ้นเพียงใด ระดับคะแนนคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นเพียงนั้น ทั้งนี้พิจารณาจากประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความพอประมาณระดับ ปานกลาง ระดับมาก และระดับมากที่สุดจะมีคะแนนคุณภาพชีวิตจากต่ำไปหาสูง คือ 113.9452 121.0327 และ 130.9138 ตามลำดับ และเมื่อควบคุมตัวแปรด้านความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัว ที่ดี มีความรู้ และมีคุณธรรม (คือการคำนวณที่กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดี มีความรู้ และมีคุณธรรมเท่ากัน) แล้วก็ตามตัวแปรด้านความพอประมาณจะยังคงมี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตในลักษณะเดิมคือ จากต่ำไปหาสูง ดังนี้คือ 119.1682 120.9141 และ 124.6528 ตามลำดับ

เมื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าก่อนปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ ความพอประมาณจะสามารถ อธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ร้อยละ 24.30 (อีต้า² เท่ากับ 0.2430) และภายหลัง ปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ สามารถอธิบายความแปรปรวนคุณภาพชีวิตได้ ร้อยละ 2.64 (เบต้า² เท่ากับ 0.0264)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความมีเหตุผลกับคุณภาพชีวิตประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยวิธีวิเคราะห์จำแนกพหุคูณ พบว่า ความมีเหตุผลมี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัด ร้อยเอ็ด โดยทั้งก่อนและหลังปรับตัวแปรด้านความพอประมาณ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ และมีคุณธรรม แล้วพบว่าประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีระดับความมี เหตุผลสูงขึ้นเพียงใด ระดับคะแนนคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นเพียงนั้น ทั้งนี้พิจารณาได้จากประชาชน ตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีความมีเหตุผล ระดับปานกลาง ระดับมาก และ ระดับมากที่สุด จะมีคะแนนคุณภาพชีวิตจากต่ำไปหาสูง คือ 113.0000 119.2662 และ 128.4157 ตามลำดับ และเมื่อควบคุมตัวแปรด้านความพอประมาณ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ และมี คุณธรรม (คือการคำนวณที่กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีความพอประมาณ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ และมีคุณธรรมเท่ากัน) แล้วก็ตามตัวแปรด้านความมีเหตุผลจะยังคงมีความสัมพันธ์เชิงบวก กับคะแนนคุณภาพชีวิตในลักษณะเดิมคือ จากต่ำไปหาสูง ดังนี้ คือ 119.7077 120.7519 และ

122.7550 ตามลำดับ

เมื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าก่อนปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ ความมีเหตุผลจะสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ร้อยละ 20.79 (อัตรา² เท่ากับ 0.2079) และภายหลังปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ สามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ ร้อยละ 0.88 (เบต้า² เท่ากับ 0.0088)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีกับคุณภาพชีวิตประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยวิธีวิเคราะห์จำแนกพหุคูณ พบว่า มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยทั้งก่อนและหลังปรับตัวแปรด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีความรู้ และมีคุณธรรม แล้วพบว่าประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีระดับภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีสูงขึ้นเพียงใด ระดับคะแนนคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นเพียงนั้น ทั้งนี้พิจารณาได้จากประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ระดับปานกลาง ระดับมาก และระดับมากที่สุด จะมีคะแนนคุณภาพชีวิตจากต่ำไปหาสูง คือ 111.8039 118.4211 และ 132.4321 ตามลำดับ และเมื่อควบคุมตัวแปรด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีความรู้ และมีคุณธรรม (คือการคำนวณที่กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีความรู้ และมีคุณธรรมเท่ากัน) แล้วก็ตามตัวแปรด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีจะยังคงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตในลักษณะเดิมคือ จากต่ำไปหาสูง ดังนี้ คือ 117.0376 120.3992 และ 125.4248 ตามลำดับ

เมื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าก่อนปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีจะสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ร้อยละ 41.47 (อัตรา² เท่ากับ 0.4147) และภายหลังปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ สามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ ร้อยละ 6.35 (เบต้า² เท่ากับ 0.0635)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมีความรู้กับคุณภาพชีวิตประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยวิธีวิเคราะห์จำแนกพหุคูณ พบว่า การมีความรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยทั้งก่อนและหลังปรับตัวแปรด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมีคุณธรรม แล้วพบว่าประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีระดับมีความรู้สูงขึ้นเพียงใด ระดับคะแนนคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นเพียงนั้น ทั้งนี้พิจารณาได้จากประชาชนตำบลกกกุง

อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีความรู้ ระดับปานกลางและระดับมาก จะมีคะแนนคุณภาพชีวิตจากต่ำไปหาสูง คือ 111.8971 124.1755 ตามลำดับ แต่ตัวแปรด้านมีความรู้ระดับมากที่สุด จะมีคะแนนคุณภาพชีวิตต่ำกว่าคะแนนคุณภาพชีวิตของตัวแปรด้านมีความรู้ระดับมาก คือ 124.1071 และ 124.1755 ตามลำดับ และเมื่อควบคุมตัวแปรด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมีคุณธรรม (คือการคำนวณที่กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมีคุณธรรมเท่ากัน) แล้วก็ตามตัวแปรด้านมีความรู้จะยังคงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตในลักษณะเดิมคือ จากต่ำไปหาสูง ดังนี้คือ 116.7735 และ 122.7062 ตามลำดับ แต่ตัวแปรด้านมีความรู้ระดับมากที่สุดจะมีคะแนนคุณภาพชีวิตต่ำกว่าคะแนนคุณภาพชีวิตของตัวแปรด้านมีความรู้ระดับมาก คือ 122.1300 และ 122.7062 ตามลำดับ

เมื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าก่อนปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ มีความรู้จะสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ร้อยละ 20.34 (อีต้า² เท่ากับ 0.2034) และภายหลังปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ สามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ ร้อยละ 4.67 (เบต้า² เท่ากับ 0.0467)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมีคุณธรรมกับคุณภาพชีวิตประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยวิธีวิเคราะห์จำแนกพหุคูณ พบว่า มีคุณธรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยทั้งก่อนและหลังปรับตัวแปรด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและมีความรู้ แล้วพบว่าประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีระดับมีคุณธรรมสูงขึ้นเพียงใด ระดับคะแนนคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นเพียงนั้น ทั้งนี้พิจารณาได้จากประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีคุณธรรม ระดับปานกลาง ระดับมาก และระดับมากที่สุด จะมีคะแนนคุณภาพชีวิตจากต่ำไปหาสูง คือ 109.7500 115.1679 และ 129.5748 ตามลำดับ และเมื่อควบคุมตัวแปรด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมีคุณธรรม (คือการคำนวณที่กำหนด ให้กลุ่มตัวอย่างมีพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และมีความรู้เท่ากัน) แล้วก็ตามตัวแปรด้านมีคุณธรรมจะยังคงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคะแนนคุณภาพชีวิตในลักษณะเดิมคือ จากต่ำไปหาสูง ดังนี้คือ 116.4546 117.9723 และ 125.4938 ตามลำดับ

เมื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าก่อนปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ มีคุณธรรมจะสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ร้อยละ 43.03 (อีต้า² เท่ากับ 0.4303) และภายหลังปรับตัวแปรอิสระอื่นๆ สามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพชีวิตได้ ร้อยละ 11.02 (เบต้า² เท่ากับ 0.1102)

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้และมีคุณธรรม จากกลุ่มตัวอย่างพบว่า ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีระดับมากที่สุด จะมีคะแนนคุณภาพชีวิตสูงถึง 132.4321 รองลงมาลำดับ 1 คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความพอประมาณระดับมากที่สุด จะมีคะแนนคุณภาพชีวิต 130.9138 ลำดับ 2 คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณธรรมระดับมากที่สุด จะมีคะแนนคุณภาพชีวิต 129.5748 ลำดับ 3 คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความมีเหตุผลระดับมากที่สุด จะมีคะแนนคุณภาพชีวิต 128.4157 และลำดับสุดท้ายคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ระดับมากที่สุด จะมีคะแนนคุณภาพชีวิต 124.1755

เมื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อคะแนนคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ปัจจัยด้านมีคุณธรรมจะสามารถอธิบายความแปรปรวนคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างได้ดีกว่ามีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ ความพอประมาณและความมีเหตุผล ตามลำดับ (พิจารณาค่า เบต้า² ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.1102 0.0635 0.0467 0.0264 และ 0.0088 ตามลำดับ) สำหรับปัจจัยทั้ง 5 ด้าน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ และมีคุณธรรม ของกลุ่มตัวอย่างสามารถอธิบายหรือพยากรณ์คุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ร้อยละ 59 ($R^2 = .59$) ทั้งนี้ยังมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับคำถามปลายเปิดที่ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมปรากฏว่าไม่มีผู้ใดเสนอแนะข้อคิดเห็นแต่อย่างใด

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. สรุปการวิจัย
  - 1.1 วัตถุประสงค์
  - 1.2 วิธีดำเนินการวิจัย
  - 1.3 ผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ
  - 3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
  - 3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

1.1.2 เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

1.1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรในการวิจัย

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนที่บรรลุนิติภาวะ ในพื้นที่เป้าหมาย 11 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้นจำนวน 973 ครัวเรือน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ใช้การคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ ให้มีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 284 ครัวเรือน ต่อจาก นั้นนำมาหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วนกับจำนวนครัวเรือนของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้กระจายอย่างสม่ำเสมอ โดยหลักการเปรียบเทียบ บัญญัติไตรยางค์ทั่วไป และในการเก็บข้อมูลสามารถเก็บได้ครบทั้ง 284 ครัวเรือน (ร้อยละ 100)

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามมีทั้งแบบสอบถามปลายเปิด และปลายปิด ชนิดแบบสำรวจรายการและแบบมาตรประมาณค่า ส่วนของเนื้อหาภายในแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบให้เลือกตอบและเติมคำในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ มีคุณธรรม ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยสุขภาพดี มีบ้านอาศัย ฝึกลีลาการศึกษา รายได้ก้าวหน้า ปลูกฝังค่านิยมไทย ร่วมใจพัฒนา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด กระจายทุกหมู่บ้านตามสัดส่วนที่กำหนด โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในเมษายน พ.ศ. 2551 ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลได้กลุ่มตัวอย่างครบ 284 ครัวเรือน

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างใช้สถิติเชิงบรรยายประกอบตาราง แสดงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) การวิเคราะห์ระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยทดสอบสมมติฐาน และสถิติที่ใช้ในการศึกษาใช้การวิเคราะห์การจัดกลุ่มพหุคูณ (Multiple Classification Analysis : MCA)

1.3 ผลการวิจัย

ผลการศึกษามีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1.3.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 67.6) ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 55 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 45.8) มีอายุเฉลี่ย 53.16 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 82.4) ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด (ร้อยละ 91.5) มีสถานภาพสมรสมากที่สุด (ร้อยละ 68.5) มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากที่สุดอยู่ระหว่าง 3-4 คน (ร้อยละ 45.4) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000 บาท (ร้อยละ 43.7) โดยมีรายได้เฉลี่ยครอบครัว 3,466.20 บาท ต่อเดือน

1.3.2 การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงสูง (ร้อยละ 69.0) รองลงมา มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงสูงที่สุด (ร้อยละ 24.3) มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงปานกลาง (ร้อยละ 6.3) และมีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงต่ำ (ร้อยละ 0.4) ตามลำดับ

1.3.3 คุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพชีวิตสูง (ร้อยละ 67.6) รองลงมา มีระดับคุณภาพชีวิตสูงที่สุด (ร้อยละ 23.2) มีระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง (ร้อยละ 9.2) ตามลำดับ

1.3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิต ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิต ผลการทดสอบสมมติฐานเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความพอประมาณแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 คือ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความพอประมาณสูงขึ้นเพียงใด ระดับคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นเพียงนั้น

2) ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความมีเหตุผลแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 คือ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความมีเหตุผลสูงขึ้นเพียงใด ระดับคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นเพียงนั้น

3) ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 คือ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีสูงขึ้นเพียงใด ระดับคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นเพียงนั้น

4) ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความรู้แตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 คือ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความรู้สูงขึ้นเพียงใด ระดับคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นเพียงนั้น

5) ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีคุณธรรมแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 คือ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีคุณธรรมสูงขึ้นเพียงใด ระดับคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นเพียงนั้น

กล่าวโดยสรุปประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 คือ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กล่าวคือ ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานของความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้วยความรู้และคุณธรรมสูงขึ้นเพียงใดก็จะทำให้มีคุณภาพชีวิตจะสูงขึ้นตามไปด้วย

2. อภิปรายผล

จากรายงานผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน(จปฐ.) ของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ปรากฏว่ามีคุณภาพชีวิตไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ รวม 12 ตัวชี้วัด และจากการศึกษาวิจัยขององค์การบริหารส่วนตำบลกกกุงร่วมกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และปัญหาอุปสรรค เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลกกกุง พบว่าประชาชนตำบลกกกุงมีจุดอ่อน คือ ปัญหาหนี้สิน และประชาชนขาดความ

กระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองและอาชีพ มีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น คือ ปัญหาภัยแล้งและต้นทุนในการประกอบอาชีพสูง ประกอบกับผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด” มีประเด็นสามารถที่นำมาอภิปรายดังนี้

2.1 ระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

จากการศึกษาวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากว่าวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นแบบดั้งเดิม คือ มีระบบเศรษฐกิจที่ผลิตเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน อยู่อย่างเรียบง่าย พึ่งตนเอง มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในชุมชนเป็นวิถีชีวิตแบบพอเพียง และการได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนวิถีชีวิตและรูปแบบการผลิตเพื่อการค้าตามกระแสการพัฒนาจากตะวันตกจนเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ เมื่อ พ.ศ. 2540 ทำให้ประชาชนประสบกับปัญหาภาวะหนี้สินที่เกิดจากความฟุ่มเฟือยและลงทุนในการประกอบอาชีพ ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย ชุมชนขาดความเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ประชาชนส่วนใหญ่จึงได้มีการรวมกลุ่มเพื่อหาวิธีการในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และด้วยความศรัทธาในพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ประชาชนจึงได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินชีวิตและรูปแบบการผลิตเป็นไปตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ มีความพอดีในการบริโภคที่ไม่มากหรือน้อยเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มีเหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ สร้างภูมิคุ้มกันในตัวเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งใกล้และไกล ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาประกอบวางแผนและมีความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สกต พรหมสิน (2546) พบว่ากลุ่มครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 50.8 และสอดคล้องผลงานวิจัยของ สุรเกียรติ์ ด่านพิชญพันธ์ (2547) พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อรูปแบบหรือแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยครั้งนี้จึงพบว่า

ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงสูง

2.2 ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

จากการศึกษาวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ในปี พ.ศ. 2550 ที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ รวม 12 ตัวชี้วัด ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลกกกุงซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ใกล้ชิดกับประชาชนและมีหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกด้าน ได้นำผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน(จปฐ.) ของประชาชน ปี พ.ศ. 2550 จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ไปเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และได้น้อมนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยร่วมมือกับสถานศึกษา สถานีนามัย วัด ในเขตบริการ และส่วนราชการระดับอำเภอ ดังได้กล่าวแล้ว

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับคุณภาพชีวิต ซึ่งมีประเด็นการอภิปรายดังนี้

2.3.1 ด้านความพอประมาณ จากการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีความพอประมาณแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากว่าประชาชนที่มีความพอประมาณจะรู้จักบริโภคและผลิตที่อยู่ในระดับพอดีพอเหมาะตามความจำเป็น พอประมาณตามอัตภาพ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น บุคคลที่รู้จักพอจึงเป็นบุคคลที่รู้จักว่าตนเองต้องการอะไร และสิ่งที่กระทำอยู่หรือได้รับผลนั้นเพียงพอหรือไม่กับสิ่งที่ตนเองคาดหวังหรือต้องการ ซึ่งจะทำให้ตนเองและครอบครัวมีความสุข ไม่เดือดร้อน เช่น การสร้างและตกแต่งบ้านเรือนด้วยวัสดุที่เหมาะสมกับฐานะ ใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่เหมาะสมกับฐานะ หรือแม้กระทั่งยามเจ็บป่วยก็เลือกที่จะดูแลรักษาจากโรงพยาบาลของรัฐ แต่ถ้าบุคคลไม่รู้จักพอประมาณกับตนเองกับฐานะก็จะทำอะไรเกินตัวเกินฐานะไม่มีความพอเพียงซึ่งจะนำความเดือดร้อนมาให้ตนเองและครอบครัวได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิริกุล ดำรงมณี (2546) พบว่าหลักคำสอน “ทางสายกลาง” ของพุทธศาสนา เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับความพอดี และยังนำไปสู่การแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ และปัญหาต่างๆ ของสังคมได้ โดยเป็นการแก้ปัญหาและป้องกันปัญหาก่อนที่จะเกิด โดยต้องเริ่มที่ใจหรือสัมมาทิฐิก่อน จากนั้นจึงนำไปสู่การปฏิบัติโดยยึดอยู่บนหลักการของความพอประมาณ มีเหตุผลและพึ่งตนเองได้

2.3.2 ด้านความมีเหตุผล จากการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีความมีเหตุผลแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากว่าประชาชนที่มีความมีเหตุผลจะรู้จักตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอประมาณในการผลิตและบริโภคของตนเองหรือครอบครัว จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล ตัดสินใจบนพื้นฐานของความเป็นจริงและจำเป็นตามอัตรา และความสามารถของตนเอง และคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจและการกระทำตามมาด้วย จึงได้คำนึงถึงว่าการรับประทานอาหารที่ดีมีคุณภาพไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง หรือมีการวางแผนการใช้จ่ายรายเดือนของครอบครัว เพื่อให้รู้รายรับรายจ่าย ตลอดจนการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า ประหยัด ใช้เท่าที่จำเป็นเพื่อลดรายจ่ายฟุ่มเฟือย และมีการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในครัวเรือน เช่น พันธุ์พืช ปุ๋ย อินทรีย์ มาใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งจะช่วยลดรายจ่าย รักษาดินและสิ่งแวดล้อมด้วยซึ่งต่างจากประชาชนที่ไม่มีความมีเหตุผลในการตัดสินใจในการผลิตหรือบริโภคที่เพียงพอกับตนเองและครอบครัว จะเป็นคนดีใจร้อน เชื่อคนง่าย ไม่มีความรอบคอบ ขาดหลักวิชาการทำให้การดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพไม่มีความสุข และส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของ คณะกรรมการวิชาศิลปะการดำเนินชีวิต (2551: 131,167) ได้กล่าวไว้ว่าเป้าหมายของชีวิต คือชีวิตที่ดีงาม มีประโยชน์ และมีความสุข เป็นชีวิตที่น่าพึงปรารถนาสำหรับทุกคนการจะก้าวไปสู่เป้าหมายนี้ได้บุคคลจะต้องพัฒนาคุณสมบัติอย่างน้อย 6 ประการ คือ มีสุขภาพดี ความรู้ดี ความสามารถดี ความประพฤติดี จิตใจดี และมีสิ่งแวดล้อมดี และคุณภาพชีวิตของบุคคล วัดจากระดับความพึงพอใจในชีวิตอันเกิดจากการมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี บุคคลที่มีการคิดอย่างมีเหตุผล คิดอย่างสร้างสรรค์ การเข้าใจคนอื่น และการคิดอย่างมีคุณธรรม ผลที่ตามมาคือการพัฒนา สภาวะแวดล้อมด้านเศรษฐกิจและสังคมของบุคคลในทางที่ดี ทำให้บุคคลเกิดการมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีความพึงพอใจในชีวิต คุณภาพชีวิตของบุคคลจึงเกิดขึ้น

2.3.3 ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี จากการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีแตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีได้มีการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเองและครอบครัวเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตสร้างภูมิคุ้มกันโดยการปลูกพืชผักสวนครัวและเลี้ยงสัตว์ เช่น กบ ปลา ไก่ ไข่บริเวณในครัวเรือน ปลูกฝังสมาชิกในครอบครัวให้รู้จักการประหยัด ไม่สร้างหนี้ในสิ่งที่ไม่จำเป็น เช่น ของฟุ่มเฟือย สมาชิกในครอบครัวมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อเกิดปัญหา นอกจากนี้แล้วยังมีการวางแผนในการประกอบอาชีพเพื่อให้ทันโลกทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนไป ถ้าหากบุคคลไม่มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีก็จะทำให้ไม่สามารถปรับตัวได้ทันหรือพร้อมรับกับเหตุการณ์ใหม่ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และระยะยาว ก้าวไม่ทันโลกซึ่งจะทำให้การดำเนินชีวิตเป็นไปด้วยความยากลำบาก ไม่มีความสุข ซึ่งตามแนวคิดของเกษม วัฒนชัย (2550) ที่กล่าวไว้เกี่ยวกับระบบภูมิคุ้มกันตัว

ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1. ด้านวัตถุ ภูมิคุ้มกันเข้มแข็ง คือ มีเงินออม มีการประกันความเสี่ยงใน อนาคต มีการลงทุนเพื่อพัฒนา และมีการวางแผนระยะยาว
2. ด้านสังคม ภูมิคุ้มกันเข้มแข็ง คือ รู้รักสามัคคี ร่วมมือร่วมใจกัน มีคุณธรรม ใฝ่ศาสนาธรรม สังคมสีขาว อยู่เย็นเป็นสุขและทุนทางสังคมสูง
3. ด้านสิ่งแวดล้อม ภูมิคุ้มกันเข้มแข็ง คือ มีความรู้สำนึกและห่วงใยใน สิ่งแวดล้อม สร้างสุขนิสัย สะอาดเป็นระเบียบ และอยู่กับธรรมชาติ
4. ด้านวัฒนธรรม ภูมิคุ้มกันเข้มแข็ง คือ มั่นคงในวัฒนธรรมไทย และเชิดชู ในวัฒนธรรมท้องถิ่น เข้าใจและเป็นมิตรต่อวัฒนธรรมต่างถิ่นต่างชาติ

ซึ่งจะเห็นได้ว่าหากมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีทั้ง 4 ด้านนี้ก็จะนำไปสู่การมี คุณภาพชีวิตที่ดีนั่นเอง

2.3.4 ด้านมีความรู้ จากการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีความรู้แตกต่างกันจะมี คุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่สนใจศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอและ เข้ารับการฝึกอบรมอาชีพต่างๆจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน รู้จักรับฟังข่าวสารความรู้รอบตัว ตลอดจนเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ แล้รู้จักนำความรู้มาบูรณาการใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อที่จะได้มีความรอบ รู้เกี่ยวกับอาชีพ และนำความรู้ไปใช้ในขั้นตอนวางแผนและประกอบอาชีพ พร้อมทั้งพัฒนาอาชีพ ใให้เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอๆ การศึกษาจึงทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น สำหรับผู้ที่ไม่ มีความรู้ ไม่สนใจการศึกษา ไม่เปิดรับข้อมูลสาร ก็ไม่สามารถที่จะพัฒนาตนเองและครอบครัวให้ พร้อมกับการเปลี่ยนที่เกิดขึ้นอยู่เสมอๆ ขาดโอกาสทางสังคมซึ่งจะทำให้การดำเนินชีวิตในสังคมไม่ ประสบกับความสำเร็จ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจิตรา บุญรัตพันธุ์ (2541) พบว่า คุณภาพ ชีวิตของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับ การศึกษา กลุ่มที่มีการศึกษาสูง ส่วนใหญ่จะมีคุณภาพชีวิต ครอบครัวดีกว่ากลุ่มอื่นๆ คุณภาพชีวิตด้านการงานมีความสัมพันธ์กับตัวแปรภูมิหลัง คือ การศึกษา โดยกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีคุณภาพชีวิตด้านการงานสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ และ สอดคล้องแนวคิดของ เทวศรี พิริยะพฤษ์และคนอื่นๆ (2542) กล่าวไว้ว่าคุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึง องค์ประกอบหลายประการ เช่น รายได้สูงขึ้น การศึกษาดีขึ้น มาตรฐานความปลอดภัย สุขภาพ และโภชนาการสูงขึ้น

2.3.5 ด้านมีคุณธรรม จากการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีคุณธรรมแตกต่างกันจะมี คุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่มีความตระหนักว่าคุณธรรมเป็นสิ่งดีงาม สมควร ที่จะยึดถือปฏิบัติและเสริมสร้างพื้นฐานทางจิตใจของคนในครอบครัวให้มีความเพียร ความอดทน ในการใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพที่สุจริต ถด ละ เลิกอบายมุขต่างๆที่จะทำ

ให้ครอบครัวเสื่อม รวมทั้งให้ความไว้วางใจเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน และรู้จักตัณญา ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชนตามสมควรแก่ฐานะของตน แต่ถ้าประชาชนไม่มีคุณธรรม ดำเนินชีวิตด้วยความประมาท ขาดความอดทน ไม่มีความเพียรและความซื่อสัตย์ก็จะทำให้อยู่ร่วมกับคนในครอบครัว ชุมชนและสังคมอย่างยากลำบากและไม่มีความสุขคุณภาพชีวิตที่ดีก็จะไม่เกิด ซึ่งสอดคล้องผลงานวิจัยของ จุฑามณี สมบูรณ์สุทธิ (2549) พบว่า การเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวมหลังจากที่ชาวบ้านนำหลักคุณธรรมเข้ามาใช้พบว่า ก่อให้เกิดความผาสุกทางด้านจิตใจเป็นอันดับแรกและทางด้านร่างกายเป็นอันดับรองลงมา ส่วนการเปลี่ยนแปลงในด้านฐานะทางเศรษฐกิจพบว่า ชาวบ้านยังคงมีความขัดสนใจเรื่องเงินทองและเรื่องที่อยู่อาศัยแต่มีความสุขใจเพราะได้รับสิ่งดีๆ ตอบแทนหลังจากนำหลักคุณธรรมเข้ามาใช้ในการดำรงชีวิต และสอดคล้องแนวคิดของสุทธิพร บุญส่ง (2549) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์จะเป็นไปอย่างผสมกลมกลืนทางด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรมและจริยธรรม ส่งผลให้คุณภาพชีวิตทั้งของตนเอง ครอบครัว และสังคมโดยส่วนรวมดีขึ้น ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เกิดการสร้างสรรค์ สามารถช่วยสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ของสังคม

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยที่พบว่า ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงสูง และมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้แล้ว ยังพบว่าการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะบางประการที่อาจจะเป็นประโยชน์ในการนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของประชาชนในตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดและชุมชนอื่นๆ ต่อไป ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างมั่นคง และยั่งยืน ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 ข้อเสนอแนะการนำไปปฏิบัติ

1) การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ระดับครัวเรือน หัวหน้าครัวเรือนควรที่จะชี้แจงทำความเข้าใจกับสมาชิกในครัวเรือนให้ทราบและเข้าใจถึงประโยชน์ของการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างจิตสำนึกร่วมกันในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง และรู้สึกรู้สีกพอเพียง โดยยึดมั่นหลัก 3 ประการ คือ

ใช้ชีวิตบนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง คิดพึ่งพาตนเองและพึ่งพาซึ่งกันและกันในการดำเนินกิจกรรมในครอบครัว และการลดกิเลสและความต้องการของตนเอง เพื่อให้ครอบครัวมีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนตลอดไป

ระดับชุมชน ผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการ ในชุมชน สร้างความเข้าใจ ส่งเสริมสนับสนุน ชักชวน และสร้างจิตสำนึกมุ่งการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตเป็นแบบพอเพียงอย่างยั่งยืน รวมทั้งการเป็นแบบอย่างที่ดี

2) คุณภาพชีวิต

ระดับครัวเรือน หัวหน้าครัวเรือนควรดูแลเอาใจใส่และปลูกฝังสมาชิกในครัวเรือนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน โดย ลด ละเลิก อบายมุข ตรวจสอบสุขภาพประจำปี ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะได้มาตรฐาน จัดบ้านเรือนสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย เอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ศึกษาหาความรู้อย่างสม่ำเสมอเพื่อการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพให้มีรายได้ที่พอเพียงกับรายจ่ายมีเงินเหลือให้เก็บออม ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณี ระเบียบ กฎหมาย รักและเคารพผู้อาวุโส มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้ความร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน

ระดับชุมชน ผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการ ในหมู่บ้าน/ชุมชน สนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ ให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างของหมู่บ้าน/ชุมชน ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ชักชวนประชาชนให้ลด ละเลิก อบายมุข และการเป็นแบบอย่างที่ดี และการให้ความร่วมมือหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้นอย่างยั่งยืน

3.1.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งอยู่ใกล้ชิดประชาชนและมีหน้าที่พัฒนาทุกด้านเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ในประเทศไทยมีองค์กรปกครองท้องถิ่นประมาณ 8,000 กว่าแห่งเต็มประเทศ ซึ่งชุมชนท้องถิ่นเป็นฐานที่กว้างถ้าพัฒนาไปพร้อมๆ กัน จะทำให้สังคมไทยเข้มแข็งจากฐานราก คือ ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรที่จะส่งเสริม สนับสนุน เศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นวิถีชีวิตของประชาชน ดังนี้

1. เสริมสร้างพื้นฐานทางจิตใจของนักการเมืองท้องถิ่น ข้าราชการท้องถิ่น ได้ตระหนักและมีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เป็นแบบอย่างที่ดีและชักชวนประชาชนดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจ

พอเพียงอย่างยั่งยืน

2. รมรงค์สร้างวัฒนธรรมค่านิยมวิถีชีวิตพอเพียง เพื่อให้ประชาชนเห็นคุณค่าและนำปรัชญามาใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3. พัฒนาแหล่งเรียนรู้และกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชน ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เช่น

3.1 พัฒนาศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ให้เหมาะกับสภาพภูมิสังคมในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลและเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของประชาชน และพัฒนาให้เป็นหมู่บ้าน/ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

3.2 สร้างวิทยากรชาวบ้านที่ประสบความสำเร็จจากการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ให้มีคุณภาพ และสนับสนุนอย่างจริงจัง

3.3 ส่งเสริมสนับสนุนการผลิตสินค้าของหมู่บ้านชุมชนให้เป็นไปตามความต้องการของตลาด และการทำวิสาหกิจ เช่น การผลิตปุ๋ยชีวภาพ การทำโรงสีข้าวชุมชน

3.4 สร้างขวัญและกำลังใจให้มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง โดยการยกย่องสรรเสริญครัวเรือนและหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงดีเด่น

4. การพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงให้ยั่งยืนและเป็นวิถีชีวิตของประชาชนตลอดไปต้องเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

5. ส่งเสริม สนับสนุน ให้ชุมชนรวมตัวกันทำวิจัยเรื่องของชุมชน รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และใช้ข้อมูลโดยชุมชนในการแก้ไขปัญหาและสร้างภูมิคุ้มกันภายในชุมชน เพื่อให้มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

6. สร้างอาชีพให้ประชาชน มีการฝึกอบรมฝีมือให้มีความสามารถในการทำมาหากินอย่างหลากหลายตามความถนัดของแต่ละคน รวมถึงการใช้ทรัพยากรเพื่อการทำมาหากินอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน

นอกจากนี้แล้วควรได้รับการสนับสนุน จากรัฐบาลในการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง และความร่วมมือจากส่วนราชการทุกระดับตั้งแต่ ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล เป็นหลักรวมพลังประสานการปฏิบัติ อย่างเป็นเอกภาพ จริงจังและแสดงความเป็นเจ้าของ

2) คุณภาพชีวิต

ระดับหน่วยงาน หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนทุกระดับ โดยเฉพาะองค์กรปกครองท้องถิ่นและส่วนราชการทุกระดับตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอและจังหวัด ควรที่จะบูรณาการประสานการปฏิบัติร่วมกัน ทั้งด้านบุคลากรและงบประมาณ ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ของประชาชนให้สูงขึ้นและยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกิจกรรม

กิจกรรมที่ควรส่งเสริม สนับสนุน และปลูกฝังประชาชนให้ตระหนักถึงการพัฒนาตนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่น รณรงค์การเสริมสร้างสุขภาพกินอาหารปลอดภัย งด ละ เลิก อบายมุข ฝึกอบรมอาชีพตามความถนัดเพื่อสร้างอาชีพและรายได้ สร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรม พัฒนาเครือข่ายออมทรัพย์ จัดสวัสดิการชุมชน จัดทำโครงการเสี่ยงตามสาย เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของประชาชน พัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชน จัดกิจกรรมส่วนราชการรวมตัวกันเคลื่อนที่พบประชาชน เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และรับทราบปัญหาเพื่อนำไปจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น เป็นต้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด มีระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงสูง และมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้แล้วยังพบว่าการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกสามารถนำไปขยายผลและเป็นแนวทางการปฏิบัติให้กับประชาชน

3.2.2 ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงแบบมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อสร้างพื้นฐานความเข้าใจและขยายแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนาชุมชน (2550) รายงานคุณภาพชีวิตคนชนบทไทยจากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ปี 2550 กรุงเทพมหานคร บีทีเอส เพลส
- กังสดาล อยู่เย็น (2544) “พลวัตชุมชนบ้านเปรี๊ตในภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- กฤตระวี วิวัฒน์ชีวิน (2541) “ผลของการสะท้อนคิดด้วยตนเองต่อความสามารถในการดูแลตนเอง และ คุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี / เอคส์” วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เกษม จันทร์แก้ว (2540) วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร อักษรสยามการพิมพ์
- เกษม วัฒนชัย (2550) “เอกสารประกอบการบรรยาย เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาท้องถิ่น 10 ปี ราชภัฏร้อยเอ็ด” วันที่ 11 กรกฎาคม 2550 จัดโดย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด กภาพสินธุ์ กภาพสินธุ์การพิมพ์
- คณะกรรมการวิชาศิลปะการดำเนินชีวิต (2551) ศิลปะการดำเนินชีวิต ศูนย์วิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2548) เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร กรุงเทพมหานคร
- จรรยา คมพัยคณ์ (2537) “การวิจัยทางการพยาบาลเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้รับบริการและผู้ให้บริการ” ใน เอกสารการประชุมทางวิชาการสมาคมศิษย์เก่าพยาบาลศิริราช ครั้งที่ 8 วันที่ 25 มกราคม 2537 ณ ห้องประชุมอภิตยาทรกิตติคุณ ตึกสยามมินทร์ ชั้น 7 โรงพยาบาลศิริราช
- จรรยา สุพรรณ (2548) “การยอมรับเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในชุมชนบ้านหลุมมะขาม ตำบลหนองไม้แก่น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา” ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- จุฑามณี สมบูรณ์สุทธิ (2549) “ศึกษาหลักคุณธรรมที่ชาวบ้านใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต กรณีศึกษาชุมชนสลัมจังหวัดขอนแก่น” ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) สำนักนายกรัฐมนตรี กรุงเทพมหานคร

- จารุวรรณ ธรรมวัตร (2545) “ความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตและวิถีคิดต่อการผลิตแบบพอเพียง
ของชนอีสาน : กรณีศึกษาชุมชนลุ่มน้ำชี” วิทยานิพนธ์ มนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ชัยวัฒน์ ปัญญาพงษ์ (2526) คุณภาพชีวิต ในประชากรศึกษา ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- ณรงค์ศักดิ์ ตะละภักดิ์ และคนอื่นๆ (2547) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต พิมพ์ครั้งที่ 6
กรุงเทพมหานคร แปลสิบลีเจ็ด (2545)
- คุณเดือน พันธุมนาวิณ (2549) “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการวิจัยเพื่อความเป็นเลิศ”
วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ 46, 1/2549 หน้า 1- 17 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- คุณฉวี आयวัฒน์ (2548) “มาตรวัดคุณภาพชีวิต : ศึกษากรณีประชาชนไทยในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือของประเทศไทย วารสารประชากรศาสตร์ 21, 1 (มีนาคม 2548) หน้า 41-50
- ทรงชัย ดิยานนท์ (2542) “การศึกษาทัศนคติของเกษตรกรในการสร้างความมั่นคงทางรายได้ตาม
แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ทศมนพร พุทธจันทร์ (2547) “ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
กรณีศึกษา : ข้าราชการจังหวัดราชบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ประเวศ วะสี (2550) เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม แนวทางฟื้นฟูเศรษฐกิจสังคม
พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร หมอชาวบ้าน
- เทเวศร์ พิริยะพจน์ท์ และคนอื่นๆ (2542) คุณภาพชีวิต โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาหนังสือและ
โฮมเพจ ชุดพัฒนาสังคมตามแนวพระราชดำริ ศูนย์ศึกษาแนวพระราชดำริ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พนัญญา พานิชานิชะกุล และ เพ็ญจันทร์ ประดับมุข (2542) “รายงานการวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของ
เกษตรกรอีสาน : มุมมองจากประชาชน” ขอนแก่น คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ถาว์ลัย กิจรุ่งเรืองกุล (2547) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวี และ
ผู้ป่วยเอดส์” การศึกษาอิสระปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาการ จัดการ แขนงวิชาบริหารสาธาณสุข มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- วรรณดี แสงประทีปทอง (2549) “เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ” ใน *ประมวลสาระ
ชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2* หน่วยที่ 8 พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- วิทยา อธิปอนันต์ (2542) *เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการเกษตรที่พึ่งพาตนเอง* กรุงเทพมหานคร กรม
ส่งเสริมการเกษตร
- ศิริกุล คำรงมณี (2546) “เศรษฐกิจพอเพียงกับวิถีแบบพุทธ” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สกล พรหมสิน (2546) “ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพ
ชีวิตของประชาชนตำบลหงส์เจริญ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี” วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สรุปรายการประชุมสัมมนาเรื่อง “สถานการณ์และภัย
คุกคาม คุณภาพชีวิตของคนไทย” 4-07-2549
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2545) *การเมือง : แนวความคิดและการพัฒนา* พิมพ์ครั้งที่ 12
กรุงเทพมหานคร คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
เสมาธรรม
- สมบัติ พันธิวิศิษฐ์ (2545) “เศรษฐกิจพอเพียงกับการอยู่รอดของชุมชนชนบทไทย กรณีศึกษา :
ชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สวัสดิ์ มีเต็ม (2548) “บทบาทหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยมุ่งส่งเสริมในการ
พัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนนครศรีธรรมราช” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สุทธิพร บุญส่ง (2549) *คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต* กรุงเทพฯ ทรูเพ็ล กรุ๊ป
- สายน้ำผึ้ง รัตนงาม (2547) “ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณี
ศึกษา : สมาชิกเสถียรธรรมสถาน” ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550) “คุณภาพชีวิตและ
ความยากจนของคนไทย” ใน รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสที่หนึ่ง ปี 2550
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด (2550) “สรุปผลการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ระดับ
จังหวัด” สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา (2542) “แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตาม
เกณฑ์ จปฐ. อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา” สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา

- สำนักนโยบายและแผน กระทรวงมหาดไทย (2550) *การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*
 กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทย
- สุเกียรติ์ คำณพิณพันธ์ (2547) “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่”
 วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ยุทธศาสตร์การพัฒนา สำนักวิทยบริการและ
 เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- สุจิตรา บุญรัตพันธ์ (2541) “คุณภาพชีวิตของคนในเขตเมืองภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”
 สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สุทิน ลีปิยะชาติ พุทธิศา เขียวชาญพานิชย์ และอาทิสุดา ณ นคร “สหกรณ์กับเศรษฐกิจพอเพียง”
 วารสารท้องถิ่นไทย 3,36 (ตุลาคม 2550) หน้า 82-83 กรุงเทพมหานคร ไม่ปรากฏที่
 พิมพ์
- สุนนทิพย์ อัมภพล (2545) “สัมฤทธิ์ผลของเกษตรทฤษฎีใหม่ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ
 นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์”
 วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา ศูนย์วิทยบริการ
 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- สุเมธ ตันติเวชกุล (2548) *หลักธรรม หลักทำ ตามรอยพระยุคลบาท* กรุงเทพมหานคร
 ด้านสุทธาการพิมพ์
- สุวรรณณี คำมัน (2547) “โอกาสสุดท้ายของประเทศไทย : 6 ปีทองของการพัฒนาคนไทยให้ก้าว
 ไกลอย่างยั่งยืน” สำนักพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต สำนักงานคณะกรรมการ
 พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- เสาวนีย์ ตนะคุลย์ (2533) “คุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์
 สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- องค์การบริหารส่วนตำบลกกกุง (2550) *แผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2551-2553* งานวิเคราะห์นโยบาย
 และแผน ร้อยเอ็ด
- อนุพงษ์ วาวงศ์มูล (2542) “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวนบพในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจตามแนว
 พระราชดำริทฤษฎีใหม่ : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท” วิทยานิพนธ์
 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- อรสุดา เจริญรัต (2543) “การเกิดขึ้น การดำรงอยู่และการปรับตัวของเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การ
 เปลี่ยนแปลงของสังคมไทย” วิทยานิพนธ์การศึกษาคุณูปบัณฑิต พัฒนศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถามในการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชน
ตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับประชาชนทั่วไปในตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด
2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงระดับคุณภาพชีวิต และลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด
3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ ไม่มีข้อผูกพันใดๆ และไม่มีผลกระทบต่อผู้กรอกแบบสอบถามแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น
4. ข้อมูลที่ได้จากการแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจะนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น
5. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อคำถาม 7 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
ตอนที่ 2 ข้อคำถาม 24 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง
ตอนที่ 3 ข้อคำถาม 31 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต
6. กรุณากรอกแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงหรือตรงกับการปฏิบัติของท่านให้มากที่สุด
7. ขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือกรอกแบบสอบถามนี้

.....

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ( ) หรือเติมคำลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความเป็นจริง และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ มิฉะนั้นจะถือว่าแบบสอบถามชุดนี้ไม่สมบูรณ์และนำไปใช้ไม่ได้

1. เพศ

- ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

- ( ) 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ
 ( ) 2. ประถมศึกษา (ป1.-ป.6)
 ( ) 3. มัธยมศึกษา (ม.1-ม.6/ม.ศ. 1-ม.ศ. 5 /ปวช.)
 ( ) 4. อนุปริญญา/ปวส.
 ( ) 5. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 ( ) 6. สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

- ( ) 1. เกษตรกรรม ( ) 2. รับจ้าง/ช่างกรรมกร
 ( ) 3. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ( ) 4. ค้าขาย
 ( ) 5. นักเรียน/นักศึกษา ( ) 5. อื่น ๆ ระบุ.....

5. สถานภาพสมรส

- ( ) 1. โสด ( ) 2. สมรส
 ( ) 3. หม้าย/หย่าร้าง ( ) 4. แยกกันอยู่

6. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รวมผู้ตอบแบบสอบถาม).....คน

7. รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนประมาณ.....บาท (รวมรายได้ของทุกคน)

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ชี้แจง โปรดเลือกคำตอบที่ท่านเห็นว่าตรงกับกรปฏิบัติจริง โดยพิจารณาตั้งแต่ท่านอาศัยอยู่ในชุมชนจนถึงปัจจุบัน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องทางขวามือเพียงช่องเดียว

ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1.	ความพอประมาณ ครัวเรือนได้หาอาหารที่มีอยู่ในชุมชนโดยไม่ต้องซื้อหาให้สิ้นเปลืองมารับประทาน					
2.	บ้านเรือนของท่านสร้างและตกแต่งด้วยวัสดุที่มีราคาเหมาะสมกับฐานะ					
3.	ใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายเหมาะสมกับฐานะ					
4.	เมื่อสมาชิกในครัวเรือนเจ็บป่วยได้เลือกเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลของรัฐ					
5.	มีรายได้พอเพียงกับรายจ่ายของครอบครัว					
6.	ความมีเหตุผล อาหารดีมีคุณภาพไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง					
7.	มีการวางแผนการใช้จ่ายรายเดือนของครอบครัว					
8.	ครัวเรือนใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในการประกอบอาชีพ (พันธุ์พืช, ปุ๋ยอินทรีย์)					
9.	ครัวเรือนใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า ประหยัด เท่าที่จำเป็น เพื่อลดรายจ่ายฟุ่มเฟือย					
10.	มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ครัวเรือนมีการปลูกพืชผักสวนครัวและเลี้ยงสัตว์(ปลากบ ไก่)ไว้กินเอง					
11.	มีการปลูกฝังเรื่องการประหยัดให้กับสมาชิกในครัวเรือน					
12.	เมื่อเกิดปัญหาสมาชิกในครัวเรือนร่วมช่วยเหลือแก้ไขปัญหาซึ่งกันและกัน					
13.	ครัวเรือนมีการวางแผนในการประกอบอาชีพตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง					
14.	สมาชิกในครัวเรือนไม่มีหนี้สินจากการใช้สิ่งของฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	มีความรู้					
15.	สมาชิกในครัวเรือนมีความรอบรู้ในการประกอบอาชีพ					
16.	สมาชิกได้นำความรู้ไปใช้ในขั้นตอนการวางแผนและปฏิบัติในการประกอบอาชีพ					
17.	สมาชิกในครัวเรือนศึกษาหาความรู้ใหม่ๆให้เท่าทันเหตุการณ์อย่างสม่ำเสมอ					
18.	สมาชิกในครัวเรือนเคยเข้ารับการฝึกอบรมอาชีพต่างๆจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน					
19.	ได้มีการนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพอยู่เสมอ					
	มีคุณธรรม					
20.	สมาชิกในครัวเรือนมีความเชื่อใจและเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน					
21.	สมาชิกในครัวเรือนประกอบอาชีพสุจริต					
22.	สมาชิกในครัวเรือนมีความอดทน ความเพียรใช้สติ ปัญญา ในการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิต					
23.	สมาชิกในครัวเรือนลด ละ เลิก อบายมุข					
24.	สมาชิกในครัวเรือนมีความกตัญญูและช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน					

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

คำชี้แจง โปรดเลือกคำตอบที่ท่านเห็นว่าตรงกับการปฏิบัติจริงโดยพิจารณาตั้งแต่ท่าน อาศัยอยู่ในชุมชนจนถึงปัจจุบัน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องทางขวามือเพียงช่องเดียว

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	ด้านสุขภาพดี					
25.	สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็กมีการเจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน และได้ฉีดวัคซีนครบตามที่กำหนด					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
26.	สมาชิกในครอบครัวกินอาหารถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย เช่น กินอาหารประเภทเนื้อสัตว์ต้องทำให้สุกโดยผ่านความร้อน และใช้ช้อนกลางในการกินอาหารเป็นต้น					
27.	สมาชิกในครัวเรือนมีความรู้ในการใช้ยาสามัญประจำบ้านที่ถูกต้องและเหมาะสม					
28.	สมาชิกในครัวเรือนได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี					
29.	สมาชิกในครัวเรือนออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ					
30.	<u>ด้านมีบ้านอาศัย</u> ที่อยู่อาศัยและบ้านมีสภาพคงทนถาวร					
31.	ครัวเรือนมีน้ำสะอาด ไร้ดื้อและบริโภคน้ำเพียงพอดตลอดปี					
32.	ครัวเรือนมีการจัดบ้านเรือนเป็นระเบียบ สะอาด ถูกสุขลักษณะ					
33.	ครัวเรือนไม่ถูกรบกวนจากมลพิษ เช่น เสียง ฝุ่นละออง					
34.	สมาชิกในครัวเรือนมีความรู้ในการใช้ยานพาหนะ อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ และเครื่องใช้ในครัวเรือน อย่างถูกวิธี					
35.	ครัวเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน					
36.	ครอบครัวมีความอบอุ่น					
37.	<u>ด้านฝึกฝนการศึกษา</u> สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ใหญ่และได้รับการเตรียมความพร้อมตามวัย					
38.	สมาชิกในครัวเรือนได้รับการศึกษาอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนด					
39.	สมาชิกในครัวเรือนที่จบการศึกษาภาคบังคับได้เรียนต่อมัธยมปลาย					
40.	สมาชิกในครัวเรือนที่จบการศึกษาภาคบังคับได้รับการฝึกอบรมอาชีพ					
41.	สมาชิกในครัวเรือนอายุ 15-60 ปี อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดเลขอย่างง่ายได้					
42.	คนในครัวเรือนได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 ครั้ง					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	ด้านรายได้ก้าวหน้า					
43.	คนอายุ 15-60 ปี มีอาชีพและมีรายได้					
44.	คนในครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ย 23,000 บาทต่อปีต่อคน					
45.	ครัวเรือนมีการเก็บออมเงิน					
	ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย					
46.	สมาชิกในครัวเรือนไม่ติดสุรา เครื่องดื่มอื่น ๆ ที่มีแอลกอฮอล์					
47.	สมาชิกในครัวเรือนไม่สูบบุหรี่ ยาเส้น หรือยาฉุน					
48.	คนในครัวเรือนให้เกียรติ เคารพผู้อาวุโสกว่า					
49.	สมาชิกทุกคนในครัวเรือนได้ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ					
50.	คนสูงอายุและ/คนพิการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในครัวเรือน					
	ด้านร่วมใจพัฒนา					
51.	สมาชิกในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน / ชุมชน					
52.	สมาชิกในครัวเรือนได้ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ					
53.	สมาชิกในครัวเรือนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของหมู่บ้าน เช่น ปลูกต้นไม้					
54.	สมาชิกในครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน เช่น ช่อมแซมถนน					
55.	สมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งได้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ลำดับที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิชาการ

1. ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ/นามสกุล รองศาสตราจารย์อุดม พิริยสิงห์

ตำแหน่งทางการบริหาร/วิชาการ รองศาสตราจารย์

อายุ 65 ปี สถานที่ทำงาน สาขารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

2. วุฒิทางการศึกษา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การปกครอง ปี พ.ศ. ที่จบ 2523 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3. ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา

อาจารย์สอนระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ประจำที่มหาวิทยาลัยมหาสารคามและเป็น

อาจารย์สอนพิเศษที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

4. ผลงานทางวิชาการ (ชื่อผลงาน/ปี พ.ศ.)

หนังสือ การเมืองเบื้องต้น พ.ศ. 2529

หนังสือระบบการเมืองกับระบบบริหารราชการ พ.ศ. 2529

หนังสือ การเมืองการปกครอง พ.ศ. 2542

งานวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้ง ส.ส. จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2540

5. อื่นๆ (ถ้ามี)

ลำดับที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการปฏิบัติงาน

1. ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ/นามสกุล นายสมยศ รักสกุลวิทยา

ตำแหน่งทางการบริหาร/วิชาการ นายอำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

อายุ 51 ปี สถานที่ทำงาน ที่ว่าการอำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

2. วุฒิทางการศึกษา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การปกครอง ปี พ.ศ. ที่จบ 2538 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3. ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา

ปฏิบัติงานราชการในอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ และตามนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนา

คุณภาพชีวิตของประชาชนตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. ผลงานทางวิชาการ (ชื่อผลงาน/ปี พ.ศ.)
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคิดทางการเมืองของปัญญา นันทภิกขุ พ.ศ. 2538
5. อื่นๆ (ถ้ามี)

ลำดับที่ 3 ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการปฏิบัติงาน

1. ข้อมูลส่วนตัว
ชื่อ/นามสกุล นายสมพงศ์ บำรุงรส
ตำแหน่งทางการบริหาร/วิชาการ พัฒนาการอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
อายุ 52 ปี สถานที่ทำงาน ที่ว่าการอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
2. วุฒิทางการศึกษา
สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขา สังเวดล้อม ปี พ.ศ. ที่จบ 2538 มหาวิทยาลัยมหิดล
3. ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา
ปฏิบัติงานราชการในตำแหน่งพัฒนาการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 ถึงปัจจุบัน
4. ผลงานทางวิชาการ (ชื่อผลงาน/ปี พ.ศ.)
วิทยานิพนธ์ เรื่อง พฤติกรรมการจัดหาน้ำสะอาดของผู้นำสตรี กรณีศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2538
5. อื่นๆ (ถ้ามี)

ภาคผนวก ค

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

คำดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC
		เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	
1.	ครัวเรือนได้หาอาหารที่มีอยู่ในชุมชนโดยไม่ต้องซื้อหาให้สิ้นเปลืองมารับประทาน	3	0	0	1
2.	บ้านเรือนของท่านสร้างและตกแต่งด้วยวัสดุที่มีราคาเหมาะสมกับฐานะ	1	2	0	.67
3.	ใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายเหมาะสมกับฐานะ	2	1	0	.67
4.	เมื่อสมาชิกในครัวเรือนเจ็บป่วยได้เลือกเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลของรัฐ	2	1	0	.67
5.	มีรายได้พอเพียงกับรายจ่ายของครอบครัว	3	0	0	1
6.	อาหารดีมีคุณภาพไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง	3	0	0	1
7.	มีการวางแผนการใช้จ่ายประจำเดือนของครอบครัว	3	0	0	1
8.	ครัวเรือนใช้วัสดุดิบที่มีอยู่ในการประกอบอาชีพ (พันธุ์พืช ปุ๋ยอินทรีย์)	2	1	0	.67
9.	ครัวเรือนใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า ประหยัด เท่าที่จำเป็น เพื่อลดรายจ่ายฟุ่มเฟือย	3	0	0	1
10.	ครัวเรือนมีการปลูกพืชผักสวนครัวและเลี้ยงสัตว์ (ปลา กบ ไก่) ไว้กินเอง	2	1	0	.67
11.	มีการปลูกฝังเรื่องการประหยัดให้กับสมาชิกในครัวเรือน	3	0	0	1
12.	ครัวเรือนมีการเก็บเงินออมเป็นทุนสำรองไว้ใช้จ่ายในอนาคต	2	1	0	.67
13.	ครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพหรือกองทุนต่างๆ ในหมู่บ้าน	3	0	0	1
14.	สมาชิกในครัวเรือนไม่มีหนี้สิน	2	1	0	.67
15.	สมาชิกในครัวเรือนมีความรอบรู้ในการประกอบอาชีพ	3	0	0	1
16.	สมาชิกได้นำความรู้ไปใช้ในขั้นตอนการวางแผนและปฏิบัติในการประกอบอาชีพ	3	0	0	1
17.	สมาชิกในครัวเรือนมีการเรียนรู้จากสื่อต่างๆ เสมอ	3	0	0	1
18.	สมาชิกในครัวเรือนเคยเข้ารับการศึกษาอบรมอาชีพต่างๆ จากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน	2	1	0	.67

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC
		เห็น ด้วย	ไม่เห็นใจ	ไม่เห็น ด้วย	
19.	ได้มีการนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพอยู่เสมอ	2	1	0	.67
20.	สมาชิกในครัวเรือนมีความเชื่อใจและเอาใจใส่ซึ่งกัน และกัน	3	0	0	1
21.	สมาชิกในครัวเรือนประกอบอาชีพสุจริต	3	0	0	1
22.	สมาชิกในครัวเรือนมีความอดทน ความเพียรใช้สติ ปัญญา ในการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิต	3	0	0	1
23.	สมาชิกในครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอย่าง สม่ำเสมอ	3	0	0	1
24.	สมาชิกในครัวเรือนมีความกตัญญูและช่วยเหลือ ผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน	3	0	0	1
25.	สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็กมีการเจริญเติบโตตาม เกณฑ์มาตรฐานและได้นี้ดวัคซีนครบตามตารางสร้าง เสริมภูมิคุ้มกันโรค	3	0	0	1
26.	สมาชิกในครอบครัวกินอาหารถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย เช่น กินอาหารกระป๋องต้องมีอย. กินอาหาร ประเภทเนื้อสัตว์ต้องทำให้สุกโดยผ่านความร้อน และ ใช้ช้อนกลางในการกินอาหาร เป็นต้น	3	0	0	1
27.	สมาชิกในครัวเรือนมีความรู้ในการใช้ยาที่ถูกต้องและ เหมาะสม	3	0	0	1
28.	สมาชิกในครัวเรือนได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี	3	0	0	1
29.	สมาชิกในครัวเรือนออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ	3	0	0	1
30.	ที่อยู่อาศัยและบ้านมีสภาพคงทนถาวร	3	0	0	1
31.	ครัวเรือนมีน้ำสะอาดไว้ดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปี	3	0	0	1
32.	ครัวเรือนมีการจัดบ้านเรือนเป็นระเบียบ สะอาด ถูก สุขลักษณะ	3	0	0	1
33.	ครัวเรือนไม่ถูกรบกวนจากมลพิษ เช่น เสียง ฝุ่น ละออง	3	0	0	1

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC
		เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	
34.	สมาชิกในครัวเรือนมีความรู้ในการใช้ยานพาหนะ อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ และเครื่องใช้ในครัวเรือน อย่างถูกวิธี	3	0	0	1
35.	ครัวเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	3	0	0	1
36.	ครอบครัวมีความอบอุ่น	3	0	0	1
37.	สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเด็ก ได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ใหญ่และได้รับการเตรียมความพร้อมตามวัย	3	0	0	1
38.	สมาชิกในครัวเรือนได้รับการศึกษาอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนด	3	0	0	1
39.	สมาชิกในครัวเรือนที่จบการศึกษาภาคบังคับได้เรียนต่อมัธยมปลาย	3	0	0	1
40.	สมาชิกในครัวเรือนที่จบการศึกษาภาคบังคับได้รับการฝึกอบรวมอาชีพ	3	0	0	1
41.	สมาชิกในครัวเรือนอายุ 15-60 ปี อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดเลขอย่างง่ายได้	3	0	0	1
42.	คนในครัวเรือนได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 ครั้ง	3	0	0	1
43.	คนอายุ 15-60 ปี มีอาชีพและมีรายได้	3	0	0	1
44.	คนในครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ย 23,000 บาทต่อปีต่อคน	3	0	0	1
45.	ครัวเรือนมีการเก็บออมเงิน	3	0	0	1
46.	สมาชิกในครัวเรือนไม่ติดสุรา เครื่องดื่มอื่น ๆ ที่มีแอลกอฮอล์	3	0	0	1
47.	สมาชิกในครัวเรือนไม่สูบบุหรี่ ยาเส้น หรือยาฉุน	3	0	0	1
48.	คนในครัวเรือนให้เกียรติ เคารพผู้อาวุโสกว่า	3	0	0	1

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC
		เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	
49.	สมาชิกทุกคนในครัวเรือน ได้ปฏิบัติกิจกรรมทาง ศาสนาสม่ำเสมอ(ขอเพิ่มสม่ำเสมอค่ะ)	3	0	0	1
50.	คนสูงอายุและ/คนพิการ ได้รับการดูแลเอาใจใส่ จากคนในครัวเรือน	3	0	0	1
51.	<u>ด้านร่วมใจพัฒนา</u> สมาชิกในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นใน หมู่บ้าน	3	0	0	1
52.	สมาชิกในครัวเรือนได้ร่วมประชุมแสดงความ คิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ	3	0	0	1
53.	สมาชิกในครัวเรือนร่วมอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติของหมู่บ้าน เช่น ปลูกต้นไม้	3	0	0	1
54.	สมาชิกในครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะของ หมู่บ้าน เช่น ช่อมแซมถนน	3	0	0	1
55.	สมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิเลือกตั้งได้ไปใช้สิทธิ เลือกตั้ง	3	0	0	1

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (TOTAL)

	Mean if Item Deleted	Variance if Item Deleted	Item- Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	204.1333	403.9816	.0576	.	.7561
A2	203.6667	413.3333	-.2378	.	.7617
A3	203.4667	421.0161	-.4318	.	.7668
A4	203.4000	402.8000	.0609	.	.7566
A5	203.9333	402.8230	.0792	.	.7558
A6	203.8667	395.2920	.2510	.	.7513
A7	204.7667	393.7713	.2403	.	.7512
A8	203.9333	398.6851	.2003	.	.7529
A9	203.8000	400.0276	.1370	.	.7544
A10	203.5000	397.6379	.2520	.	.7519
A11	203.8667	400.5333	.1421	.	.7542
A12	204.4333	383.5644	.5183	.	.7433
A13	203.9000	379.0586	.5801	.	.7406
A14	204.3333	415.4713	-.2366	.	.7642
A15	204.0000	395.7241	.4664	.	.7496
A16	204.1000	384.9897	.7447	.	.7427
A17	203.5667	397.8402	.3028	.	.7515
A18	204.6333	381.8264	.4073	.	.7444
A19	204.1000	387.7483	.4918	.	.7455
A20	203.3667	388.3092	.5807	.	.7452
A21	202.7333	402.5471	.1667	.	.7542
A22	203.4667	391.0161	.5329	.	.7469
A23	203.5667	402.5989	.0636	.	.7565
A24	203.4333	392.3230	.4417	.	.7481
A25	203.1667	389.8678	.4028	.	.7473
A26	204.4333	393.4264	.3452	.	.7494
A27	203.8333	391.7989	.4480	.	.7478

A28	203.8667	389.9816	.3828	.	.7476
A29	202.5667	374.9437	-.0732	.	.8757
A30	203.3333	387.7471	.4453	.	.7460
A31	203.0000	412.6207	-.1792	.	.7620
A32	204.1000	387.8862	.5361	.	.7453
A33	203.9667	397.3437	.2160	.	.7523
A34	203.6667	387.2644	.5418	.	.7449
A35	203.4667	391.3609	.4866	.	.7473
A36	203.2667	389.5816	.5763	.	.7459
A37	203.4000	394.2483	.2585	.	.7509
A38	203.9333	378.0644	.4774	.	.7417
A39	204.3667	383.8264	.3564	.	.7462
A40	204.8667	379.3609	.5183	.	.7415
A41	203.6667	394.2989	.2913	.	.7503
A42	203.0000	401.5172	.1886	.	.7537
A43	204.1000	387.4034	.4303	.	.7460
A44	204.1667	386.2126	.3879	.	.7462
A45	204.2000	384.7862	.4852	.	.7443
A46	203.6000	390.1103	.3442	.	.7482
A47	203.5000	406.4655	-.0264	.	.7597
A48	203.0333	400.5851	.2519	.	.7529
A49	204.0000	386.1379	.5575	.	.7442
A50	203.5333	395.7057	.3205	.	.7505
A51	203.6667	382.2299	.4416	.	.7439
A52	204.2000	382.6483	.3609	.	.7458
A53	203.2333	395.5644	.2998	.	.7506
A54	203.0667	398.1333	.2757	.	.7518
A55	202.8333	404.4885	.0744	.	.7556

Reliability Coefficients 55 items

Alpha = .7558   Standardized item alpha = .8782

หลังเก็บข้อมูล

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (a1_55)

	Mean if Item Deleted	Variance if Item Deleted	Item- Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	211.8979	365.1591	.3696	.	.9068
A2	211.6162	357.6790	.6072	.	.9047
A3	211.5317	359.8188	.5395	.	.9053
A4	211.0528	370.3541	.1785	.	.9084
A5	212.0493	372.6619	.0654	.	.9098
A6	211.3204	358.4023	.5048	.	.9054
A7	211.6901	364.2217	.3530	.	.9069
A8	211.9225	368.2272	.1632	.	.9093
A9	211.5880	365.0912	.3890	.	.9067
A10	211.3345	358.8806	.4763	.	.9057
A11	211.3732	361.4362	.5101	.	.9057
A12	211.1655	363.9124	.4738	.	.9062
A13	211.6303	357.3222	.5848	.	.9048
A14	212.0775	352.4816	.5113	.	.9051
A15	211.5176	365.9396	.3945	.	.9067
A16	211.7042	369.6225	.2265	.	.9080
A17	211.6761	367.3576	.2950	.	.9074
A18	212.1408	369.9942	.1397	.	.9092
A19	211.6866	363.8060	.4061	.	.9065
A20	211.0352	360.5147	.6016	.	.9052
A21	210.8521	364.3031	.4916	.	.9061
A22	211.1197	359.1376	.6148	.	.9049
A23	211.7289	359.1312	.3007	.	.9083
A24	211.2077	355.7835	.6713	.	.9041
A25	210.9789	361.1656	.4189	.	.9063
A26	212.0387	357.4579	.4835	.	.9056

A27	211.2993	358.5143	.6416	.	.9047
A28	211.2782	360.9930	.3938	.	.9065
A29	211.6690	355.2470	.4842	.	.9055
A30	211.0493	359.3969	.5346	.	.9053
A31	210.9894	362.4911	.4828	.	.9059
A32	211.3768	361.6279	.5380	.	.9056
A33	211.4401	361.9717	.2999	.	.9078
A34	211.6690	358.1798	.4309	.	.9061
A35	211.1162	360.0889	.5394	.	.9054
A36	210.9789	359.8158	.5865	.	.9051
A37	211.3204	354.8899	.6153	.	.9043
A38	211.7077	365.3383	.2090	.	.9091
A39	212.8486	374.2915	-.0017	.	.9121
A40	212.5176	364.2576	.2684	.	.9080
A41	211.7817	362.8780	.3471	.	.9070
A42	211.8908	381.6170	-.2202	.	.9119
A43	212.2430	369.5132	.1698	.	.9087
A44	213.1092	375.9492	-.0324	.	.9111
A45	212.4437	363.5269	.2809	.	.9079
A46	211.5563	367.0392	.1795	.	.9093
A47	211.6725	366.5390	.1769	.	.9096
A48	211.0141	362.9256	.5514	.	.9057
A49	211.2993	362.2175	.4227	.	.9063
A50	211.1479	359.2007	.5511	.	.9052
A51	211.4789	350.3635	.4959	.	.9054
A52	211.2782	357.3181	.6188	.	.9046
A53	211.1127	359.1392	.5439	.	.9052
A54	211.1831	355.2384	.6514	.	.9041
A55	210.6901	369.9885	.2935	.	.9076

Reliability Coefficients 55 items

Alpha = .9083   Standardized item alpha = .9201

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางกนกวรรณ กรรษา
วัน เดือน ปีเกิด	2 ตุลาคม 2515
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตร์ (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.2538
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลกกกุง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด
ตำแหน่ง	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (นักบริหารงาน อบต. 7)